

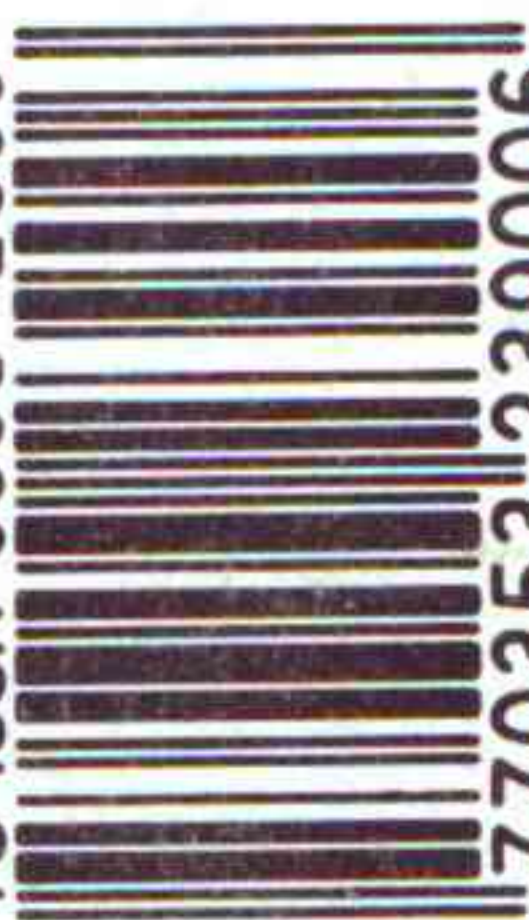
WESTERN ROMAN

LASO

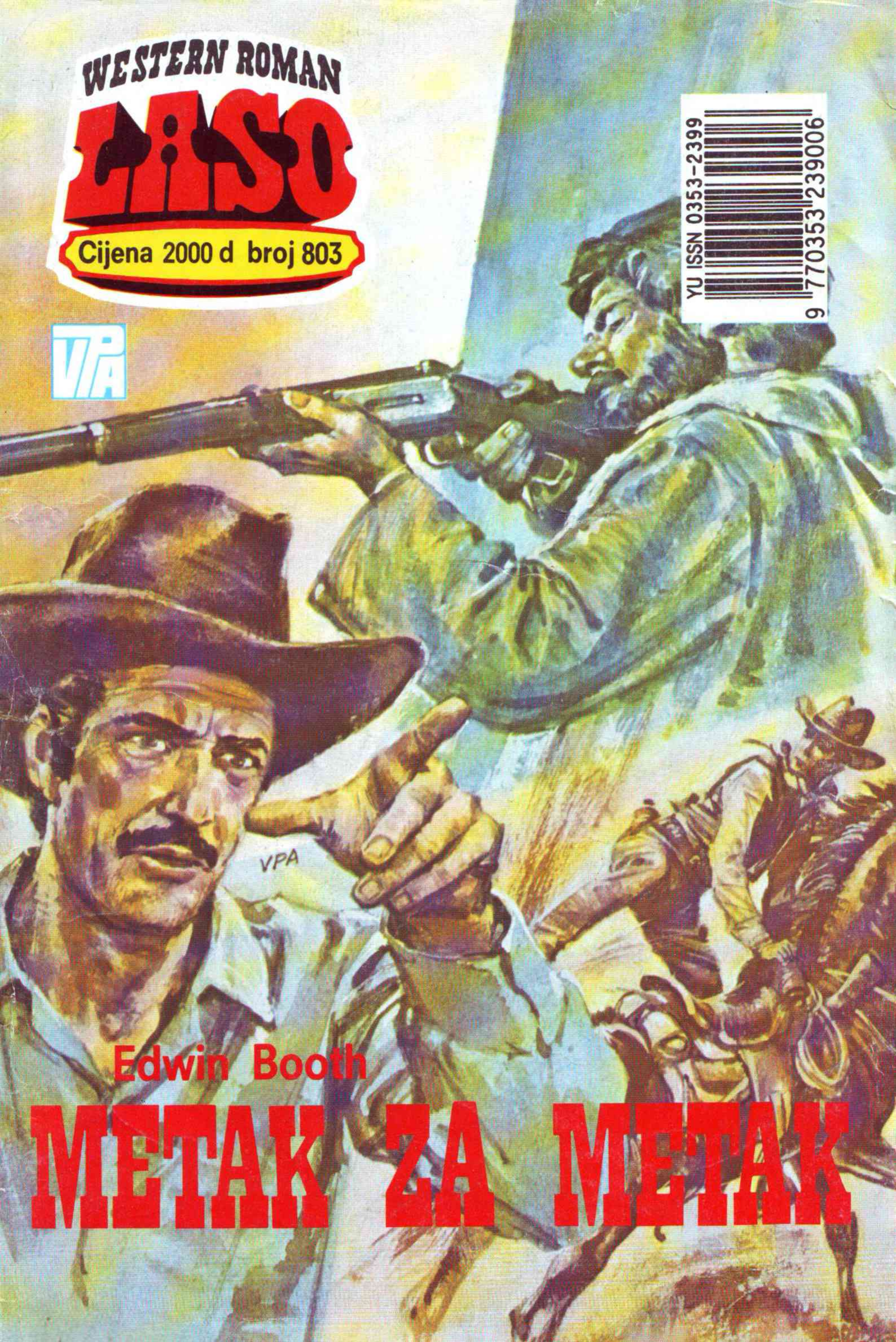
Cijena 2000 d broj 803

VPA

YU ISSN 0353-2399



9 770353 239006



Edwin Booth

METAK ZA METAK



Edwin Booth

METAK ZA METAK





**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)

– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman) Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupovac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: OOUR
Stamparska proizvodnja



Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Edwin Booth: Metak za metak
Naslov originala: The Colorado Gun
Copyright: VPA
Recenzija: Tomislav Odlešić
Prijevod: Ivan Ott

Laso broj 803 izlazi 3. 3. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Metak je proširao pokraj Matta i on je, ne razmišljajući, uzvratio. Neznatno ga je zapanjeno pogledao i skliznuo na pod. Revolver mu je ispao iz prstiju.

Na ulici je nastala strka i ubrzo se začuo snažan muški glas:

– Držim vas na nišanu! Ne pucajte! Ti kraj šanka, spusti revolver i odmakni se!

Još uvijek zatečen zbivanjima, Matt spusti revolver i zagleda se prema vratima koja su se naglo otvorila. U salun je ušao visoki, sjedokos muškarac s revolverom i šerifovskom značkom na prsima. Pogledom prostrijeli Matta i nepomično tijelo na podu, a onda upita:

– Što se dogodilo?

Pojavi se i barmen koji se za pucnjave stisnuo pod šank. Čelo mu se orosilo znojem dok je zamuckujući prozborio:

– Vjerujte mi, šerife, sve je bilo u redu kad sam odlazio da odnesem prazne boce. Što god se dogodilo, ja nisam bio prisutan.

Šerif ga je s nevjericom promatrao, a onda se obrati onome čija je ruka sada već vidljivo krvarila.

– A vi? Prvo, kako se zovete?

– Dixon – odgovori Matt pokušavajući biti staložen.

Bila mu je dvadeset i jedna godina i dosada još nikoga nije ubio, pa

mu je prvo ubojstvo prilično teško palo.

– Dobro, Dixone – nastavi šerif.

– Da čujemo vašu priču.

– Pa, ni meni ništa nije jasno – odgovori Matt lagano uzdrhvatvši.

– Nije prošao ni jedan sat kako sam stigao u grad, privezao sam konja i ušao da popijem piće. I ne samo to, nego sam barmenu postavio pitanje koje već godinu dana postavljam u svakom grdu: poznaje li možda Ephraima Dixona. Barmen je rekao da ga ne poznaje, a kad je otišao otraga, ovaj ovdje – pokazao je na mrtvaca – umiješao se i silom je htio doznati zašto me to zanima. Toliko je navaljivao da sam mu rekao da me pusti na miru. On je nastavio i toliko me iznervirao da sam mu na koncu rekao da je Ephraim Dixon moj otac.

– I što je onda bilo? – upita šerif pošto je Matt malo zastao.

– Pa, stao me vrijeđati – prizna Matt. – Govorio je da sam kopile. Ja sam se naljutio i poslao ga do vrata. Onda je on izvukao revolver i prije nego što sam došao k sebi, već je bio mrtav.

Šerif se namršti i pogleda prema još jednom neznancu koji je cijelo vrijeme stajao kraj šanka i tupo zurio u mrtvaca.

– Imate li što dodati? Tko ste vi?
– upita.

– Quigley – promrmlja stranac.
– Ovo je moj brat Kelso – pokaže na mrtvaca. – Taj Ephraim Dixon, otac ovoga tipa – pokaže na Matta – ubio je našeg brata Lukea. Bilo je to davno, ali ga Kelso i ja od tada tražimo. Nije istina da je Kelso prvi pucao. Jednostavno se branio.

Šerif ga pogleda s gađenjem.

– To nije točno. Vaš brat nije mogao pucati nakon što je bio pogođen ravno u srce, a ja sam čuo samo dva pucnja. Vaš je brat prvi počeo je li tako?

Quigley nije odgovorio, ali je njegova šutnja bila najbolja potvrda. Šerif se ponovo krene k Mattu.

– Vi ste slobodni, Dixone. Što je s drugim? Je li i on sudjelovao?

– Nije – odgovori Matt. – On kao da nije ni shvaćao što se događa sve dok mu brat nije pao mrtav, a tada sam ga ja već držao na nišanu. Što se mene tiče, možete ga puštiti. Samo bih ga još nešto upitao.

Matt se okrene prema Quigleyu.

– Rekli ste da tragate za mojim ocem. Mislite li da je ovdje u Koloradu?

– Ne – odmahne glavom. – Mi smo tu zbog nečeg drugog.

Matt ga razočarano pogleda i dohvati čašu što ju je još prije sukoba ostavio na šanku. Toliko se već puta bio razočarao i toliko je pogrešnih tragova slijedio u posljednjih godinu dana da ga to nije posebno potreslo.

– Dobro, Quigley – nastavi šerif.

– Možeš sad pokupiti brata ili ga ostaviti, pa ćemo mi sve srediti. I da te više nisam vidio u Colbyvilleu. Je li ti jasno?

Quigley kimne, još jednom pogleda nepomičnog brata i zaputi se prema vratima. Ubrzo se začuo to-

pot konja i zavladao muk. Matt i šerif ispiše još jedno piće, a onda ga šerif blago zamoli da mu pomogne iznijeti mrtvaca. Matt nije bio baš oduševljen, ali kako je šerif tako lijepo s njim postupao, nije ga mogao odbiti.

Iznijeli su tijelo i uprtili ga na konja što ga je mlađi brat nepromišljeno ostavio pred salunom. Zakopali su ga u obližnjoj šumici, a onda oboje zapalili po cigaretu. Šerif reče:

– Vjerojatno bi trebalo reći koju riječ o pokojniku, ali ne znam ništa o tom čovjeku. Dospjet će tamo gdje pripada i bez mojih riječi. Dodite u moj ured. Oprat ćete se, imam toplu kavu, a možda vam mogu pogledati i ranu.

Matt se složio. Privukla ga je pomisao da će popiti nešto toplo. Osim toga, sumnjao je da bi mogao lako zaspiti nakon što je ubio čovjeka. Slijedio je šerifa koji je raspremio neznaničevog konja i smjestio ga u štalu. Ušli su u mali zatvor osvijetljen treperavom svjetiljkom. Šerif ga nagovori da skine kaput i košulju, a onda mu pogleda ruku.

– Dobro ste prošli. Jedva vas je i okrnulo. No, nismo se ni upoznali. Ja sam Freeman, Ike Freeman.

Matt samo kimne. Neko su vrijeme sjedili i šutjeli.

– Zbog čega ste pomislili da je vaš otac u Colbyvilleu? – upita šerif konačno.

– Nisam ništa pomislio. To je samo jedno od tisuća mjesta na kojima sam ga tražio. Nisam mislio da ću naletjeti na Quigleye iako sam čuo za njih.

– Ništa dobro, kladim se – nadoveže šerif. – Koliko je vremena prošlo otkako vam je otac nestao?

– Dvadeset godina – odgovori Matt i nasmije se ugledavši izraz še-

rifovog lica. — Tek sam se rodio kad je nestao. Uopće ga se ne sjećam.

— A koliko ga dugo već tražite?

— Šesnaest mjeseci. Krenuo sam tek kad mi je majka umrla. To je bilo lani, u proljeće. U Indiani. Nisam mogao prije krenuti, jer sam se morao brinuti za majku. Bila je veoma bolesna, a održavao sami i imanje.

— Za seoskog momka dosta ste okretni u rukovanju revolverom — namršti se šerif. — Quigleyevi su sigurno dobri strijelci. Kako ste uspjeli biti brži?

— Imali smo jednog radnika na imanju, on me je svemu naučio. Da je još živ, ne bih vam rekao njegovo ime, jer mislim da se krio od zakona. Zvao se Jake Huggins.

— Jake Huggins! — uzvikne šerif.

— Ondje se, dakle, krio! No, teško biste mogli naći boljeg učitelja. Taj je znao sve o revolverima.

Ponovo su malo šutjeli, a Matta je počela boljeti ruka.

— Molim vas, znate li išta o mom ocu? Pokazat ću vam kako je izgledao prije dvadeset godina — reče Matt i izvadi izbljedadjelu fotografiju.

Šerif je dugo i pažljivo promatrao sliku lijepog, svježe izbrijanog muškarca. Ustane i napuni šalice kavom te pruži jednu Mattu.

— Ime Dixon ne podsjeća me ni na koga, kao ni slika. To još uvijek ništa ne znači, jer on se od tada mogao znatno promijeniti, a vjerojatno nije zadržao ni isto ime. Uostalom, ako je bio u bijegu...

— Bio je u bijegu. Čuli ste već u salunu da je ubio najstarijeg Quigleya. Nestao je prije nego što su došli po njega. Valjda se nije mogao suočiti s mišlju da ga kazne. No da je ostao, možda bi se izvukao. Quigleyevi su bili na lošem glasu, a Luke je govorio odvratne stvari o mo-

joj majci. Sumnjam da bi ga osudili.

— I vi ga sad tražite da mu kažete da je nevin?

— Ne, tražim ga da ga ubijem — odlučno odgovori Matt.

II

Baš u vrijeme dok su Matt Dixon i šerif Ike Freeman pokapali Kelsoa Quigleya, jedan drugi šerif obavljao je noćni obilazak središta Holbrooka u Arizoni.

Gradani Holbrooka i obližnji rančeri poznavali su ga po prezimenu Durham. I nakon deset godina u gradu, prvo kao pomoćnik, a zatim kao šerif, nije se ni s kim dovoljno zbližio da bi ga zvao po imenu. Jedino ga je Ellen Troup, i to samo nasamo, zvala Ed.

Ne smije se zbog toga zaključiti da ga nisu voljeli ili da su imali nešto protiv njega. Naprotiv, to su i dokazivali, ponovo ga birajući za šerifa iz godine u godinu. Poštovali su ga, pa su čak prolazni smutljivci brzo uviđali da Holbrook nije pogodan grad za dulji ostanak.

Prilično je ironično da je jedina osoba koja ga je zvala po imenu Ed bila jedina osoba koja je znala da mu je pravo ime zapravo Ephraim Dixon. Jednom, u trenutku slabosti, ispričao joj je cijelu priču: kako je jednom davno ubio čovjeka u Indiani, uhvatio ga strah i pobjegao ostavivši ženu i malo dijete.

Ellen, koja je bila vlasnica jednog restorana u gradu, nije bila stroga prema ljudima. Uvidjevši da šerif sam sebe dovoljno kažnjava zbog prošlosti, pa zbog toga izgleda znatno starije od četrdeset i jedne godine, koliko je zapravo imao, nije ni pomišljala da nekome oda njegovu tajnu.

Šerif je nakon noćnih obilazaka grada često svraćao k Ellen, no u

gradu veličine Holbrooka to je teško moglo proći nezapaženo. Muškarci su na to gledali kao na sasvim prirodnu stvar i uz to su mu zavidjeli na odličnom izboru. Čak se ženski svijet, izrazito krutih moralnih načela, pomirio s tom činjenicom. Ellen se svima svidjela, iako su joj istovremeno žene zavidjele zbog izuzetne ljepote. Uostalom, šerif je dobro obavljao svoj posao i njegov ih se privatni život nije ticao.

Te večeri Ellen ga je promatrala s prozora zamračene spavaće sobe. Zadovoljno se nasmijala kad je završio noćni obilazak i zaputio se prema već nekoliko sati zatovrenom restoranu. Otišla je u restoran i otvorila mu vrata, ne čekajući da prvo pokuca.

Šutke su ušli u spavaću sobu, spustili zavjese i upalili svjetiljku.

– Sjedni, Ede, donijet ću ti kavu – reče ona. – Izgledaš umorno. Zar nešto nije u redu?

– Ne, ne, sve je u redu. Kava će mi baš prijati – smekšao se šerif i čak se blago nasmiješi.

Ellen ga je odlično poznavala i nije bila zadovoljna odgovorom. Očito ga je nešto brinulo. No nije htjela biti nasrtljiva. Otišla je u restoran, natočila dvije šalice kave i vratila se s njima u spavaću sobu.

Neko su vrijeme šutjeli. Šerif je sjedio u naslonjaču, a Ellen je stajala uz prozor.

– Imaš pravo – konačno on progovori. – U gradu je sve u redu, ali ja se loše osjećam. Sjetio sam se da mi je danas godišnjica braka. Točno prije dvadeset i tri godine vjenčao sam se s Norom.

Ellen zadrhti. Zamalo joj je ispala šalica. Ime Nora nije se često spominjalo i Ellen je bila potpuno nespremna.

– Pa, vjerojatno je normalno što

si se sjetio – izgovori ona najhladnokrvnije što je mogla, pokušavajući djelovati nezainteresirano. – No, nema smisla razmišljati o tome. Narocito sada...

– Sada kad je mrtva? – nastavi on njenu nedovršenu rečenicu. – Imaš pravo. Sada joj više ne mogu pomoći – gorko nastavi. – Nisam joj uostalom pomogao ni kad sam još mogao. Tko zna što je s dječakom?

– Dječakom? – ponovi Ellen. – Pa to je sad odrastao muškarac. Ne može te se ni sjećati. Zar nisi rekao da se tek rodio kad se to dogodilo?

– Valjda si u pravu. Ima valjda pametnijeg posla nego razmišljati o ocu kojega nije ni vidio.

Šerif je ponovo zamišljeno šutio. Nakond dužeg vremena nastavi:

– Nije trebalo ni da dođem k tebi. Tako sam loše volje. Može li još jedna šalica?

Ellen je ponovo otišla u restoran i vratila se s kavom. Šerif je u međuvremenu otkopčao revolvere i spustio ih na pod. Ellen se zagleda u njega, malo razmisli i reče:

– Najbolje bi bilo da popiješ kavu i odeš kući.

– Molim? Zar sam nešto krivo rekao? – zabrinuto se on zagleda u Ellen.

– Nekako se i ja glupo osjećam. Mislim da ne bi bilo u redu. Ne večeras. Razumiješ?

– Mislim da si u pravu. Kao i obično – uzdahne i ustane. – Je li među nama sve u redu?

– Naravno – nasmiješi se Ellen.

– Sutra nećemo ni spomenjati ovaj razgovor. Važi?

– Važi.

Poželio ju je zagrliti, ali se ona držala nekako suzdržljivo, pa je odustao.

Zaputio se u mračnu noć.

Možda baš zbog takve zaokupljenosti osobnim mislima užasno ga je iznenadila eksplozija koja je odjeknula u blizini banke.

Pojurio je u tom pravcu istovremeno izvlačeći revolver iz korica. Kad se približio banci, nepoznati je muškarac upravo istrčao na prednja vrata s vrećom u rukama. Skočio je na konja i odjurio u mrak.

Šerif je zastao, nanišanio i opalio. Usprkos mraku i brzom neznančevom kretanju, očito je dobro naciľjao. Začuo se krik, onda pad vreća, a zatim i udarac čovjeka koji se stropoštao na zemlju.

Šerif se oprezno približio, pribojavajući se da ga kradljivac ne iznenadi. Kad mu je prišao dovoljno blizu da mu izbiје revolver iz ruke, začuje se prasak iz smjera banke i šerif osjeti žarku bol u nozi. Padne preko kradljivca, revolver mu ispadne daleko od dohvata i više ništa nije mogao učiniti da spriječi drugog kradljivca da odjaše u mrak.

Počese se paliti svijetla u obližnjim kućama i začuje se oštar glas Rexa Batesa, gradskog bankara:

– Što se to, dovraga, ovdje događa?

– Opljačkali su ti banku – uzvрати šerif. – Jedan je pobjegao, drugi je, čini se, mrtav.

– Oh! – vrisne Bates i jurne prema banci.

Ubrzo su počeli pristizati poluođeveni građani. Svi su vikali u jedan glas i šerif se osjećao prilično glupo ležeći na tlu okružen uzbuđenim ljudima.

– Pokrenite se već jednom! Krenite za kradljivcem, nije mogao daleko pobjeći! I neka mi netko pomogne da odem do doktora Yarborougha.

Nekoliko muškaraca odjuri kući

da se presvuku. Uskoro stiže i šerifov mladi pomoćnik Al Gregg. Potpuno se spremio isada je bio jedini spreman da krene u potjeru za neznanцем. Šerif odgurne ljude koji su mu htjeli pomoći da se podigne i obrati se pomoćniku.

– Jedan je odjahao prema jugu. Jaše na konju s velikom pjegom, lako ćeš ga prepoznati. Smjesta kreni!

Al Gregg kimne i krene. Šerifa su u međuvremenu podigli, pa je sada stajao na jednoj nozi. Odveli su ga k liječniku Yarboroughu.

Yarborough, čovjek šerifovih godina, koji je na Zapad došao s Istoka iz zdravstvenih razloga, gdje je ostavio dobro mjesto u baltimorskoj bolnici, odlično se snašao u njihovom gradu.

– Nećete najmanje mjesec dana smjeti hodati bez štace – rekao je.

– Metak vas nije veoma ozlijedio, ali ste, čini se, iščašili nožni zglobov. Morat ću vam ga naravnati. Veoma će boljeti. Hoćete li da vas uspavam?

Šerif je šutke razmišľjao o onome što mu je liječnik rekao. Šerif na štakama! Pa to je kao da grad i nema šerifa. Duboko uzdahne.

– A poslije? Kako ću hodati poslije? – upita.

– Ako budete slušali moje savjete, sve će biti u redu. Noga će vam biti kao nova. No, sad gubimo vrijeme. Niste odgovorili na moje pitanje.

– Ma kakvo spavanje! Dajte da to sredimo što prije – odlučno odgovori šerif.

Liječnik samo kimne, a muškarci koji su dopratili šerifa razmakose se jer je u prostoriju utrčala Ellen Troup. Šerif joj se nasmiješi, a liječnik joj preporuča da ode kući jer tu ne može biti ni od kakve koristi.

Liječnik objasni muškarcima ka-

ko će držati šerifa, a njemu reče da slobodno može vikati i kleti jer će ga užasno boljeti. Upozorenja su bila nepotrebna, jer se šerif onesvijestio već pri prvom jačem liječnikovom stisku. Kad se probudio, nije uopće znao gdje je, osjećao je samo nesnosnu bol u nozi.

– Dobro ste prošli, šerife – nasmiješi mu se liječnik Yarborough.

– Zglob je opet na svom mjestu. Za mjesec dana moći ćete trčati. Oh, Ellen Troup je navraćala nekoliko puta. Novac je sav na svom mjestu. Sve je bilo u onoj vreći što ste je srušili. Rex Bates je izvan sebe od sreće – čavrljao je liječnik.

Šerif nije mogao shvatiti kako netko može izgledati tako veseo i opušten, dok njega istovremeno tako strašno boli noga, pa je samo kimao glavom.

– Drugi kradljivac je pobjegao. Zasada mu nema ni traga. Promijenio je konja. Oh, uskoro će opet doći godpodica Troup. Želite li je vidjeti?

Normalno da ju je želio vidjeti. Itekako! No, morao je malo razmisliti. Već od dana kad je saznao za Norinu smrt skupljao je hrabrost da zaprosi Ellen. Sada je sve propalo. On je sada invalid! Šerif na štakama!

– Recite joj da još ne mogu nikoga primiti. Možda za koji dan.

Liječnik se iznenadi.

– Mislim da griješite, šerife. Kad bi Ellen Troup željela posjetiti mene, ne bih je pustio da čeka ni sekunde.

Šerif ga samo pogleda i u sebi prokune što vjerojatno još jednom u životu pravi krupnu grešku.

III

Matt je očekivao da će šerif Freeman biti zgranut nakon njegove izjave da želi ubiti oca, pa se spre-

mao da mu objasni kako je njegova majka ostala sama na farmi s dugovima tako da nije bila u stanju samostalno je održavati. Osim toga je imala i malo dijete. Kad je izgubila farmu, morala je raditi najgore poslove. Potpuno je propala i jedva je izdržala do doba kad je Matt dovoljno narastao da se brine sam za sebe. U doba kad ju je muž ostavio bila je mlada i lijepa, ali je uporno odbijala sve prosce koji su je nagovarali da se rastane i uda za njih.

Šerif Feeman je dugo šutio, a onda se nasmiješi i reče:

– Već je veoma kasno, sigurno ste umorni. Ako želite, ostanite spavati u zatvoru. Moj je stan odmah preko puta. Zatvorite se iznutra i pozovite me ako se što dogodi. Laku noć!

Matt je poslušao šerifa!

Odspavao je u zatvoru, a rano ujutro ustao i odjahao iz Colbyvillea, ne susrevši nikoga. Jahao je cijelo jutro i zaustavio se tek kod jedne rječice gdje je pripremio doručak.

Razmislio je o svemu što se događalo u posljednjih šesnaest mjeseci, a Quigleyima, o mogućnosti da je otac već mrtav, da uopće nije pobjegao na Zapad, nego na Istok. No, toliko je želio suočiti se s njime da je odbacio takve misli. Odlučio je nastaviti put prema Gunnisonu, najbližem gradiću u tom kraju do kojega bi možda mogao stići još iste večeri.

Jahao je cijelog dana, usput se nekoliko puta odmarao i jeo suhu hranu, ali ni kad se spustio mrak, nije bio ni u blizini Gunnisona. Spuštao se strmom nizbrdicom kad li je odjednom začuo povike ljudi i brzi topot konja. Zastao je, oslušnuo i zaključio da mu se približava potjera. Zaključio je da ih ne želi sresti, pa je

promijenio smjer i počeo se vraćati uzbrdicom.

Konj mu je već bio prilično umoran, pa ga je potjera počela pristizati. Odjednom, na uskom dijelu staze, sustigao ga je bjegunac. Iznenadio se, preplašio, pokušao zaustaviti konja, ali je bilo prekasno. Konji se sudariše i oba jahača izgubiše ravnotežu. Matt padne na zemlju, a bjegunac se bolje snađe, pridigne i pobjegne. Matt je zamijetio kako mu je nešto palo iz ruke, ali nije mogao vidjeti što. Jahač se ubrzo izgubio.

Uto stiže i potjera. Zaustaviše konje i počеше vikati:

– Imamo ga! Ne pucajte! Uхватili smo ga! Matt je ležao ispod konja. Neki čovjek se nagne nad njim. Izvadi mu revolver iz korica i reče prilično grubo:

– Čujete li me?

– Čujem – odgovori Matt. – No, ja nisam onaj kojega tražite. Dok vi sa mnom gubite vrijeme, on vam sve dalje odmiče.

Ljudi se nasmijaše, odmahnuše rukama i nastaviše razgovor kao da on ništa nije ni rekao.

– I da se razumijemo – vikao je muškarac sa značkom šerifa. – I ja sam, kao i svi vi, volio starog Yatesa, ali neću dopustiti nikakve gluposti. Vodimo ga u grad i sudac Logan će mu pošteno suditi. Ionako se neće izvući, ne brinite!

I tako krenuše. Matt je usput shvatio da će ga optužiti za pljačku i ubojstvo, ali mu nikakvi prosvjedi neće pomoći. Nikako neće moći dokazati da nije ubojica. Posljednji čovjek s kojim je razgovarao bio je šerif u Colbyvilleu. A i što bi im šerif Freeman mogao reći osim da je i jučer on ubio jednog čovjeka. Situacija je bila bezizlazna.

Odahnuo je tek kad su ga smjesti-

li u zatvor. Skinuli su mu lisice i mogao se opružiti. Odmah se bolje osjećao. No, osjećaj olakšanja nije dugo potrajao, jer mu je šerif objasnio da je stari Yates bio vrlo omiljen u gradu i da je sudac Logan bio njegov najbolji prijatelj. Mattova je sreća što će se sudac vratiti tek za nekoliko dana, no onda mu slijedi sigurna smrt.

To što mu je objasnio situaciju, šerif mu okrene leđa, kao da namjera otići, no umjesto toga neoprezno zastane da pripali cigaretu. Matt, potresen šerifovom izjavom da će ga sigurno objesiti, nije mnogo razmišljao. Bacio se na šerifa i otme mu revolver.

– Okrenite se polako i otključajte vrata! – zapovijedi. – I zapamtite, nemam što izgubiti, sami ste mi to rekli. Šerif se ukočio. Cigaretu mu ispadne iz usta. Okrene se i posegne za ključevima. Bijesno otključa vrata.

– Ulazite unutra! – naredi Matt. Odgurne šerifa do kreveta, polegne ga na trbuh i savije mu ruke na leđima. Zaveže ih šerifovim opasacem. Otrgne komad pokrivača i nabije mu ga u usta. Izade iz ćelije i zaključa vrata. Ključeve ubaci u peć.

S ulice su se čuli brojni glасovi. Ljudi su se još uvijek okupljali pred zatvorom i prepričavali o zbivanjima. Matt proviri kroz prozor i ugleda nekoliko muškaraca koji su sjedili na stubištu pred ulazom. Svi su bili naoružani. Pokušaj da se probije do konja, kojega je ugledao u neposrednoj blizini, bio bi samoubilački čin. Zaključa glavni ulaz u zatvor i sjedne za šerifov stol. Pregleda ladice i pronađe svoj revolver. Uzme ga, a šerifov stavi na stol. Barem ga neće moći optužiti za krađu revolvera.

No, to ionako ne bi ništa promijenilo. Po onome što su mu rekli, očito se dogodila velika pljačka i ubijen je neki omiljeni Yates. Nitko u Gunnisonu nije htio povjerovati da Matt Dixon nije pljačkaš i ubojica.

Začuo je šuškanje iz ćelije. Šerif se pomicao i kolutao očima kao da mu želi nešto reći. Mattu je bilo žao šerifa, ali mu nije smio pomoći. Ako mu smakne povez s usta, mogao bi vikati i to bi ga upropastilo.

— Žao mi je, šerife, ali ja vam ne smijem pomoći. Prije ili poslije netko će naići i osloboditi vas, a dotada ja ću, nadam se, biti već veoma daleko.

Šerif se prestade meškoljiti, a Matt doda:

— Osim toga, ja uopće nisam čovjek koga tražite. Zaista sam se sudario s vašim bjeguncem i njemu je pri tome ispala vreća s novcem. Zbog toga ste me zatekli na zemlji. Vjerovali ili ne, ali to je prava istina.

Šerif se pravio kao da ništa ne čuje. Matt ponovo sjedne za stol. Vrijeme je sporo prolazilo. Na ulici je bilo sve mirnije. Matt pogasi svjetlo, odškrine vrata i zastane osluškujući. Pažljivo izađe, tiho zatvori vrata i odšulja se do konja. Uzjaše i zaputi se izvan grada.

Tek sat kasnije, kad je već bio posve siguran da ga ne slijede, uspio je malo odahnuti. Sada je bar na kratko vrijeme bio slobodan. No, bio je posve svjestan ozbiljnosti svog položaja. Samo dan prije toga ubio je čovjeka. To samo po sebi nije bilo tako ozbiljno, jer je pucao u samoobrani. Ali ovo sada? Sada je bjegunac iz zatvora, čovjek koji je napao šerifa. Što je još gore, pripisuju mu da je ubio čovjeka i ukrao novac. Ukratko, ubrzo će mu se ime pojaviti na brojnim tjeralicama.

Morat će promijeniti ime i što duže se kloniti gradova.

IV

Tri tjedna su prošla otkako je šerif Halbbrooka, kojega su svi građani osim Ellen Troup poznavali pod imenom Ed Durham, bio ranjen pri pljački banke. Usprkos prosvjedima liječnika Yorborougha, šerif je odbacio štake i pošao gradom pomažući se samo štapom. Na svu sreću, ništa se strašno nije događalo i njegov zamjenik Al Gregg je uspješno obavljao sve poslove.

Šerif je sad više vremena provodio u svom uredu i često prelistavao tjeralice koje su redovno pristizale. I tako jednom, dok je prelistavao najnoviju poštu, iz ruku mu ispadne tjeralica zbog koje je zamao izgubio dah. Ugledao je poznato ime. Matt Dixon! Ne, to ne može biti! To sigurno nije Norin i njegov Matt!

No ipak je bio. Morao je to sam sebi priznati pošto je pročitao potpuni tekst. Glavne podatke pružio je šerif iz Colbyvillea u Koloradu. Opis: dvadeset i jedna godina. To se slaže. Rođen u Indiani. Tvrdi da traži za ocem koji se zove Ephraim. Traže ga zbog pljačke i ubojstva u Gunnisonu. Treba mu oprezno pristupiti jer je već dvojicu ubio i sigurno neće oklijevati da ponovo zapuca.

Ugledavši svoje ime na tjeralici, šerifa podide jeza kakva ga je često podilazila prvih godina nakon što je pobjegao iz Indiane. Još veći užas obuze ga kad je pomislio kakav je kriminalac, pljačkaš i ubojica njegov sin. Teško je to mogao povjerovati, ali je to stajalo crno na bijelom. Sva sreća što je Norma umrla! Kako bi to preživjela? Naročito podatak da Matt želi ubiti vlastitog oca.

Šerif je bio toliko zaokupljen mi-

slima da uopće nije čuo kad su se otvorila vrata. Trgnuo se tek kad je začuo glas.

– Zar nešto nije u redu? Kao da ste susreli duha? – upita Hubert Nolan, vlasnik najvećeg ranča u cijelom kraju.

Lijep i snažan muškarac, svjestan svoje značajnosti, Nolan je uvijek bio ljubazan, ali ga šerif nije volio. Možda i zbog činjenice da se Nolan stalno pokušavao ubaciti između Ellen Troup i njega.

– Oh, ništa naročito, samo sam se malo zamislio – odgovori šerif pokušavajući da djeluje što opuštenije. Mogu li vam kako pomoći?

– Ne znam ni sam – odgovori Nolan. – Nisam siguran trebam li vam to uopće govoriti, ali kad sam već ovdje, ne preostaje mi drugo. Naravno, riječ je o Benu Gibsonu.

Šerif se potpuno pribrao čim je Nolan spomenuo Gibsona. Gibson je imao mali ranč, odmah do Nolanovoga, te su bili neprestano u zavadi. Bio je to poznati dvoboj moćnika i sitnog čovjeka, u kojem je šerif, naravno, stajao na strani Gibsona, udovca, oca jedne djevojčice, koji mu se oduvijek svidao.

– Što se sad događa, gospodine Nolane? – upita šerif, trudeći se da ne pokaže svoj stav.

Nolan uzdahne kao da ne želi pričati ono što zapravo mora.

– Uvijek ista priča, šerife. Stalno mi nestaje stoka i ne mogu da ne pomislim... Dovraga, žao mi je tog čovjeka, stvarno se trudi na tom svom komadiću zemlje, ali ipak ne bi smio stalno otimati moja grla.

– Imate li kakav dokaz da vam baš on krade stoku? – upita šerif.

– Sjetite se da sam već jednom na vaš zahtjev pregledao njegov ranč i nisam pronašao ništa sumnjivo. Na-

ravno, ako imate kakav siguran dokaz...

– Imam vraga! – plane Nolan. Kao što sam vam rekao, predomišljao sam se da li da uopće dođem k vama. Ali morate priznati da je sve dosta sumnjivo. Svi znaju kako me Gibson mrzi još od doba kad sam kupio parcelu što ju je on želio. Tvrдио je da ne može bez nje, ali što ja tu mogu. Licitacija je bila poštena. Dovraga, koliko sam mu već puta ponudio da ću kupiti njegovo imanje. Nudim mu dvostruku cijenu, ali, on ne pristaje.

Šerif je shvaćao Gibsona. On i Flora su gotovo ni iz čega podigli taj ranč. Flora je ovdje i pokopana. No, to ga ne bi sprečavalo da postupi po zakonu ako do čega dođe.

– Javite mi čim saznate nešto pouzdano. U protivnom ja, vam ne mogu pomoći.

– Vjerojatno ste u pravu – uzdahne Nolan i baci pogled na šerifov štap. – Već sam vam rekao da zamalo nisam ni došao, pogotovu sada kad ste vi u ovakvom stanju. No ako što otkrijem, javit ću vam. Da mi dan potpuno ne propadne, navratit ću do Ellen i pojesti komad pite. Hoćete li sa mnom?

– Ne! – odrješito odgovori šerif, a onda doda kako bi malo ublažio dojan: – Moram još nešto obaviti.

Nolan slijegne ramenima i napusti ured. Slijedeći put kad dođe k šerifu svakako će imati dokaze.

Šerif je ostao zamišljeno sjediti. Ma kako mu je bila mrska ta pomisao, nije mogao osuđivati Ellen ako se odluči udati za Nolana. Nolan je bogat i pružit će joj sve što poželi. Gotovo sve. Sve osim ljubavi i vjernosti. Jer Nolan je smatrao sebe toliko važnim da bi se teško mogao vezati samo za jednu ženu.

No šerif je brzo zaboravio na No-

lana. Ono što je pročitao na potjernici bilo je sada mnogo važnije. Upravo kad je pokušao zamisliti kako se to njegov sin uspio pretvoriti u okrutnog ubojicu, ušao je Al Gregg.

— Sto se događa? Nolan se opet žali na Gibsona? — upita.

— Naravno.

— Da odem pogledati? — brzo se ponudi Gregg.

Šerif se nasmije.

— Zanima li te Nolanova stoka ili Gibsonova kći?

Gregg je još uvijek bio dovoljno mlad da se zacrvni.

— Ne treba ići Gibsonu. Ne želim da pomisli da sumnjamo u njega. Radije pogledaj nove tjeralice.

Gregg uzme snop tjeratica. Šerif je Mattovu stavio na vrh i pažljivo promatrao Greggovo lice. Naravno, to je bilo potpuno besmisleno. Mattov opis mogao je odgovarati svakom drugom došljaku u grad: sto i osamdeset centimetara, smeđe oči, smeđa kosa, izbrijano lice.

Izbrijano lice je bilo posebno nevažno. Matt je sada već sigurno pustio bradu, kao i njegov otac dvadeset godina prije toga. Šerif ju je i sada imao, iako to više nije bilo potrebno.

Vrata na obližnjem restoranu s treskom su se zatvorila i ubrzo je projahao bijesni Nolan. Šef dohvati štap i reče pomoćniku da će se brzo vratiti. Zaputi se k Ellen, pokušavajući što manje šepati.

— Je li te Nolan uznemiravao? — upita već s vrata.

Ellen je bila bijesna, ali se pravila kao da je ravnodušna.

— Ništa naročito. Ne moraš se uznemiravati. Samo me je zaprosio — izjavi ona nemarno.

Šerif je to već dugo očekivao, ali

sada ga je to ipak zapanjilo. Pokušavao je ostati miran.

— Nisi se valjda zbog toga tako naljutila?

— Rekao je da sam luda što gubim vrijeme sa slabo plaćenim šerifom koji je još k tome i invalid. Ona smo se posvađali i izbacila sam ga iz restorana.

Šerifu je tako laknulo da se nasmijao. Zamislio je kako je to moralo djelovati na uobraženog Nolana. Njemu su se rijetko suprotstavljali. Ellen se također nasmije.

— Dobro da nema gostiju — reče ona — pomislili bi da smo poludjeli.

— Možda i jesmo — otrijezni se šerif. — Nije baš zgodno imati u Nolanu neprijatelja. No o tome ćemo brinuti drugi put. Imam ti nešto veoma važno reći. Nešto se strašno dogodilo. Možeš li na časak zatvoriti salun?

Ellen kimne, zaključa vrata i sjedne za jedan stol. Šerif sjedne do nje, zamišljeno je pogleda i bez okolišanja izjavi;

— Moga sina Matta traže zbog pljačke i ubojstva. Upravo je stigla tjeratica.

— Oh, ne! — prošapće Ellen. — Siguran si?

— Siguran sam — odgovori šerif. — Njegovo je ime i sve ostalo se poklapa. Ipak, ne mogu vjerovati.

Ellen se namršti.

— Ne mogu vjerovati da bi ga Nora tako loše odgojila — nastavi šerif. — Osim toga, ako je tako užasan, zašto bi sve to radio pod svojim imenom? Nešto se tu ne slaže.

— Možda — uzdahne Ellen. — Ali ti ga ipak ne poznaješ. Sve je moguće, čak kad sâm odgajaš svoje dijete. Nadam se, ipak, da je to neki nespo razum. Sve sreća da bar ti nisi umiješan.

— Jesam — prekine je šerif. — Ni-

sam ti još sve rekao. Nekoliko je ljudi potvrdilo da on traži svog oca, Ephraima Dixona. Želi me ubiti!

Ellen zadrhti i uhvati ga za ruku. Nisu više imali što reći i nakon nijemog zagrljaja šerif ustane i odšepa iz saluna.

Ellen ga je promatrala, a onda gorko zaplače.

V

Kao što je šerif pretpostavio, Matt se prestao brijati. Nakon skoro mjesec dana samačkog života u prirodi pogledao je svoje lice u jezeru i zaključio da bi ga teško mogli prepoznati čak prijatelji iz rodnog mjesta. Morat će prikupiti hrabrost i ući u neki grad da obnovi zalihe. Kretao se uglavnom u smjeru jugozapada. Vjerovao je da se nalazi negdje u Arizoni.

Istog tog dana ušao je u naselje s vrlo zvučnim imenom El Pueblo Grande. Osim saluna i trgovine, grad je imao samo desetak kućica. Gradom su tumarali Indijanci zagrnuti šarenim pokrivačima. U prvi se tren malo prepao, ali se smirio. Indijanci su mu bili draži od bijelaca koji bi možda mogli znati što se dogodilo u Gunnisonu.

Trgovina je bila odlično opskrbljena, trgovac je bio pričljiv, ali ne previše znatiželjan. Tako je Matt kupio soli, metaka i dvopeka, a uzgred doznao da je prije nekoliko dana ovuda prošao još jedan bijelac koji je odjahao prema jugu.

Kad se, izašavši iz naselja, našao na raskršću putova, od kojih je jedan vodio prema jugu, a drugi prema zapadu, odlučio je krenuti suprotno od nepoznatog bijelca. I tako se zaputio prema stotinjak kilometara udaljenom Holbrooku.

Zanoćio je kraj malog jezera i dugo razmišljao o svojem položaju.

Kad-tad morat će ući u neki grad i uključiti se u normalan život. Morat će promijeniti i ime. Možda Martin Davis? Ne zvuči loše. Lako se pamti. Sigurno je tako i njegov otac postupio. U protivnom bi ga već odavno bili objesili. Opet se zatekao da razmišlja o ocu i uspoređuje sebe s njim, a to nije smio činiti. Ma kako se na prvi pogled sve činilo sličnim, ipak se nisu smjeli uspoređivati jedan s drugim. Matt nije napustio ženu i dijete. Otac jest i zbog toga će kad-tad platiti!

Poslije nemirne noći ujutro je otkrio da je konj izgubio potkovu i ozlijedio nogu. Sada više nije imao kamo. Morat će svratiti u Holbrook.

Nakon cjelodnevnog hoda stigao je u grad. I on i konj dobro su se šepali. Holbrook je bio veći od drugih gradova kroz koje je na svom putu prolazio, ali ipak dovoljno malen da s lakoćom pronade kovačnicu. Kovač više nije radio, ognjište je bilo hladno i Mattu nije preostalo drugo nego da smjesti konja u obližnju štalu. To ga je stajalo jedan dolar, a uz to se prvi put morao predstaviti svojim lažnim imenom Martin Davis.

Poslije tolikih noći provedenih pod vedrim nebom poželio je da se opruži u pravom krevetu. Osim toga, rado bi i štogod popio. Ugledao je hotel u blizini i zaputio se prema njemu.

Ušao je u saun i već s vrata shvatio da se našao u nezgodnoj situaciji. Četiri ili pet muškaraca odmaklo se od šanka i nervozno pogledavalo u preostalu trojicu od kojih su dvojica izgledala kao propalice, a treći je bio znatno mlađi i sa značkom zamjenika šerifa na prsima.

Ili zbog nepažnje ili zbog stjecaja okolnosti, pomoćnik se našao između one dvojice i teško se mogao

izvući. Matt nije znao što se događa, niti se namjeravao umiješati u njihove razmirice. Dosta mu je već bilo vlastitih nevolja. Prije nego što se uspio povući prema vratima, jedan od propalica izvuče revolver i uperio ga prema pomoćniku. Njegov drug istovremeno nacilja prema pomoćnikovim leđima.

Matt bez razmišljanja izvuče revolver i vikne:

– Ovamo!

Istovremeno zapuca prema onom drugom propalici prije nego što je ovaj dospio povući okidač. Napasnik posrne, pokuša se uhvatiti za šank ali padne. Drugi je očito zapucao istovremeno kad i Matt, no sada je zapanjeno zurio u njega. Poslušao i odbaci revolver.

Začuše se ubrzani koraci s ulice, otvore se vrata i u salun došepa čovjek s revolverom u jednoj i štapom i drugoj ruci. Na prsima je imao značku šerifa. Promotri prostoriju i uperi revolver prema Mattu koji je još uvijek stajao s revolverom uperenim u čovjeka za šankom. Matt polako spusti revolver i spremi ga u korice.

– Nemojte krivo zaključiti. Nisam vam ja ubio pomoćnika – jednostavno izjavi Matt. – Svjedoci vam to mogu potvrditi.

Šerif pogleda ljude za šankom i jedan od njih progovori:

– Istina je, šerife! Ovaj za šankom je ubio Al Gregga.

Šerif pride čovjeku za šankom. Zagleda se u njegov revolver što je ležao na podu.

– Ruke na leđa! Ne pokušavaj ništa! Prosvirat ću ti mozak ako samo mrdneš!

– Šerif premjesti težinu tijela na zdravu nogu i ispusti štap kako bi mogao zavezati ubojicu. Zatim pogleda pomoćnika, ali više nije bilo

pomoći. Metak mu je prošao kroz srce.

– Vješala ti ne ginu! – izjavi šerif. – Znaš već gdje je zatvor. Kreći!

Ubojica krene prema vratima, a šerif za njim.

– Oprosti što sam pomislio da si ti ubojica – obrati se šerif na odlasku Mattu. – Kako se zoveš?

– Martin Davis – odgovori Matt bez oklijevanja.

– Ed Durham – predstavi se šerif. – Svрати u moj ured kad budeš imao vremena. Sve je čisto, ali moramo napraviti zapisnik.

– Nema problema – složi se Matt. – Samo bih popio jedno piće.

– Dobro – složi se šerif. – Momci, pozovite doktora Yarborougha. Recite mu da se pobrine za Gregga. Ovaj drugi me se ne tiče.

Na ulici, šepajući za ubojicom, šerif je, iako na oprezu da mu zatvorenik ne pobjegne, razmišljao o momku koji se upravo predstavio kao Martin Davis. Iako ga nije vidio tolike godine i iako je promijenio ime, šerif je bio posve siguran da je to njegov sin Matt.

Usprkos imenu i gustoj bradi, Norine oči nije mogao imati nitko drugi osim njega.

VI

Matt je upravo ispijao piće kad je u salun stigao liječnik Yarborough. Baci pogled na Matta, a zatim klekne i potvrdi da su i šerifov pomoćnik i napasnik mrtvi. Salun je već bio pun radoznalaca koji su navalili nakon vijesti o pucnjavi. Liječnik je četvorici naredio da mrtvace odnesu u ordinaciju, a zatim pride Mattu i pruži mu ruku.

– Doktor Yarborough.

– Martin Davis – odgovori Matt prihvativši liječnikovu ruku. – Drago mi je da smo se upoznali, uspr-

kos takvim okolnostima. Iako, do-
duše, zapravo i ne znam što se do-
godilo.

– Prema Nedu Wileyu, ovom
momku koji je došao po mene, sve
se to nije ni trebalo dogoditi. Čini se
da je šerifov pomoćnik ispitivao
strance nešto što im se nije svidalo.
Kao da je htio otkriti nisu li možda
ljudi s tjeratica. Otkako je šerif bole-
stan, Al Gregg je umislio da sve mo-
že obaviti bez njega. Nije on bio loš
momak, samo je bio neiskusn. Še-
rif bi to obavio jednostavnije. Šteta
za maloga. Nije bio loš – zakima li-
ječnik glavom. – Ali, sada je kasno
žaliti. A vi? Namjeravate li ostati u
gradu?

– Samo dok mi uredi konja –
odgovori Matt. – Danas se ozlije-
dio. Sutra ću sve saznati. Ostat ću
dok se ne oporavi. Sada idem k šeri-
fu. Zamolio me da navratim. Drago
mi je što smo se upoznali. Doviđe-
nja!

– Dopast će vam se šerif. Zahva-
ljujući njemu, rijetko imamo ovakve
gužve u Holbrook.

Matt plati piće i napusti salun.
Prelazeći preko ulice, pomisli kako
mu se uvijek kad uđe u neki salun
događaju nezgodne stvari. Ubija lju-
de koje uopće ne poznaje.

Šerifov je ured bio kao i svi ostali
koje je na svom putu vidio. Mala
uska zgrada s uredom sprijeda i
dvije ćelije straga. Šerif je sjedio za
stolom i pokazao mu stolicu da
sjedne.

– Sjednite, gospodine Davise.
Žao mi je što vas gnjavim.

– Nije to ništa – odgovori Matt.

– Ionako nemam drugog posla
osim da pronadem gdje ću noćas
spavati. No ni to neće biti teško jer
sam vidio da imate hotel u gradu.

– Točno. Lako ćete dobiti sobu.
Hotel nikada nije pun. Uostalom,

možete spavati i ovdje u ćeliji, ako
vam ne smeta susjed – reče šerif i
pokaže prema ćelijama.

Matt pogleda u tom smjeru, a kad
vрати pogled, shvati da ga šerif oso-
bito pozorno promatra. Ukoči se.
Nije ga valjda prepoznao? Nije mo-
guće.

– Zapravo, nemam vas bogzna
što pitati – nastavi šerif blagim
glasom. – Svi prisutni slažu se da
ste pucali kako moj pomoćnik ne bi
bio ubijen s leđa. Šteta je samo što
netko nije na vrijeme ubio i ovu
propalicu što sad leži u ćeliji. Vjero-
jatno ih i ne poznajete?

Matt odmahne glavom.

– Tako sam i mislio. Ipak, mislim
da znam tko su. Ovaj straga nema
namjere progovoriti, ali sasvim od-
govara opisu bjegunca kojega traže
zbog pljačke banke u New Mexico.
To naravno nema veze, jer ćemo ga
ionako ovdje objesiti čim stigne su-
dac Jensen. Usput, hoćete li još biti
ovdje dan ili dva?

– Neću! – brzo će Matt. – Za-
pravo, ne znam još – pokuša ubla-
žiti prvu odlučnost. – Konj mi je
ozlijeđen i ne znam koliko ću se
morati zadržati.

– Pa, ako vam bilo što treba, sa-
mo mi javite – ponudi se šerif, a
onda se namršti. – Ne vjerujem da
biste...

– Što, šerife?

– Ništa. Htio sam vam reći da će
mi trebati novi pomoćnik, pa ako
biste...

– Ne, ne, hvala.

Na putu prema hotelu Matt je
razmišljao o šerifovoj iznenadnoj
ponudi. Naravno, ne može je pri-
hvatiti. A možda i može? Možda bi
to bilo bolje od lutanja po divljini?
Tko bi posumnjao u čovjeka sa
značkom? Šerif je, čini se, pošten
čovjek, a on će ionako uskoro ostati

bez novaca. Možda bi mogao prihvatiti taj posao, barem nakratko.

Šerif je u međuvremenu također razmišljao u svom uredu. Prvo iznenađenje je prošlo i sada je pokušavao trijezno posuđivati. Normalno bi bilo zatvoriti ga u ćeliju, javiti šerifu u Gunnison i izvesti ga pred sud. No to nije mogao učiniti. Jednom ga je već napustio i ne može ga još jednom izdati. Čak ni nakon vijesti da ga Matt traži zato da ga ubije.

– Hej, nećete mi dati večeru? – ogłosi se ubojica iz ćelije i trgne šerifa iz dubokih misli.

– Dobit ćeš doručak ujutro. Hoćeš li mi konačno reći kako se zoveš?

– Vraga ću vam reći! – prosikće zatvorenik.

Šerif još jednom provjeri bravu na ćeliji, dobro zaključa sva vrata i ostavi zatvorenika samoga u zatvoru. Bijega se nije bojao, jer je zatvor bio dobro osiguran, a nitko u Holbrookku sigurno mu neće pomoći da pobjegne.

Grad je bio posve miran. Čak je salun sada bio zatvoren. U ovo doba obično su svi već spavali. Danas su možda duže ostali budni i sada prepričavaju o ubojstvu. Neki su možda i žalosni zbog Gregga. Šerif se pitao što će reći Laura Gibson, Benova kći, kad sazna za njegovu smrt. Gregg joj je udvarao, ali se šerifu činilo da mu ona nije pretjerano sklona.

Šerif je polako obilazio grad. Sve je bilo u redu. Trebalo mu je nešto više vremena zbog ozlijeđene noge, ali je napokon sve obišao. Pogledao je prema restoranu. Sve je bilo zamačeno, ali je iz Ellenine spavaće sobe dopiralo slabašno svjetlo.

Pokuca na prozor. Ellen se ubrzo pojavi, već potpuno spremna za

spavanje, te ga uvede unutra.

– Uđi, Ede! Mislila sam da nećeš doći nakon onoga što se dogodilo u salunu.

– Znači, već si čula.

– Naravno – nasmije se Ellen.

– Zar nisu već dovoljno dugo u Holbrookku da shvatiš kako se tu sve odmah dozna.

– Opet izgledaš loše – reče Ellen nakon što ga je nakratko zagrlila. – Žao ti je zbog Ala Gregga, zar ne? Ne moraš sebe kriviti. Čujem da se sam uvalio u to.

– Da. Ali nije to sve. Onaj stranac... koji je upao u salun... to je moj sin Matt.

Ellen ga zapanjeno pogleda.

– Siguran si? – prošapće nakon duže stanke. – Rekli su mi da se zove Davis.

– I ja se zovem Durham, a ne Dixon, zar ne?

– Je li ti... jesi ga...

– Ne, nije mi rekao pravo ime, niti sam mu ja rekao svoje, ali sam siguran da je to on. Čim se rodio, svi su govorili kako ima majčine oči. I sada ih ima! I ne samo oči! On je ista Nora. Ima čak njene kretnje, njen način govora. Bože, zašto je baš ovamo došao?

– To je sudbina – uzdahne Ellen. – Što misliš, je li i on tebe prepoznao?

– Nije. Kako bi i mogao? Pa on me se ne sjeća. Čak ako i ima neku staru sliku, to mu neće mnogo pomoći.

– I gdje je on sada?

– U hotelu – odgovori šerif i oprezno sjedne na krevet odloživši štap sa strane. – Konj mu je ozlijeđen i ostat će u gradu dok se ne oporavi. Na trenutak sam poželio da ukrade kakvog konja i pobjegne iz grada, i to što prije. To je suludo. Taj momak nije konjokradica. Niti

je moguće da je ubojica. Vjeruješ li mi, Ellen, ponudio sam mu posao Ala Gregga? Zacijelo sam sasvim poludio.

– Nisi – reče Ellen i uhvati ga za ruku. – Nisi poludio. Jednostavno si u nemogućem položaju. Ako ga predaš, otkrit će se da si mu otac. Onda si i ti gotov.

– Oh, to me uopće ne brine. Svejedno mi je. Samo bih želio da njega izvučem iz neprilika. Ja sad više nisam važan.

Ellen nije ništa rekla, ali ga je promatrala dugo i pozorno.

– Znam što misliš – reče on. – Imaš pravo. Nije točno to što sam rekao. Nije mi svejedno. Nije mi svejedno zbog tebe. Znam da ti ne mogu bogzna što ponuditi, naročito sada, nakon ove nesreće – pokaže štap – ali bih poludio da me odvoje od tebe.

Ellen se nasmiješi.

– Znaš što, Ede? Mislim da si zaista poludio. Sada bi se morao dobro naspavati. Sutra ćemo o svemu porazgovarati. Važi?

Šerif zamišljeno kimne.

VII

Matt je, vukući tešku pušku i sedlo sa stvarima, ušao u predvorje hotela. Sve je bilo prazno, iako je svjetiljka još gorjela, što je značilo da je hotel otvoren i za noćne posjetioce. Pod nije bio zastrt sagovima, pa su Mattovi koraci u teškim čizmama odjekivali predvorjem. To je, čini se, bilo dovoljno glasno da probudi vlasnika koji je drijemao u susjednoj sobici.

Ubrzo se pojavi debeli, sijedi, ćelavi čovječuljak, koji se s velikim zanimanjem zagleda u Matta.

– Vi ste sigurno gospodin koji se umiješao u pucnjavu u salunu, zar

ne? Ja sam Jake Ettinger. Trebate li sobu?

Matt kimne.

– Ostat ću noćas, a za dalje ne znam. Konj mi je šepav i morat ću ga sutra potkovati. Onda ću vam znati reći koliko ću dugo ostati.

– Svakako, svakako, dobro došli u hotel – zabrza Ettinger. – Soba je dolar na noć. Bit će i jeftinije ako ostanete cijeli tjedan ili mjesec – reče Ettinger i pogladi se po čeli. – Da sam ja na vašem mjestu, svakako bih ostao do suđenja. Ipak ste vi uhvatili ubojicu i ubili mu ortaka.

– Oh, uhvatili bi ga ionako. Šerif je stvarno brzo stigao, naročito ako se zna da je šepav. Stvarno, kako to da imate šepavog šerifa?

– Oh, to mu se tek nedavno dogodilo. Ranili su ga dok je hvatao pljačkaše banke – odgovori Ettinger i namršti se. – Stvarno, kako ćemo sada? Al Gregg je mrtav, šerif je šepav, tko će nas štititi? Trebat će mu dobar pomoćnik.

Mattu se nije dopalo kako je Ettinger to rekao. Trebalo bi da malo više poštovanja prema šerifu koji je stradao štiteći i njegov novac, što je i on držao u toj banci. Htio mu je nešto takvo i reći, ali se suzdržao. Umjesto toga uzme ponuđeni ključ i krene prema stubištu.

Popeo se stubama i ušao u malu sobu s velikim krevetom. Dosta je već noći proveo po raznim hotelima i sobe su svuda bile jednake. Zaključao vrata, odloži pušku i pride prozoru koji je gledao na ulicu. U sobi je bilo zagušljivo, pa otvori prozor. Ugleda šerifa koji je šepao od dućana do dućana i provjeravao jesu li vrata dobro zaključana. Uskoro je stigao do jednih vrata koja se otvoriše i on uđe u kuću.

Matt pride krevetu, svuče se, ugaši svjetiljku i legne u krevet. Krevet

je bio veoma neudoban, ali to nije bio razlog zbog kojega mu je bilo teško zaspati. Čak ni činjenica da je ponovo ubio čovjeka nije ga pretjerano uzbuđivala. Razmišljao je o šerifu koji je ranjen dok je obavljao posao, koji ga i sada s mukom obavlja, a nezahvalni građanin poput vlasnika ovoga hotela nemaju za to ni najmanje razumijevanja.

Matt pokušava uvjeriti samoga sebe kako ga se to nimalo ne tiče, ali taj mu se čovjek baš dopao. Možda ipak prihvati mjesto pomoćnika, naravno, ako je šerif uopće ozbiljno mislio.

I šerif je te noći ostao dugo budan. Poslije Ellen svratio je u zatvor kako bi se uvjerio da li sve u redu, a tek onda je krenuo kući. Živio je u kućici koju mu je iznajmljivao bankar Rex Bates. Kuća nije bila bogzna kakva, ali je šerif u njoj samo spavao. Hranio se u restoranu, a dane je provodio ili u uredu ili obilazeći grad.

Većeras ga je noga više boljela, valjda zato što je obilazio grad, a to je u posljednje vrijeme činio Al Gregg. No nije ga samo ta bol sprečavala da brzo zaspi. Uznemirila ga je spoznaja da mu sina traže kao kriminalca. Sada, pošto ga je zaista sreo, nije se mogao s time pomiriti.

Čudno je to kako se čovjek nikada ne može osloboditi svoje prošlosti. Sve te godine prezirao je sebe zbog toga što je napustio Noru i dijete, ali se pokušavao utješiti mislima kako se Nora sigurno ponovo udala. Znajući kako je bila lijepa i kolike je prosce odbila prije njega, vjerovao je da joj to sigurno, čak ni s djetetom, neće biti nikakva poteškoća.

Stalno na oprezu, preuzevši novo ime, nikako nije mogao saznati što se događa tako daleko u Indiani.

Tek prije tri godine na proputovanju za Kaliforniju u Holbrook navratio neki čovjek iz njihovog grada. Na svu sreću, nije prepoznao šerifa, a uz čašicu u salunu raspričao se i o davnoj pucnjava i rekao kako se Nora nikad nije ponovo udala i kako je ubrzo izgubila i farmu.

Nedavno je saznao i za Norinu smrt, ali nije mogao očekivati da će tako brzo sresti i Matta.

Što da sad napravi? Da oktrije Mattu tko je on zapravo? To ne bi ništa riješilo. Matt bi ga vjerojatno pokušao ubiti. Sigurno bi u tome i ispio, jer on ne bi mogao pucati u sina.

Ili bi možda trebalo uhapsiti Matta i javiti tu vijest u Gunnison? Mogao bi se praviti da ga je prepoznao po opisu u potjernici. To, naravno, ne može učiniti. Ne samo zato što je Matt njegov sin već i zato što mu se nekako dopao i teško mu je povjerovati da je zaista pljačkaš i ubojica.

Slijedećeg jutra šerif je već rano odšepesao do restorana. Vrata su bila otključana, a Ellen se vrtjela po kuhinji. Posvuda se širio miris pržene slanine.

– Dolazim odmah, Ede! Uobičajeni doručak? – viknula je iz kuhinje.

– Kao i obično – odgovori on. Bio je začuđen kako je znala da je to baš on došao. Onda mu je sinulo. Prokleti štap! Čula je udarce po podu. Dovraga, morat će se riješiti štapa, ma što liječnik rekao!

Ellen je ušla još ljepša nego inače, rumena od vruće peći u kuhinji. Nosila je poslužavnik s doručkom i odložila ga na šank. Nasmiješi se ljupko.

– Izgledaš tako umorno, Ede! Možda te doručak malo osvježi.

– Možda – odgovori šerif.

Nije ni bio svjestan toga da je gladan, ali ga privuku pečena jaja, pr-

žena slanina, toplo pecivo i vruća kava.

Šerif navali na doručak. Ubrzo se otvoriše vrata i u restoran uđe Matt. Šerifu zastane zalogaj u grlu. Matt kimne šerifu i ugodno iznenađen zagleda se u Ellen. – Dobro jutro, gospodo. Restoran je otvoren?

– Gospodica, a ne gospoda – ispravi ga Ellen. – Otvoreno je. Izvolite sjesti. Poznajete li šerifa Durhama?

Matt kimne.

– To je Martin Davis, čovjek o kojemu sam ti pričao. Davise, ovo je Ellen Troup.

– Drago mi je – kimne Matt.

Pogleda na šerifov poslužavnik i naruči isti doručak.

Ellen ode u kuhinju, a Matt sjedne do šerifa. Šutio je jer je znao da neki ljudi ne vole razgovarati za vrijeme jela, pa nije želio smetati šerifu. Ogleda se po restoranu i zamijeti da je sve vrlo uredno i čisto. Gospodica Troup očito nije samo ljepotica već uspješno vodi i restoran. Ljepotica, iako već u godinama. Sigurno da je prilično starija od trideset godina. Sjeti se kako je šerif te noći ušao u njen restoran i zaključio kako ovaj čovjek očito ima i drugih razonoda osim hvatanja kriminalaca i pijanaca. Morao se diviti njegovom ukusu.

Ubrzo je stigao i Mattov doručak. Navalio je na jaja, šerif, koji je već ispraznio svoj tanjur, ostao je sjediti i promatrati ga. Počeli su pristizati i drugi gosti. Šerif zapali cigaretu. Svi su zurili u Matta. Sigurno su se pitali čime se on inače bavi. Hoda li svijetom i ubija ljude po salunima? Matt se pitao što bi pomislili da znaju tko je on zapravo.

– Gospodica Troup ima niže cijene za goste koji se kod nje hrane redovito – progovori odjednom šerif.

Zatim ustane, dohvati štap i izade iz restorana.

Matt sve pojede, popije kavu, pohvali Ellen i njeno jelo, te također izade iz restorana. Na ulici zastane. Nije bio siguran postupa li ispravno, ali se konačno odluči i krene prema šerifovu uredu. Morat će mu iznijeti svoju odluku.

Iznenadio se kad je zatekao prazan i ured i ćeliju. Kad je već namjeravao dići uzbunu, pojavili su se zatvorenik i šerif. Šerif ga je očito bio poveo u zahod. Vratio ga je u ćeliju i pažljivo zaključao.

– Malo sam razmislio. Prihvatio bih onaj posao, ako me još uvijek želite – reče Matt.

Šerif zastane, kao da oklijeva.

– Dobro. Dobro ćete mi doći. Plaća, naravno, nije bogzna kakva. Četrdeset dolara na mjesec.

– U redu je – složi se Matt. – Samo bih vam nešto odmah želio reći. Ne namjeravam ostati stalno, već samo dok ne nadete nekoga drugoga.

– Slažem se – složi se šerif. – Odmah ću vas zaprisegnuti i dati vam značku, samo moram prvo zatvoreniku donijeti doručak. Vama se sigurno ne žuri, zar ne?

– Ne, nimalo – odgovori Matt. – Ali ako nemate ništa protiv toga, mogli biste me zaprisegnuti i dati mi značku, pa da ja odem po doručak. Tako bih odmah mogao početi.

– Odlično – složio se šerif. – Podignite desnu ruku.

Poslije, na putu prema restoranu, Matt nije bio siguran je li ispravno postupio. No kad – tad morao bi se uključiti u normalan život.

VIII

Dok su Matt i šerif razgovarali u njegovom uredu, nekih dvadesetak kilometara od Holbrooka, na Nola-

novom ranču vodio se također zanimljiv razgovor. Nolanov sugovornik bio je Dakota Groves, jedan od njegovih kauboja, namješten ne zbog vještine upravljanja konopcem, već zbog sposobnosti rukovanja koltom. Osnovni njegov zadatak bio je da štiti Nolana, što i nije bilo tako lako s obzirom na broj neprijatelja što ih je ovaj s godinama stekao.

Nolan je u posljednjih desetak godina neprestano povećavao svoje imanje. Progutao je brojne susjede, rančere koji su sami sa svojim ženama ili uz pomoć jednog od dva radnika uzdržavali sebe i svoju djecu. Odlazili su uglavnom zbog toga što im je Nolan toliko otežavao život da više nisu mogli izdržati. Dvojica posebno tvrdoglavih doživjeli su sumnjive »nesreće«, a jedan je, zahvaljujući iznimnoj i posve neobjašnjivoj Nolanovoj trenutnoj slabosti, bio sasvim propisno isplaćen.

Svatko razuman bi pomislio da će Nolan sada konačno smanjiti svoju glad za zemljom, međutim, s njim se događalo baš suprotno. U njegovoj je blizini prestalo još samo šest malih rančera. Nolan i Dakota Groves su upravo o njima i razgovarali. Zapravo, Nolan je govorio, a Groves je samo klimao glavom.

Razgovarali su u predvorju goleme Nolanove kuće, u prostoriji koja bi mogla biti krasna soba za primanje da je Nolan imao žensku ruku u kući, no ovako se doimala poput golemog skladišta. Čak Nolanov pisaći stol bio je pretrpan brdima papira, mjesečnika namijenjenih stočarima i najmanje tjedan dana starim novinama iz Kansas Citya. Pravo je čudo kako netko tko toliko drži do svog izgleda i odjeće može živjeti u tako pretrpanom skladištu.

Groves je cijelo vrijeme klimao

glavom, ali je konačno morao postaviti pitanje koje ga je već duže vrijeme kopkalo.

– Znam da me se to ne tiče, gazda, ali zašto ste se toliko zagrijali za imanje Bena Gibsona? Ranč Lewa Jenningsa je dvostruko veći, a ima i odličan izvor.

Nolan nije volio da se raspravlja o njegovim pobudama, ali se nije želio suprotstavljati Grovesu.

– Recimo da imam neki loš predosjećaj. U svakom slučaju, na Jenningsa prelazimo čim sredimo Gibsona.

Odgovor nije zadovoljio Grovesa, ali nije on bio od onih koji navaljuju.

– Što da napravim, gazda? – jednostavno upita.

– Ništa...zasada – odgovori Nolan. – Samo budi spreman kad bude trebalo. Javit ću ti na vrijeme.

Groves kimne. Kad je postalo očito da je Nolan rekao sve što je namjeravao, izađe iz kuće. Pomisli na trenutak da se gazda možda zanima za Gibsonovu kćer, a ne za njegov ranč.

Groves je pogrešno zaključio da se Nolan zanima za Lauru Gibson, iako je bio blizu istini. Stvarno je bila riječ o ženi, ali ne o Lauri Gibson, nego o Ellen Troup. Nolan se nika-ko nije mogao oporaviti od udarca što ga je doživio kad ga je Ellen onako otjerala iz restorana. Nije on bio navikao da bude drugi, naročito iza gradskog šerifa koji vjerojatno nema ništa drugo osim odjeće i konja. Kako može bilo koja pametna žena izabrati Durhama kada je prosi najbogatiji rančer u cijelom kraju! Dovraga, mogao bi kupiti deset takvih šerifa!

Ipak, Nolan nije bio budala. Dobro je znao da Eda Durhama ne može kupiti. Preostalo mu je samo

da ga ubije. No, ubojstvo mora biti tako izvedeno da nema nikakve veze s Nolanom ili s njegovim ljudima, pa normalno ni s Dakotom Grovesom. Zbog toga je bio značajan Ben Gibson. Gibson i šerif su prijatelji. Gibsona vole i svi drugi mali rančeri pa ako bi ih itko mogao ujediniti protiv Nolana, onda je to baš Gibson. Naravno, ni tako ujedineni ne bi mogli naškoditi Nolanu koji je imao dvadesetak odličnih revolveraša i uz to čuvenog Dakotu Grovesa. Ako, dakle, izbije sukob, tako dobro isplaniran da će se činiti kao da su ga mali rančeri izazvali, Durham će se morati umiješati.

Nolan se zadovoljno nasmiješi. U takvim okršajima svatko je izložen i nikome neće biti čudno ako neki zalutali metak pogodi čovjeka sa šerifskom značkom. U tom će slučaju Nolan s lakoćom nadzirati cijeli kraj, a s vremenom će pridobiti i Ellen Troup.

Zapali cigaru i sjedne za stol, neprestano se smješkajući. Čim dođe pravi trenutak... Čekaj malo! Pa trenutak je možda već stigao. Što još oklijeva? Ali Gregg je sinoć ubijen. Šerif je, znači, bez pomoćnika. Osim toga i šepa. Poznavajući Durhama, mogao je biti siguran da će on stupiti u akciju bez obzira na sve teškoće.

Nolan se naglo odluči i izađe iz kuće. Dakota Groves je upravo pokušavao uzjahati nekog novog divljeg konja. Začuvši tresak vrata, okrene se i shvati da ga Nolan treba.

Krene prema gazdi. Ovaj ga pričekaj, okrene se oko sebe da bude siguran da ih nitko ne prisluškuje, te mu počne izlagati svoj plan.

– Siguran sam da nam Ben Gibson opet otima stoku. Naravno da je dobro skriva da se ne bi vidio naš

žig. Sigurno odvodi grla u mali kanjon pokraj svoga imanja.

Groves se na trenutak namršti, a onda kao da mu je nešto sinulo i odgovori:

– Zvuči razumno, gazda. To je stvarno prijava, krasti tuđu stoku. Želite li da odem pogledati?

– Ne još sada! Sutra ujutro idem u grad i reći ću šerifu. On će tražiti dokaze. Ovaj će ih put i naći. Razumiješ li?

– Svakako, gazda! – odgovori Groves i krene natrag prema konjima.

Nolan ga je promatrao dok je osedlavao svog starog konja i nasmiješi se sa zadovoljstvom. Znao je da će Groves napraviti sve što treba i da će pričekati da padne prvi mrak prije nego što išta poduzme.

Za to vrijeme, ne sluteći što mu se sprema, Ben Gibson je uprezao konja u kočije, kako bi se Laura mogla odvesti u grad. Laura je to obično radila sama, bila je vješta u svim poslovima kao bilo koji muškarac, ali je danas bila odviše svečano odjevena. Dotjerala se za sprovod Ala Gregga. Sada, pošto je bio mrtav, a ona dobro razmislila o svemu, shvatila je da nikada nije bila zaljubljena u njega, ali su se znali dobro zabaviti i bilo joj je iskreno žao što je poginuo.

Otac ju je zadovoljno promatrao i izvadio lulu iz usta da pohvali njen izgled. Pomogne joj da se popne u kočiju i zabrinuto je upozori da pazi na sebe.

– Volio bih poći s tobom, ali znaš i sama da ne možemo oboje otići s ranča. One Nolanove propalice mogle bi štogod pokušati. I ne vraćaj se kasno. Za svaki slučaj, stavio sam ti pušku ispod sjedala.

– Ne brini, tata. Možda se i zadr-

žim malo duže, ali znaš i sam da se znam brinuti za sebe.

Konji krenuše. Laura je čvrsto držala uzde. Odlično je upravljala konjima, jednako kao što je odlično i jahala. Pustila je konje da je sami vode, a ona se zamislila, potaknuta očevim zabrinutim izrazom lica.

Pomislila je kako bi bilo divno da nema Nolana ni njegovih revolveraša. Nolan je stvarao stalne neprilike malim rančerima kakav je i njen otac. Sjetila se kako je još kao djevojčica ispraćala kola kojima su brojne obitelji odlazile iz njihovog kraja. Iako to nikad nije glasno izgovorila, strepila je od dana kada će se Nolan baciti i na njih. Znala je da otac neće htjeti otići i da će se suočiti s neizbježivom opasnošću.

Nolan je već započeo izvjestan pritisak: širio je glasine da otac krađe njegovu stoku. Potaknut njegovim optužbama, šerif je već dolazio na njihov ranč. Naravno, nije pronašao ništa sumnjivo. Nolan je prešao preko toga, ali se nije ispričao zbog lažnih optužbi.

Stigla je u Holbrook kad su se ljudi već počeli okupljati oko škole. Škola je nedjeljom i u posebnim prilikama služila i kao crkva. S osjećajem krivnje prisjetila se kako je i ona u doba dok je išla u školu uživala u takvim prilikama, čak kad je bila riječ o nečijem sprovodu.

Danas se osjećala posve drugačije. Tužno je pokapati tako mladog čovjeka, punog života. Zaustavi kola i pruži uzde čovjeku koji se našao u blizini. Zahvali mu što je privezao konja i pridruži se ljudima ispred škole.

Mnogi njeni poznanici i prijatelji već su bili ovdje. Svi su se pozdravljali i u pola glasa razgovarali. Službu je obavio sjedokosi baptistički svećenik, a onda su svi prisutni ot-

pratili kovčeg do groblja. Laura se nije ni najmanje iznenadila što Nolan i njegovi ljudi nisu došli na sprovod, iako su dobro poznavali Ala. Mali su pak rančeri gotovo svi bili na sprovodu.

Poslije sprovoda svi su se opustili i razdragano razgovarali. Lauru su sa svih strana srdačno pozdravljali, a Ellen Troup ju je pozvala da svrati na ručak. Laura je voljela Ellen, ali je morala odbiti poziv jer se već prije bila dogovorila sa svojom starom prijateljicom i školskom kolegicom koja je živjela u gradu. Prijateljica se nekada zvala Elaine Cogswell, ali je sada bila udata za Horacea Trimblea, službenika u banci Rexa Batesa i očekivala je dijete.

Na putu prema Trimbleovima zastali su kod šerifa Durhama koji je razgovarao sa strancem ne mnogo starijim od Laure.

– Želio bih da upoznate moga novog pomoćnika, Martina Davisa – predstavi ga šerif. – Martine, ovo je Laura Gibson. Gospodu Trimble već si upoznao.

– Drago mi je, gospođice Gibson – nakloni se Matt i skine šešir. – Šerif mi je već spominjao vašeg oca.

Laura se sa zanimanjem zagleda u novog pomoćnika. Pokušavala ga je zamisliti kako bi izgledao bez brade. I pomoćnik se u nju zagledao, pa su oboje naglo skrenuli pogled kad je šerif upitao:

– Tata je dobro, zar ne?

– Tata? Oh, da, dobro je. Rekao je da vas pozdravim. Navratite k nama kad budete imali vremena.

– Navratit ću – obeća šerif. – Ali tek za tjedan ili dva. Noga me još uvijek gnjavi.

– Što kažeš za Martina Davisa?

– upita je Elaine kad su se dovoljno udaljile.

– Koga? Oh, pomoćnika! Lijepo izgleda.

Pokušala je djelovati nezainteresirano, ali ju je Elaine predobro poznavala. Laura zbunjeno pokušava prijeći na drugi razgovor.

– Umirem od želje da saznam što se sve u gradu događa. Što je s tobom? Tko zna hoće li biti dječak ili djevojčica?

– Djevojčica. Sigurna sam – odgovori prijateljica. – Nazvat ću je Laura. Po tebi.

Razgovor je potrajao tako dugo da se Laura tek po mrklom mraku vraćala na ranč. Nije ju uopće bilo strah sve dok se nije sasvim približila ranču i odjednom začula rzanje nepoznatog konja. Zazove, ali se nitko nje odazvao. Posegne za puškom i upravo u tom trenutku ugleda spodobu jahača koji kao da je čekao da ona prođe.

IX

Benu Gibsonu je laknulo kad je čuo zvuk kočije koja se približavala kući. Znao je da pretjerano brine za Lauru, ali se nije mogao osloboditi te navike. Požurio joj je ususret sa svjetiljkom.

– Je li sve dobro? – upita jer mu je Laura izgledala nekako zabrinuto.

– Dobro je – odgovori ona – samo sam se malo preplašila. Ništa ozbiljno, ali pričat ću ti čim uđemo.

Ben Gibson nije bio nestrpljiv čovjek, pa je poslušao kćerku i raspregao konje. Odveo ih je u štalu, nahranio, napojio i tek onda ušao u kuću.

Laura se već bila presvukla iz svečane haljine u traperice i široki džemper. Poslovala je po kuhinji, motala se oko peći i podgrijava kavu.

– Jesi li štogod večerao?

– Jesam. Napravio sam sendviče i podgrijao grah od jučer. A ti?

– Elaine Trimble je navaljivala da nešto pojedem prije odlaska. Mnogo smo se napričale. Najviše o djetetu koje se treba roditi tek za dva mjeseca. Doktor Yarborough tako kaže. Šerif te pozdravlja. Ima novog pomoćnika. Svi te mnogo pozdravljaju.

– O tome možemo i poslije. Bolje da mi kažeš što te tako prestrašilo.

Laura donese dvije šalice i natoči im vruće kave. Sjedne za kuhinjski stol i prička da i otac sjedne uz nju.

– Pa, ne znam ni sama. Više me je zbunilo nego prestrašilo. Kad sam već zamalo stigla kući, možda nešto manje od dva kilometra odavde, ugledala sam nekog jahača.

Otac tako naglo spusti šalicu da se malo kave prolilo po stolu.

– Je li ti nešto napravio? – naljuti se.

– Oh, ne! Bio je dovoljno pаметan da i ne pokuša – nasmiješi se Laura. – Držala sam pušku u rukama, iako ne vjerujem da ju je on mogao vidjeti u mraku. Možda mi je prepoznao glas.

– Što je rekao?

– Ništa. Ni riječi. Mislim da se nije nadao da ću ja naići ili da ću ga vidjeti. Pritajio se u mraku, a kad sam zaustavila kola, naglo se trgno i odjurio.

Otac nije odmah ništa rekao. Dohvati lulu i pripali je. Učinio je to posve nesvjesno jer već godinama, još otkako mu je žena oboljela na plućima, nije običavao pušiti u kući. Poslije nekoliko dimova izvuče je iz usta i progovori:

– Sigurno ga nisi prepoznala?

Laura odmahne glavom i reče:

– Mogao je to biti bilo tko.

– Ne – prekine je otac. – Nije mogao. To je netko koga poznaješ,

netko tko se nije htio odati glasom. Zato ti se nije javio.

– Nisam se toga sjetila – zamišljeno će Laura. – Ali zar je to sada uopće važno? Da je netko od naših prijatelja, sigurno bi se javio. Ako nije bio prijatelj, a poznajem mu glas, onda je neprijatelj, zar ne?

– Pa mi nemamo neprijatelja. Jedini čovjek s kojim smo imali nepri- lika jest Nolan – nadoveže otac. – Ali ne bi Nolan sam noću izjahao, to je sigurno bio netko od njegovih ljudi.

– Ali zašto? – usklikne Laura i sama uznemirena. – Čak ako je to i bio netko od Nolanovih ljudi, zašto bi se krio? Pa nije nam ništa učinio, je li tako? Ti si bio na ranču cijelo vrijeme. Ne razumijem...

– Ne razumijem ni ja – prekine je otac – ali ću ubrzo otkriti.

– Nećeš se valjd suprotstaviti Nolanu? Ne možeš ga samo tako sumnjičiti?

– Baš tako lud nisam. No već ujutro ću malo pronjuškati po ranču. Ako je bio tako blizu, možda je ulazio i na ranč, a možda je ostavio i kakve tragove. Konj je ostavio tragove. Nema valjda krila.

– U to možeš biti siguran. Čula sam topot njegovih kopita dok se udaljavao. U svakom slučaju, do jutra ne možemo ništa učiniti. Natočit ću nam još kave, a onda ću ti ispričati novosti iz grada. Neke stvari nećeš moći povjerovati. Znaš li Thelmu Dunning?

– Ha, ha, tračevi! – zakima otac, ali naćuli uši. – Dobro, samo ukratko. Sutra ujutro rano ustajemo.

X

Nakon Al Greggovog sprovoda u Holbrook se nije baš ništa događalo. Jedina stvar o kojoj se sad moglo razgovarati i koju su svi nestrpljivo očekivali bilo je suđenje Al Greggo-

vom ubojici. Razbojnik nikako nije htio otkriti svoje ime, ali je šerif bio gotovo siguran da je to Roy Willey, kriminalac kojega traže zbog pljačke banke u New Mexicu. Sudac Jensen trebao je stići za koji dan, pa je šerif bio prinuđen paziti na razbojnika. Sudeći po jasnoći slučaja, suđenje ne bi trebalo dugo trajati.

U međuvremenu šerif nije imao drugog izbora nego da sluša njegovo neprestano gundanje: ćelija mu je bila hladna, krevet neudoban, hrana loša. Posljednja je pritužba bila posve neosnovana jer su mu donosili hranu iz restorana Ellen Troup, a razbojnik sigurno nije inače tako dobro jeo.

Šerifu je sada bilo posve jasno da njegov novi pomoćnik i ne naslućuje njihovo srodstvo. Bilo mu je teško da ga zove Martin umjesto Matt, ali što je mogao. Morao je priznati da je momak vrlo sposoban, mnogo spretniji od svog prethodnika.

Gradani su tako dobro prihvatili novog pomoćnika – bio je zgodan, mlad, prijatan i tako brz na okidaču – da je šerifu bilo krivo što ga ne može predstaviti kao svog sina. Morao je tajiti ono zbog čega bi najradije glasno uskliknuo. Jedino je Ellen znala svu istinu.

Šerif i njegov pomoćnik upravo su ručali u restoranu kad je Matt, koji je sjedio okrenut prema vratima, podigao pogled.

– Imate posjetioca – reče. – Ne- ki čovjek, nisam ga još sreo, upravo je svezao konja ispred ureda i ulazi u nj. Izašao je i ogledava se. Da odem provjeriti što želi?

– Idemo obojica – odgovori šerif pošto je i sam pogledao kroz prozor. – To je Nolan, rančer o kojemu sam ti pričao. Vlasnik je najvećeg imanja u cjelom kraju. Ne znam što želi, ali se kladim da će bi-

ti neprilika. Dolazio je neki dan i sada sigurno nije tu samo zato da bi se raspitao za moje zdravlje. Idemo. Neću da me ovdje zatekne.

Matt nije shvatio posljednju rečenicu, niti mu je bilo jasno zašto su se šerif i Ellen Troup tako značajno pogledali, ali je odmah ustao i krenuo za šerifom. Nije se morao zadržavati da plati račun, jer se s Ellen dogovorio da će plaćati svaki tjedan.

Nolan ih je promatrao dok su mu prilazili. Teško je bilo dokučiti što misli, ali im se ni u kom slučaju nije osmjehivao. Ipak, kao da se lecnuo kad je šerif predstavio Matta kao novog pomoćnika.

– Rekli ste mi da vam se javim kad budem imao dokaze – započne nabusito. – Sada ih imam. Ako pođete sa mnom, uvjerit ćete se i sami – doda i pokaže na šerifov štap. – Naravno, ako možete jahati.

Šerif se naljuti, ali se trudio kao da nije zapazio zlobu.

– Prije nego što krenemo, molim vas da mi ispričate što se dogodilo i s kakvim dokazima raspolazete?

Nolan se namršti.

– Dovraga, znate vi dobro o kome govorim. Ben Gibson mi je opet ukrao stoku, ali ga je moj čovjek ovaj put vidio.

Šerif podigne pogled.

– Nije bilo pucnjave?

– Nije. Moj se čovjek pritajio i promatrao Gibsona. Dakle, polazite li ili ne?

– Ne polazim.

Nolan ga pogleda zapanjeno.

– Dovraga, Durhame, trebalo bi....

– Prekinite! – ljutito će šerif. – Ja ne idem, ali ću poslati pomoćnika. Imate li štogod protiv toga?

Nolana je očito iznenadio takav

razvoj događaja. Malo se promeškalo, a onda se složi.

– Kad ne može bolje, poslužit će, nadam se.

Okrene se, odveže konja i uzjaše.

Šerif se obrati Mattu, ali dovoljno glasno tako da ga je Nolan mogao čuti.

– Bena Gibsona ne poznaš, a Nolan si sad prvi put sreo, pa ti se neće moći prigovoriti pristranost. Pregledaj sve i obavijesti me. Može?

– Može – spremno odgovori Matt.

Uzjaše svog kojnja koji se već bio sasvim oporavio i sada je stajao privezan uz stup ispred zatvora.

Nolan i Matt su jahali jedan uz drugoga, ne progovorivši ni riječi. Tek kad su dobrano izašli iz grada, Nolan započne, ni ne pogledavši ga, kao sasvim nezainteresirano.

– Koliko dugo već radite kao pomoćnik šerifa?

Matt je odugovlačio s odgovorom, toliko dugo dok nije nagnao Nolanu da ga pogleda.

– Dovoljno dugo da znam otkriti skriveno govedo i da znam prepoznati krivotvoreni žig. Pretpostavljam da je to zasada dovoljno, zar ne?

Nolan nije odgovorio, već podbođe konja i krene naprijed. Matt ga je slijedio. Jahali su zajedno, kad im se počela približavati neka kočija. Matt nije prepoznao vozača, ali kola i konji bili su mu poznati. U istim se kolima vozila djevojka koju su mu predstavili na sprovodu. Zvala se Laura Gibson.

Jahači zastadoše kad im se kola sasvim približiše. Vozač, krupan košcat čovjek za kojega je Matt pretpostavio da je Ben Gibson, kratko promotri Matta, a onda bijesno pogleda Nolanu. Bio je ljutit i očito se teško savlađivao da ne plane.

– Zamjenice, molim vas hoćete li pogledati ispod pokrivača straga u kolima?

Matt se potpuno zbunjen približi kolima i podigne pokrivač. Ispod njega su bile dvije svježe oderane teleće kože na kojima su još ostali komadići mesa. Pretpostavio je što bi to moglo značiti i brzo pogleda Nolana spustivši istovremeno ruku prema revolveru. Nije poznavao Nolana, pa nije mogao ni pretpostaviti što će poduzeti.

Nolan problijedi i napadne Gibsona.

– Što vi to želite dokazati, Gibson?

– To vi i sami dobro znate, ali zbog ovog mladića, koji je sigurno pomoćnik šerifa o kojem mi je kći pričala, morat ćemo neke stvari objasniti – raspali zajapureni Gibson. – Ubili ste nekoliko svojih telića i sakrili kože na moj ranč, kako bi izgledalo da sam ih ja oderao. Tako bi i bilo da je ona budala koju ste poslali da to obavi na vrijeme šmugnula s mog ranča. Ali nije! Moja ga je kći srela. Jutros sam pošao za njegovim tragovima i pronašao mjesto gdje je zakopao ove kože. Upravo sam krenuo u grad da ih pokažem šerifu.

– Vidite i sami što taj čovjek izvođi – reče Nolan. – Zar vam nije jasno? Zatekli smo ga gotovo na djelu i sad se namjerava izvući. Zahtijevam da ga odmah uhapsite.

Matt se nije namjeravao miješati u sukob o kojem očito nije dovoljno znao, ali ga je Nolanova drskost izazvala.

– Meni naređuje samo šerif – odgovori kratko. – Osim toga, nisam siguran da gospodin Gibson laže. Trebalo bi mi dokazati zbog čega bi on, ako je sam ubio telice, njihove kože vozio u Holbrook. Pre-

dlažem da svi odemo u grad i čujemo što šerif misli o svemu tome.

– Slažem se – reče Gibson.

– Ja se ne slažem – bijesno će Nolan. – Gibson i Durham su stari prijatelji. Šerif će stati na njegovu stranu bez obzira na činjenice.

– Imate pravo na svoje mišljenje, gospodine Nolane – izjavi Matt – ali ja se ne bih s time složio. Uvjeran sam da je šerif pošten čovjek.

– Briga me što vi mislite! – razbjesni se Nolan. – Za mene ste vi nitko i ništa. Upali ste u salun na vrijeme da ubijete čovjeka koji čak nije ni pucao u vas i sad mislite da ste junak. Nemojte da vam to zavrti glavom!

Činilo se kao da će mu još štošta reći, ali se naglo predomislio, ošine konja i odjuri prema svom ranču.

Matt se preznojio od muke i bijesa. Iznenadeno je promatrao Gibsona koji se zadovoljno smješkao.

– Dobro ste mu odbrusili – zadovoljno će Gibson. – Nolan nije navikao da s njim razgovaraju kao s običnim čovjekom. Uobrazio je da je nedodirnut. Samo, pazite se, nije zgodno biti mu neprijatelj. Ne bih volio da zbog mene nastradate.

– Ne bi mi to bila prva neprilika – odgovori Matt sada već uozbiljenom Gibsonu. – Pa, hoćemo li onda u grad?

– Mislim da sada više nije potrebno – odgovori Gibson i napuni lulu. – Možete ispričati šerifu sve što se dogodilo. Kad bude raspoložen da me posjeti, pokazat ću mu gdje sam pronašao te kože. Zapravo, ne treba on ni dolaziti. Možete vi sami to obaviti. Laura bi se sigurno veselila da je posjeti netko njenih godina.

– Hvala na pozivu, ali prvo ću obavijestiti šerifa – odgovori Matt.

No pomisli kako bi volio još jednom sresti Lauru.

XI

Laura se iznenadila što se otac tako brzo vratio.

– Nadam se da se nisi vratio zbog mene – rekla je. – Cijelo vrijeme držim pušku u ruci, nisi morao brinuti.

– Oh, nije zbog toga – odgovori otac. – Nisam ni išao u grad. Sreo sam Nolana i mladog pomoćnika na pola puta. Išli su k nama. Kao što smo i pretpostavili, Nolan me je htio optužiti da mu kradem stoku. Podmetnuo je kože i obavijestio šerifa.

– Što se dogodilo? Tamo na cesti, mislim?

– Pa, prije nego što je Nolan mogao išta reći, ja sam se obratio zamjeniku ... kako si ono rekla da se zove?

– Davis, Martin Davis.

– Ah, da, Davis. Zamolio sam ga da pogleda ispod pokrivača. Nolan se odmah uzrujao.

– Mogu misliti. I što je rekao?

– Oh, znaš već Nolana. I dalje je tvrdio da sam ih ja ukrao. Zahtijevao je od zamjenika da me uhapsi – nasmije se Gibson. Šteta što nisu vidjela Nolanovo lice kad mu je momak rekao da njemu zapovijeda samo šerif. Još je rekao kako ne vjeruje da bih vukao kože u grad da sam ubio stoku. Momak je novajlija u poslu, ali nije glup. Nije se zajapurio čak ni kad ga je Nolan napao. Svaka čast!

– Oh tako mi je drago da je sve dobro svršilo. Ja bih poludjela da sam bila s tobom. Optužiti čovjeka za takvo nešto!

– Jasno je meni što on smjera, samo ne razumijem zašto je baš na nas navalio. Postoje i bolja imanja,

kao naprimjer Jenningsovo, pa što se na njega ne okomi – zamisli se otac, a onda zabrinuto upita: Možda ti se Nolan pokušavao udvarati?

– Ah, ne tata!

– Uzgred rečeno, pozvao sam pomoćnika da nas posjeti. Laura nije ništa uzvratila, samo je posve nesvjesno popravila pramen kose što joj je nestašno stršao na čelu.

– Ne znam ni sam – mrmljao je otac. – Ništa mi više nije jasno. Mislim da ćemo se morati udružiti.

– Kako to misliš?

– Svi mali rančeri. U protivnom će nas Nolan sve progutati. Poražgovarat ću s Lewom Jenningsom. On je pametan čovjek. Možda nešto smislimo. Krećem odmah! Vratit ću se do mraka. Ti malo pripazi i ne udaljavaj se od puške.

Laura kimne i zamisli što bi takav razvoj događaja mogao izazvati, ali joj misli ubrzo skrenuše na novog pomoćnika. Lew Jennings nije bio u kući kad je Ben Gibson došao, već ga je dočekala njegova žena Martha. Ljubazno ga je pozdravila, ali je Gibson odmah zamijetio da je zabrinuta.

– Tako se dugo nismo vidjeli, Bene. Nadam se da je sve dobro. Kako Laura?

– Dobro – uvjeri je Gibson. – Zašto odmah misliš ad nešto ne valja?

– Ne znam ni sama – odgovori Martha Jennings. – Uvijek smo svi tako zaposleni da ništa ne stižemo. Evo, upravo sada Lew i momci popravljaju spremište za vodu. Propušta.

– Baš čudno – iznenadi se Gibson i krene u smjeru koji mu je Martha pokazala.

Na pola puta sretne Lewa Jenningsa i njegove sinove: Rafea od šesnaest i Billya od trinaest godina.

Što ste narasli! Uskoro ćete biti viši od oca! — začudi se Gibson koji ih je rijetko vidio. — Što to čujem, Lewe, da ti spremište propušta? Kad sam već ovdje, mogli bismo ga zajedno pogledati. Najbolje bi bilo, momci da vi odete kući, a mi starci do spremišta vode — predloži Gibson. Le ga iznenađeno pogleda, ali se složi s njegovim prijedlogom. Mladići odjahaše.

— Što se događa? Nešto si mi važno želio reći? — upita Jennings zabrinuto.

— Nisam ih htio preplašiti — uzdahne Ben. — Nolan je zaklao nekoliko svojih grla i podmetnuo kaže na moj ranč. Htio je dokazati da kradem njegovu stoku. Očito bi me se htio otarasiti, kao i ostalih svojih susjeda. Pratiš li što ti pričam?

— Pratim, kako da ne! — odgovori Jennings.

— Zaključio sam da se moramo udružiti — značajno objasni Gibson. — Inače će nas sve srediti. Slažeš li se? Jennings počne sukati brkove što baš i nije bio ohrabrujući znak.

— I slažem i ne slažem. Jasno mi je što Nolan namjerava i sav zadržim pri pomisli što bi se sve moglo dogoditi. Sudjelovao sam već u takvim sukobima u Wyomingu i nikad to neću zaboraviti. Ljudi su stradavali kao muhe: žene, djeca, starci. Kuće su gorjele.

Gibson je šutio. Jennings je dugo stajao zamišljen, sučući brkove.

— A što ću, Bene, moram pristati. Ni mene ne pušta na miru — uzdahne Jennings. — Zar misliš da se spremište samo od sebe probušilo? Dobro sam ga pregledao u proljeće. Netko ga je namjerno probušio.

— Nolan?

— A tko bi drugi? Znaš i sam da

sam dobar sa svim susjedima. Tko bi mi to napravio?

Gibson je mislio kako će biti zadovoljan ako pridobije Jenningsa, ali se osjećao još lošije nego kad je dolazio. Shvatio je da su stvari vrlo ozbiljne i da bi u slučaju sukoba netko od njih mogao i nastradati. Možda je krivo postupio što je uopće došao s takvim prijedlogom.

— Mislim da bismo morali razgovarati i s ostalim susjedima. Osim nas, tu su još Schloemp, Nels Nordquest, Hank Debrow i Will Ott. Najbolje bi bilo da se podijelimo. Ja ću posjetiti Dutcha Schloempa i Nordquesta. Hoćeš li ti razgovarati s drugom dvojicom?

— Hoću — složi se Jennings. — Odjahat ću k njima čim padne mrak.

— Dobro — doda Ben. — Ne bismo smjeli izazvati veliku buku. Možda bi bilo najbolje da se svi nađemo u subotu navečer. Najbolje da svi dođete k meni. Možda u devet navečer.

— Slažem se — izjavi Jennings. — Ne znam koliko ću ih pridobiti jer se svi boje Nolana. Moram, doduše, priznati da se i ja bojim.

— Zar misliš da se ja ne bojim? — upita Ben. — Najviše brinem zbog Laure. A i ti moraš misliti na dječake i Marthu. Najbolje da sad krenemo, inače će se svi zabrinuti.

— Imaš pravo. Nadajmo se samo da neće završiti tako loše kao u Wyomingu.

VII

Matt se, jašući natrag u Holbrook, pitao hoće li se šerif složiti s načinom na koji je riješio spor između Nolana i Gibsona. Šerifovo mišljenje bilo mu je itekako značajno. Šerif mu se sve više svidao. Svidala mu se i Ellen Troup. Tko zna zašto

se njih dvoje ne vjenčaju kad očito žive zajedno? Ali dovraga, što se to njega tiče! .

Potjera konja i uzjaše u glavnu ulicu. Priveže konja i uđe u ured. Šerifa nije bilo, a zatvorenik je, kao i obično vikao iz svoje ćelije.

– Hej, zamjeniče! Dodi ovamo! Nešto bih ti rekao. Matt je malo oklijevao, a zatim se izdaleka uvjerio da je ćelija dobro zatvorena. Priđe zatvoreniku i iznenadi se kad mu ovaj počeo predlagati da zajedno uđu u posao vrijedan tisuće i tisuće dolara koje on ima skrivene još od pljačke u New Mexicu. Matt ga s gnušenjem odbije i izade jer je čuo šerifove korake po stubištu.

– Vratio si se brže nego što sam te očekivao. Što je bilo? Matt mu ispriča sve što se dogodilo na putu, a šerif je pažljivo pratio njegovo izlaganje. Nasmijao se kad je čuo za oguljene kože u Gibsonovim kolima. Smiješak mu je nešto splasnuo kad je čuo kako se Nolan naljutio na Mattovo odbijanje da uhapsi Gibsona.

– To bi bilo sve, šerife – završi Matt. – Gospodin Gibson mi se baš dopao, što se za Nolana ne bi moglo reći.

– Razumijem te – pohvali ga šerif. – Sve si napravio baš kao što bih i ja da sam bio tamo.

Matt je zasjao od zadovoljstva.

– No ne moraš se toliko veseliti. Odsad ćeš imati moćnog neprijatelja. Ne bih to nikome poželio.

– Nije mi to ništa novo, šerife – prizna Matt. – Oh, zamalo sam zaboravio. Gospodin Gibson je rekao da dodem pogledati gdje je pronašao kože. To jest da obojica dodemo ako vama nije teško jahati.

Šerif malo razmisli, a onda odmahne glavom.

– Mislim da je to nepotrebno.

Gibson je očito rekao istinu – objavi šerif, ali onda se naglo predomisli. – No, možda griješim. Možda bi ti ipak mogao otići. Kad-tad morat ćeš se upoznati s ljudima i okolicom. Mislim da ti neće teško pasti takva posjeta.

Matt je naslutio da šerif misli na Lauru Gibson, ali se pravio da ništa ne zamjećuje.

– Najbolje će biti da odeš već sutra. Prekosutra ionako moramo biti u gradu, jer stiže sudač Jensen.

– Oh, moram vam još nešto reći – započne Matt tišim glasom. – Zatvorenik mi je upravo nudio novce, valjda da ga pustim da pobjegne. Rekao je da ima skriven plijen iz New Mexica.

– Dobro. To samo potvrđuje moje slutnje, ali ne moraš to spominjati sucu. Stvari bi se zaplele, a ubojstvo samo po sebi dovoljno je za osudu.

Matt samo kimne i zamisli se nad svojom sudbinom. U ovih nekoliko dana u Holbrookku kao da je bio zaboravio zašto je ovdje i kakva mu opasnost zapravo prijeti.

Šerif uđe u zatvor i provjeri kako je sa zatvorenikom. Matt uđe za njim i upita ga treba li još što napraviti. Šerif se zamisli, smota cigaretu, otvori ladicu i iz nje izvuče hrpu tjeralice.

– Možeš malo pogledati ove tjeralice. Nakupile su se tu posljednjih godina. Ponekad se nađe čak dovoljno jasna slika ili dobar opis, tako da uspiješ prepoznati čovjeka kad na njega naiđeš. Pogledaj ih malo. Ja idem k doktoru Yarboroughu. Vidimo se poslije.

Matt pričekao da se šerif udalji, a onda posegne za tjeralicama. Srce mu brže zakuca kad pogleda najgornju. Ugledao je čak svoje pravo ime. Naravno, nije bilo slike, ali opis

je savršeno odgovarao, zapravo onome kako je izgledao prije nego što je pustio bradu. Uspio je zavarati čak šerifa.

Neko je vrijeme sjedio ozaren činjenicom da ga nitko nije prepoznao. Odjednom, nešto ga užasno uznemiri. Zašto je baš njegova tjeratica na samom vrhu? Da to možda nije kakva šerifova smicalica? Naglo skoči sa stolice i izjuri na ulicu.

Sve je bilo prazno. Šerifu nije bilo ni traga.

Matt se smiri. Uostalom, zašto i ne bi bila na vrhu? Ako su se te tjeralice tu nakupile u posljednjih nekoliko godina, razumljivo da je ova njegova najnovija. Kako je uopće mogao posumnjati u šerifa?

Zatvorenik je opet nešto vikao, ali se Matt nije obazirao. Razmišljao je o tome ne bi li trebalo ukrasti tjeraticu i uništiti je prije nego što šerif otkrije sličnost između njega i opisanog mladića. Zaključi da bi to bilo glupo i odluči sve ostaviti onako kako je i našao.

Razmišljao je o svom ocu, o tjeratici koja je i za njim zacijelo bila izdana i pitao se ne trune li i ona još uvijek među hrpama požutjelih starih tjeratica po ladicama nekih starih šerifa. Sigurno su ga već prestali tražiti.

Čudno, u posljednje vrijeme ni on nije mnogo mislio o ocu. Imao je dovoljno svojih neprilika. Kad se sve malo slegne, krenut će iznova u potragu. Samo, sada će mu biti znatno teže, jer će morati tajiti svoje ime.

Zatvorenik je ponovo urlao. Matt mu pride i upita ga što se zbiva. Zatvorenik se previjao tvrdeći da ga boli trbuh. Kada ga je Matt, iako pomalo zabrinut, počeo ismijavati, ovaj ga je tako izgrdio da je odmah bilo jasno kako je sve izmislio.

XIII

Poslije olujne noći, pune munja i gromova, iako bez kapi kiše, Matt se rano probudio i odmah sišao u restoran.

Ellen nasmiješena izade iz kuhinje.

– Oh, baš ste me iznenadili. Šerif je obično moj prvi gost ujutro. Doručak još nije gotov. Otvaram tek u sedam.

– Oh, oprostite. Nisam ni znao da je tako rano. Ne brinite, ja ću pričekati, naravno, ako vam ne smetam.

– Naravno da ne smetate – nasmije se Ellen. – Zapravo, ako želite, dodite u kuhinju, pa ćemo razgovarati dok vam pripremam doručak. Što kažete za oluju?

– Bilo je uzbudljivo – izjavi Matt dok ju je slijedio u kuhinju. – Nekad sam se bojao grmljavine. Ipak, iznenadilo me što nije pala i kiša.

– Gdje je to? Nisam vas nikad ni pitala odakle ste – govorila je Ellen prividno nezainteresirano, poslušajući oko doručka.

Pitanje je zaista bilo krajnje nevino, ali se Matt ipak malo lecnuo. Nitko, čak ni šerif, nije ga još pitao ništa o njegovoj prošlosti. Tako je dugo oklijevao da ga je Ellen na koncu znatiželjno pogledala.

– Ohio – reče Matt.

– Oh? – iznenadi se Ellen. – Moja je mama bila rođena u toj državi. Mali gradić, Pleasantville. Jeste li možda čuli za nj?

– Nisam – prizna Matt. – Nisam često išao u grad. Odrastao sam na farmi.

– Ja sam rođena ovdje u Holbrook i nikad nisam nikamo putovala – žalosno reče Ellen. – Moji su roditelji krenuli u Kaliforniju, ali je majka umrla ovdje u Holbrook, tek što me rodila, pa smo ovdje i ostali. Odgojila me Meksikanka. Do-

bra žena, brinula se o tati do posljednjeg dana. Eto, sad znate sve o meni.

– Baš mi je žao što ste tako sami odrasli.

– Oh, nisam ja jedina. Mnogo je takvih slučajeva. Evo i Laura Gibson, koju ste upoznali, odrasla je sama s ocem. I njega ste upoznali. Rekao mi je šerif što se sve dogodilo na putu. Kako vam se dopao?

– Dopao mi se – prizna Matt. – Danas baš idem k njemu. Šerif kaže da se moram zbližiti s okolicom.

– I s Laurom Gibson? – nasmije se Ellen. – Doručak je gotov. Pripremit ću i za zatvorenika, pa mu možete odnijeti kad vi pojedete.

Sat kasnije Matt je krenuo prema Gibsonovom ranču. I dalje je puhao jak vjetar koji je kovitlao oblake prašine oko Matta. Lako je pronašao ranč: kad je izašao iza zavoja, ugledao je skromnu jednokatnicu, sjenik i koral, kao i nekoliko manjih gospodarskih zgrada. Sve je bilo pusto.

Ali kad se još više približio, Laura Gibson je izašla iz sjenika držeći pušku u ruci. Barem mu se učinilo da je to Laura, jer je u golemom džemperu i trapericama, s mekim, muškim šeširom izgledala posve drugačije od djevojke koju je upoznao u gradu.

I puška ga je iznenadila, ali i zabrinula. Djevojke i puške zajedno obično su opasna stvar. Mogla bi zapucati čak ako to i ne namjerava.

– Gospodice Gibson, pazite s tom puškom. Ja sam Martin Davis, pomoćnik šerifa.

– Oh, sad vas poznajem – vikne Laura i spusti cijev puške. – Nisam vas prepoznala iz daljine. Ne brinite za pušku, opalit će samo ako ja to budem htjela.

Matt pride bliže i pozdravi je.

– Oprostite što sam vas prepao. Vaš me je otac pozvao da mi pokaže gdje je pronašao teleće kože.

– Znam – potvrdi Laura, ali se ne nasmiješi.

Matt se pitao što se to dogodilo. U gradu je bila mnogo susretljivija. Sada je imao osjećaj kao da joj dosađuje ili da je gnjavi.

Ipak, ona prilično ljubazno nastavi:

– Tata nije ovdje. Šteta što ste prešli toliki put zabadava.

Očito mu je htjela dati na znanje da ode, ali se Matt nije htio samo tako predati. Umjesto da odjaše, skoči s konja i reče:

– Nikamo mi se ne žuri, pričekat ću. Kad bi se mogao vratiti?

– Ne znam, gospodine Davise. Možda za sat ili dva, a možda tek navečer – reče pomalo zastajkujući. – Baš sam namjeravala nešto pojesti, možete sa mnom ako želite.

– Hvala – iznenadi se Matt. – Ne morate me zvati gospodinom, Martin je sasvim dovoljno. Mogu li tu ostaviti konja?

– Naravno. Uđite u kuću. Pristavit ću kavu.

Matt kimne i uvede konja u štalu u kojoj je bilo izuzetno mirno u usporedbi s jakim vjetrom koji je vani fijukao. Izađe i u dvorištu opere ruke.

Uskoro se našao u kuhinji. Sve je bilo vrlo čisto i uredno. Laura je već bila skinula šešir i očito se na brzinu počesljala.

– Što ste se tako zagledali? – upita ga.

– Zagledao? Oh, oprostite... – ispriča se Matt, osjećajući kako mu vrućina udara u obraze.

Laura se konačno nasmije.

– Sjednite – reče. Nadam se da vas neće smetati što je hrana hlad-

na. U svakom slučaju, teletina nije Nolanova.

Matt se nasmije.

– Vaš ga je otac dobro nadmudrio, zar ne? Šteta što niste bili tamo da vidite izraz na Nolanovom licu.

– I bolje da nisam – nasmije se Laura. – Bila bih mu rekla što mislim o njemu – doda i odjednom se zagleda u Matta. – Tata mi je ispričao kako ste se vi odlično držali. Oh, kava je već sigurno zakipjela.

Matt ju je promatrao tok je točila kavu u šalice. Izvadila je pečeno meso i donijela kruh. Dodala je nož i ponudila Mattu da sam uzme koliko želi.

Matt napravi sendvič, Laura isto tako i jedno su vrijeme šutke jeli. Matt je prvi pojeo i ispijao kavu.

– Nešto me kopka – progovori. – Zar uvijek dočekujete posjetioce s puškom u rukama?

Laura odmahne glavom.

– Dosada nisam, ali kako će biti ubuduće, ne znam. Što vi sve znate o Nolanu?

– Samo ono što mi je šerif rekao. I ono što sam jučer vidio. Zašto? Zar ste pomislili da sam jedan od njegovih ljudi?

– Nisam vas prepoznala. Nisam bila sigurna. Je li vam šerif rekao kako je Nolan razjurio većinu rančera iz ovog kraja?

– Spomenuo je – prizna Matt. – A i vaš je otac to rekao jučer na cesti. Stvarno mislite da vas sada želi otjerati?

– Da – odgovori Laura sasvim uvjereno. – I nas i sve ostale. Osim ako...

– Što ako?

– Ništa – zbuni se Laura. – Želite li još kave?

– Ne, hvala – odgovori Matt.

Pitao se što mu to Laura taji. Imao

je osjećaj da je to u nekoj vezi sa zagonetnom odsutnošću njenog oca. Ben Gibson sigurno nije bio čovjek koji bi bez nekog važnog razloga ostavio cijeli ranč tako mladoj djevojci i odlutao u vrijeme kad ima najviše posla. Morat će to raspraviti sa šerifom. Odgurne stolicu i ustane.

– Najljepše zahvaljujem na jelu. Mislim da nema smisla da čekam vašeg oca, jer ionako ne znate kad bi se mogao vratiti.

– Kako želite – složi se Laura, ali se činilo da joj je laknulo. – Samo, prije nego što odete, željela bih da nešto raščistimo. Izadimo!

Pitajući se što to znači, Matt je šutke pošao za njom. Prišla je kanti za smeće, izvadila praznu limenku i krenula prema sjeniku.

– Možete li mi, molim vas, posuditi revolver? – upita ona.

– Izvolite, ali oprezno. Napunjen je – odgovori Matt oklijevajući.

– Stvarno? – nasmije se djevojka i pruži mu limenku. – Molim vas, bacite je što dalje možete.

Naslućujući što bi to moglo značiti, Matt baci limenku. Još se nije ni snašao, a već je začuo pet uzastopnih hitaca: svi su pogadali limenku koja je od toga poskakivala po dvorištu. Zatim mu Laura pruži revolver.

– Pretpostavljam da ubuduće nećete pomisliti kako je opasno da djevojka ima pušku u rukama – nasmije se ona. – Jeste li iznenađeni?

Matt nijemo kimne. Ali u tom trenutku, zagledavši se u divnu kosu što je vijorila na vjetru, u nježno djevojačko lice, nije mnogo mislio na njene streljačke sposobnosti. I ne razmišljajući o posljedicama, približi joj se, zagrlji je i poljubi u usnice.

Na trenutak se činilo kao da je to

prihvatila ili je to on samo poželio? Zatim se naglo trgla i odmakla dva koraka.

– Jeste li poludjeli, gospodine Davise? – uzvikne ali ne isuviše glasno, tako da se Matt samo blago ispričavajući nasmiješio.

– Prvo ste vi mene iznenadili pucanjem, a sada ja vas poljupcem. Jedan naprama jedan, zar ne? – brzo se snašao. – Recite ocu da ćemo porazgovarati drugom prilikom.

Ne pričekavši odgovor, okrene se, uzjaše i ode.

Kad se nakon stotinjak metara okrenuo, nije ju više vidio, ali je još uvijek osjećao slatkoću njenih usnica na svojim.

XIV

Vrativši se u grad, Matt je zastao kraj konjušnice.

Moose Dreyfuss, potkivač, koji je potkovao Mattovog konja, radio je uz raspirenu vatru. Dreyfuss je bio pravi predstavnik svog zanimanja, visok, širokih ramena i nabreklih mišica. Usto je, naravno, išla i vrlo blaga ćud i pitom način govora. Ne rekavši ni riječi, priđe Mattovom konju i provjeri nogu koja je bila ozlijeđena. Bio je zadovoljan onim što je vidio, pa je blago klimnuo glavom.

– Čini se da je sada sve dobro. Bili ste tako pametni i prestali jahati čim se konj ozlijedio.

– Nije to neka naročita pamet – odgovori Matt. – Jednostavno sam bio oprezan. Toliko me je dugo nosio da ne bih volio da mu se što dogodi.

– Zar nas namjeravate napustiti?

– Zasad još ne. No, ne mislim tu ostati zauvijek. Istina, Holbrook mi se sviđa, ali još se nisam odlučio smiriti.

– Pa da – uzdahne Moose – još ste tako mladi. Ali teško ćete naći boljeg čovjeka od šerifa Durhama.

– Slažem se – odgovori Matt. – Usput, više neću ostavljati konja kod vas, preskupo mi je, a šerif mi nudi da ga držim u njegovoj štali. Doviđenja!

Šerif je sjedio za svojim stolom kad je Matt ušao.

– Kako je kod Gibsonovih? – upitao podigavši pogled. – Je li ti Ben pokazao to mjesto?

– Nije bio kod kuće – odgovori Matt, a šerif ga iznenađeno pogleda.

– Oh? A Laura? Što kaže, gdje je?

– Ne kaže ništa. Čini se da ne zna ni kada će se on vratiti. Možda nisam u pravu, ali imam dojam da mi je nešto tajila, da nije željela reći što se događa.

– To je čudno – zabrinuto je šerif kimao glavom, kao da mu je htio nešto reći, ali se onda predomislio i pogledao prema zatvoreniku. – Laura te nije valjda najurila?

Matt odmahne glavom.

– Nije. U prvi čas baš nije bila oduševljena što me vidi, ali kad me je prepoznala, spustila je pušku i pozvala me na ručak – nasmije se Matt. – Zatim mi je pokazala kako puca. Ako se sukobimo, nadam se da će biti na mojoj strani.

I šerif se nasmije.

– Mogao sam te upozoriti, ali nisam ti htio pokvariti zadovoljstvo – reče šerif, a onda se naglo uozbilji. – Rekao si da te je dočekala s puškom?

Matt kimne, a šerif ustane i zaputi se prema izlazu.

– Izadi načas, nešto ću ti pokazati.

– Može – složi se Matt i pođe za šerifom.

Šerif se udalji od zatvora, a zatim

pogleda oko sebe da se uvjeri kako ih nitko ne može čuti.

– Ne želim da nas zatvorenik čuje. Ne vjerujem da će biti u prilici da nekome nešto prenese, ali nikada se ne zna. Zabrinulo me to što si rekao da je Gibson zagonetno odsutan i da te Laura dočekala s puškom u rukama. Ne sliča na Bena da ostavi ranč, pogotovu što njih dvoje sami sve rade, a da je nekamo otpratio stoku ili tako nešto, Laura bi to sigurno rekla. Nikad je još nisam zatekao s puškom u rukama. Kad pomislim što se jučer dogodilo s Nolanom i povežem ovo što si mi sad rekao, bojim se da će biti neprilika.

– Oh, zar mislite da će se Gibson pokušati osvetiti Nolanu?

– Ne, nije on baš tako glup da se sam suprotstavi cijeloj Nolanovoj bandi. To nikako! Samo, zna se dobro da Nolan tek sada neće samo tako prestati.

– I? – upita Matt, ne shvaćajući što mu šerif želi reći.

– Najvjerojatnije će pokušati razgovarati s vlasnicima ostalih malih rančeva u okolini. Nagovarati će ih da se zajedno suprotstave Nolanu – reče šerif kimajući glavom. – Dovraga, dugo već to očekujem i stalno se uvjeravam kako do toga nikad neće doći. Ne osuđujem Gibsona ni za što. Na njegovom mjestu sigurno bih isto tako postupio. Samo, onim nemaju nikakvih izgleda. Šest malih rančera, raštrkanih po cijelom kraju, protiv moćnog rančera s bandom revolveraša koji će učiniti što god im Nolan naredi.

– Zar mi tu ne možemo baš ništa učiniti? – upita Matt.

– Baš ništa – ljutito će šerif. – No, porazgovarat ću ipak s Gibsonom i ostalima. Pokušat ću ih urazumiti. Ali ni jedan zakon ne brani

ljudima da se slobodno udružuju. A ako dođe do gužve, Nolan će već izvesti tako da ispadne kako su oni to započeli. Ne želim ni pomisliti što će se dogoditi i kako će to izgledati ako se zametne pucnjava.

Matt pomisli na Lauru i usnice mu se stisnuše. Znao je što će joj se dogoditi ako Nolan potakne svoje ljude.

Šerif je očito naslutio njegove misli, jer ga je odmah počao razuvjeravati.

– Za sada se još ništa neće dogoditi. Koliko poznajem rančere, a mislim da ih dobro poznajem, trebat će im dosta vremena da se dogovore. U međuvremenu mi ćemo obavljati svoj posao. Sudac Jensen treba da još danas stigne i nadam se da ćemo već sutra održati suđenje. Sudac obično ne sudi subotom, ali će u ovom slučaju, mislim, pristati. Ti ostani ovdje i pripazi malo, a ja ću pokušati odjahati. Moram vidjeti mogu li to uopće izdržati. I molim te, ni riječi doktoru Yorboroughu!

Matt ga je želio odvratiti, ali je znao da to ne bi imalo nikakvog smisla. Samo kimne i ode u ured. Zatvorenik je stajao na sanduku i zurio kroz prozor. Matt osjeti susjećanje prema njemu, ali se onda prisjeti da je to ipak hladnokrvan ubojica i pljačkaš. Tko zna koliko je već nevinih ljudi ubio prije nego što ga je Matt sreo. Sigurno ne bi oklijevao da i njega ubije, samo kad bi mu se pružila prilika. Ili bilo koga drugoga tko bi mu se našao na putu. Šerif je u pravu. Suđenje treba održati što prije. Vješanje također!

Matt se vrati do ulaza i pogleda niz ulicu. Šerifa nije vidio, sigurno je otišao stražnjim putem da ga ne vidi liječnik Yarborough. Matt se zagleda prema restoranu Ellen Troup i u tom trenu prisjeti se Laure

Gibson. Još uvijek kao da je osjećao okus njenih usnica na svojim. Sjećao se iznenađenja na njenom licu kad ju je onako nasilu poljubio. No ni sam se nije ništa manje iznenadio. Nikad još nije takvo što napravio. Naravno, nije to bilo prvi put da je poljubio djevojku, ali je Laura ipak nešto posebno.

Sama pomisao na Lauru izmami mu smiješak. Zatim se sjeti šerifovih mračnih slutnji i straha da ne dode do sukoba između Nolana i malih rančera, pa mu smiješak naglo išezne. Ako se stvori gužva, Laura će se naći u samom središtu. Namrgodeno uđe u ured, sjedne za stol i počne, ne razmišljajući, prelistavati požutjele tjeralice iz šerifovog stola.

Serif je, baš kao što je Matt i pretpostavio, stražnjim putem izašao iz grada. Penjanje u sedlo bilo je vrlo mučno, jer se u jednom trenu morao u potpunosti osloniti na bolesnu nogu, ali samo jahanje nije bilo tako naporno.

Kao i Matt, i šerif je cijelo vrijeme razmišljao o mogućnosti izbijanja sukoba između Nolana i malih rančera. Ako do toga zaista dode, mali rančeri, predvođeni Benom Gibsonom, teško će imati ikakvih izgleda. Ben Gibson to sigurno i sam uviđa, dovoljno je pametan čovjek, pa ipak će nastaviti tim putem, jer mu ništa drugo ne preostaje.

Serif je znao da ne može Gibsona ni za što osuđivati. Ako je već donio takvu odluku, čovjek Gibsonova kova će i nastaviti, bez obzira na sve što mu prijeti, ni časa se ne dvoumeći, čak ni ako bude ugrožena sigurnost njegove kćeri koja mu je najvažnija na svijetu.

Serif nije bio tako siguran za druge rančere. Čak ako ih Gibson i uvjeri da se udruže protiv Nolana, ne-

ki će sigurno odustati čim se prolije krv. Nitko od njih nije kukavica, naročito Lew Jennings, Nordquest, Dutch Schloemp, Will Ott, Hank Debrow. Svi su se oni toliko puta suprotstavljali raznim opasnostima. Barem dvojica od njih, Jennings i Nordquest, borili su se još s Indijancima. Svi bi oni žrtvovali život da obrane svoje domove i obitelji od opasnosti, ali u ovakvom slučaju...

Serif tiho prokune. Što da poduzme? Nolan nije prekršio nikakav zakon. Naravno, dvojica rančera poginula su u vrlo sumnjivim »nosesrećama«, ali kako za to okriviti Nolana? Čak da ima dokaze, trebala bi mu cijela konjička četa da uhapsi takvog čovjeka. Šepavi šerif i mladi pomoćnik malo što mogu tu učiniti.

Iz turobnih misli šerifa trgne štropot kočije u kojima ubrzo, kad se približiše, prepozna suca Jense-
na.

— Dobro došli, suče — pozdravi ga šerif.

— Hvala, šerife — otpozdravi sudac Jensen. — Što ima novo u Holbrookku?

— Jedva vas čekamo. U zatvoru je ubojica i pljačkaš. Ubio je pomoćnika Ala Gregga. I to pred desetak svjedoka. Svi se slažu da ga Gregg nije ničim izazvao. Držimo ga u zatvoru i nadamo se da ćete ga već sutra osuditi.

— Oh! Baš sam želio otići u ribolov. Zar stvarno moramo tako brzo?

— Bilo bi dobro.

— Dobro, ribolov će pričekati. Još nešto?

— Svašta. Imam novog pomoćnika, mladića, Martina Davisa. Dobar je momak. Slučajno je sredio Greggovog ubojicu.

— A vaša noga?

— Sve bolje.

– Baš mi je drago. Onda, vidimo se sutra na suđenju.

U deset ujutro.

Oko ponoći zatvorenik je budan ležao i zurio u prozorčić kroz koji je prodirao slabašan trag svijetla. Usprkos svom ponašanju, zapravo je bio kukavica i bojao se smrti. Dosad nije bio mnogo zabrinut, jer je počinio brojna zlodjela i nikada nije bio kažnjen, pa se i sada nadao kakvom sretnom obratu. Uvjerenje da će se izvući napustilo ga je kad ga je šerif obavijestio da je sudac stigao i da će sutra biti održano suđenje.

Sada je već bilo sasvim očajan. Pomoćnika nije uspio podmititi, rešetke na prozoru bile su posve čvrste, a šerif nije nasjedao nikakvim smicalicama. Razbojniku je posve ponestalo misli.

Upravo kada su ga obuzele najcrnje misli, začuo je nepoznate korake ispred prozorčića, pa metalni udarac, a zatim korake koji su se udaljili. Napeto je osluškivao, ali nije ništa shvatio. Popeo se na krevet i pogledao kroz prozorčić. Nešto je bljeskalo uz rešetke. Opipao je prstima i pronašao pištolj.

Zabezeknuto ga je opipavao, a zatim privukao k sebi. Pištolj je bio malen u usporedbi s onim kakav je on inače nosio, ali ništa manje opasan, naročito iz blizine. Vješto ga je opipao i shvatio da je nabijen.

Netko bi se možda zapitao otkud se taj pištolj tu stvorio, ali je razbojnik samo povjeravao da ga je sreća još jednom poslužila.

Odmah je stao planirati bijeg.

Najbolje bi bilo pričekati kada će samo jedan od predstavnika zakona biti u uredu i prisiliti ga da otključa ćeliju. Nezgoda je u tome što su i šerif i pomoćnik tako pravdo-ljubljivi da će radije poginuti nego da ga puste iz zatvora. Osim toga,

ako i ostane samo jedan u uredu, kako će znati da onaj drugi nije u blizini i da se neće u najnezgodnijem trenutku vratiti i onemogućiti mu bijeg? S prozorčića ne vidi ulicu i tko zna kako će se domoći konja.

Poslije dugog razmišljanja smislio je nešto što mu se učinilo kao savršen plan. Sakrit će pištolj ispod košulje. Tako je malen da ga nitko neće opaziti. Pustit će da mu sude. Ako ga možda oslobode, što će se doduše dogoditi samo ako sudac bude putpuno pijan, izaći će iz grada kao slobodan čovjek. No ako sudac što je najvjerojatnije, zaključi da je kriv, upotrijebit će pištolj. Bijeg neće biti tako nemoguć, jer će ulice biti pune ljudi koji će doći na suđenje, kao i redovnih subotnjih kupaca s obližnjih imanja.

Zamisao mu se sve više svidala. Moći će čak birati konja. Osim toga, šerif se neće usuditi pucati da ne rani kakvog nevinog prolaznika. Što se tiče pomoćnika, odluka je pala. Prvi metak iz pištolja baš njemu će biti namijenjen.

Zadovoljan svojim planom, zatvorenik je ubrzo zaspao.

XV

Šerif nikako nije uspijevaao zaspati. Bol u nozi mu je sijevala, najvjerojatnije zbog predugog jahanja. To ga, naravno, nije pretjerano zabrinjavalo, jer je već bio navikao na boli.

Važnije su mu stvari priječile da usne. Prvo, sutrašnje suđenje. Iz iskustva je znao da će se to brzo srediti. Zatvorenik bi, naravno, mogao stvar malo produžiti tako da zahtijeva porotu, ali neće valjda biti tako lud. Zna i sam kakvo je raspoloženje u Holbrookku i da mu to ne bi mnogo pomoglo. No čovjek kojem je omča već oko vrata vjerojat-

no će pokušati sve što je u njegovoj moći. Možda čak ima kakve saveznike koji će mu pokušati da pobjegne.

Mnogo veći problema predstavljala je bojazan da će se imali rančeri sukobiti s Nolanom. Međusobni rančerski sukobi su nešto najgore što se može dogoditi bilo kojem šerifu i on nije krio tu bojazan. Takav je sukob strašan sam po sebi, čak kad je riječ o potpunim neznancima, a neki od umiješanih bili su šerifovi prijatelji. Čak najbolji ljudi, kad se nađu u takvoj situaciji, mogu postupiti vrlo nezgodno. Ben Gibson, poznat po svojoj miroljubivosti i poštovanju zakona, mogao bi, ako ga pritisnu uz zid, postupiti protivno zakonu, mogao bi ga čak na to namjerno navesti netko od Nolanovih ljudi, zato da ispadne kako ja sam tako htio. Šerif se nije mogao pomiriti s mislju da bi možda morao uhapsiti Gibsona. Najozbiljnije je pomišljao da vrati značku.

Zatim, tu je bio i Matt, odnosno Martin, kako ga svi zovu. U samo nekoliko dana koliko je s njim proveo u Holbrook najiskrenije ga je zavolio. Jednako bi ga zavolio čak da mu i nije sin. Svaki takav mladić dopao bi se šerifu. Teško je uopće proverovati da bi takav mladić zaista mogao biti kriv za zločine za koje ga okrivljuju. Jednako je teško bilo prisjetiti se da je i šerif jednog dana pobjegao iz sličnog grada gdje je ostavio obitelj. Ili da sad krije čovjeka kojega bi morao izručiti pravdi.

Prije ili poslije istina će izaći na vidjelo. Netko će ga pronaći i pokušati izručiti. Ili će možda Matt otkriti da je šerif njegov otac kojega je odlučio ubiti. Hoće li zaista izvršiti svoj zavjet i tako dokazati da je ubojica kakvim ga smatraju?

Tek dobrano poslije ponoći šerif je utonuo u nemiran san. Probudio se ujutro, potpuno iscrpljen i s istim, neriješenim mislima u glavi. Nasilu je ustao, obavio jutarnje dužnosti i odvuкао se do restorana.

Ellen ga je veselo dočekala, ali se odmah zabrinula kad ga je ugledala.

Imaš li nekih problema koje mi nisi rekao?

– Znaš da nemam nikakvih tajni pred tobom – odgovori šerif narporno se nasmiješivši. – Nema nikakvih novosti. Ako izgledam još gore nego inače, to je zato što sam noću, mjesto da spavam, pokušavao riješiti nerješive probleme.

– Mogu li ti kako pomoći?

– Ne bih rekao – odgovori šerif.

– Možda poslije doručka budem malo bolje volje.

Prije nego što je Ellen išta rekla, vrata se otvoriše i pojavi se Matt. Ellen ga pozdravi veselim smiješkom, a on se pokloni i skine šešir.

– Dobro jutro, gospođice Troup.

Ellen se vrati u kuhinju. Nije ga ni pitala što želi jer je svako jutro jeo isti doručak kao i šerif. Samo prvog dana tražio je jaja na oko, a nakon toga uvijek pržena jaja, kao i šerif. Ellen se pitala ne pokušava li on podsvjesno oponašati šerifa.

Šerif i Matt su uvijek sjedili na istim mjestima.

– Kako to da je ti uvijek nazivaš gospodicom Troup, kad je svi u restoranu zovu Ellen?

– Ne znam zašto, – odgovori Matt, a onda nakon kratkog razmišljanja nastavi. – Možda je to zbog odgoja. Moja je majka dosta pazila na takve stvari.

– Znam – odgovori šerif ne razmišljajući, a Matt ga zapanjeno pogleda. – Hoću reći – ispravi se – i moja je majka bila takva.

Matt je čini se, bio zadovoljan takvim objašnjenjem.

– Zavirio sam u zatvor kad sam dolazio ovamo. Naša ptičica duboko spava. Ne znam kako mu to polazi za rukom kad zna da će ga još večeras objesiti. Da sam na njegovom mjestu, ne bih se mogao smiriti.

– Možda on zna nešto što mi ne znamo – namršti se šerif zabrinuto.

– Što to?

– Ne znami to me brine. Oda-hnut ću kad sve završi.

Imam neki loš predosjećaj. U međuvremenu moramo biti izuzetno pažljivi.

U tom se trenutku pojavi bankar Rex Bates. Bankar je bio prilično zatvoren čovjek i rijetko se smijao, rijetko je pokazivao bilo kakve osjećaje, osim onda kad je bio pomislio da su mu opljačkali banku. Sada ih je izuzetno ljubazno pozdravio.

– Dobro jutro - kimne im. – Čujem da je sudac Jensen u gradu. Kažu da će biti suđenje u deset. Pretpostavljam da ćete to obaviti u školi?

– Da, točno – potvrdi šerif. – U deset sati. Namjeravate li prisustvovati?

– Ne odgovori Bates. – Ne mogu ostaviti banku. Ali bit će dosta svijeta i bez mene. Ne znam kako, ali uvijek svi saznaju za suđenje.

Šerif potvrdno kimne, a Bates se okrene i sjedne za jedan od praznih stolova.

Batesovim dolaskom prekinuo se domaći ugođaj i šerif i Matt su sada samo tiho šaptali. Jeli su doručak što im ga je Ellen donijela i gledali pred sebe. Ellen je poslužila bankara, a njima je dala znak da još malo pričekaju. Uskoro se pojavila s prepunim poslužavnikom za zatvorenika.

– Eh, ovo je previše čak za posljednji obrok – zapanji se šerif – iako se nikako ne mogu uvjeriti da će mu to biti posljednji. Još nije ni osuđen. Stalno imam osjećaj da nešto nije u redu. Kao da će nešto loše krenuti.

– Neće, ne brini – utješi ga Ellen. – U svakom slučaju, želim vam sreću.

– Hvala – odgovori šerif i uzme poslužavnik.

On i Matt izadoše iz restorana.

Bilo je tek sedam sati ujutro, ali pridošlice iz okolice već su tumarale gradom. Šerif ih je pažljivo promatrao i laknulo mu je kad je utvrdio da ih poznaje. Naravno, ako zatvorenik ima pomagače, oni sada sigurno ne šeću gradom.

Zatvorenik je već bio budan i znatno opušteniji nego prethodnih dana. Nacerio se, počeo ih zadirki-vati.

– Ovo je valjda posljednji obrok što ste mi ga donijeli. Nedostajat će mi besplatna topla hrana – namigivao je zadovoljno. – No, no, ne morate biti tako turobni. Jest ću ja i dalje, samo ne kod vas.

– Prilično si siguran u sebe – naljuti se šerif.

– A zašto ne bih bio? Sudac Jensen sigurno nije budala. Vidjet će i sam da nisam kriv kad mu objasnim da sam pucao u samoobrani.

Zatvorenik završi i sjedne na rub kreveta. Baci se na jelo takvom pohlepnošću da je teško bilo povjerovati kako bi mu to mogao biti posljednji obrok. Svakako nije sličio na čovjeka čiji su sati odbrojani. Šerif se namršti, pa se okrene prema Mattu.

– Idem u školu provjeriti je li sve u redu. Ti ostani ovdje i dobro paži.

Kad je sudac Jensen u deset sati ušao u školu, u njoj je vladala takva

gužva da se jedva probio do svog mjesta. Najspretniji gledaoci smjestili su se u školske klupe, većina je stajala uza zidove, a mnoštvo je zurilo unutra kroz širom otvorene prozore. Učiteljev stol poslužio je sucu, a uz njega su postavili stolicu za svjedoka. Ispred ostalih klupa sjedili su šerif i zatvorenik kojemu su skinuli lisice. Šerif je za svaki slučaj predao svoj revolver Mattu koji je stajao kraj vrata i držao cijelu prostoriju na oku. Šerif nije želio da zatvorenik padne u iskušenje i pokuša mu izvući revolver iz korica. Sâm šerif ionako ne bi mogao puhati u pretrpanoj prostoriji. Kako su svi gledaoci morali ostaviti oružje vani, Matt je bio jedini naoružan čovjek u školi.

Sučev je dolazak stišao žamor gomole bio je izuzetna figura, tako visok da je nadvisivao sve ljude u gradu. Čak iako nije nosio sudačku odjeću, po njemu se odmah vidjelo da je sudac. Ne pogledavši ni lijevo ni desno, zaputio se prema učiteljevom stolu, sjedne, izvadi batić iz džepa, prička da se svi smire i udari batićem po stolu.

– Treći okružni sud države Arizone počinje zasjedati. Predsjedava sudac Jensen.

Na nekom drugom mjestu njegove bi se riječi mogle učiniti čudnima, jer on je, uz svoj osnovni posao, samo vršio dužnost suca, ali ovdje to nikome nije zasmetalo.

– Danas je na redu slučaj: država Arizona naprama John Doe. Je li osumnjičeni prisutan?

– Da, gospodine suče – odgovori šerif ustavši.

Kako je osumnjičeni i dalje sjedio, šerif se nagne i šapne.

– Ustani, dovraga!

John Doe, kako ga je sudac nazvao, polako ustane, zatim se naceri

prema sucu i prema dvorani i započne:

– Sve je to greška, gospodine, ja sam samo...

Sudac udari batićem.

– Ne sada, gospodine Doe – počne sudac. – Imat ćete priliku svjedočiti. Usput, ne bi li vam bilo draže da vas zovemo pravim imenom?

– John Doe je odlično ime, gospodine.

– Dobro. Ipak, radije mi se obraćajte s »gospodine suče«.

Molim vas, imajte to na umu.

– Svakako gospodine suče.

– Dobro. Prije nego što sjednete, predstavlja li vas kakav savjetnik?

Na zatvorenikov zapanjen izraz lica sudac doda:

– Imate li branioca?

– Mislim, ovaj što će mi branitelj? Nisam napravio...

Udarac batićem ponovo odjekne.

– Možete sjesti, gospodine Doe.

Šerif je pogledao zatvorenika i stalno je osjećao da nešto nije u redu. Prošlih se dana ponašao krajnje kukavički, a dada uopće nije djelovao kao netko kome se bliži posljednji čas.

Sudac Jensen izvadi komad papira iz džepa i počne čitati. Kad je završio, posve nepromijenjenim glasom doda:

– Prema optužnici, zatvorenika sumnjiče da je bez ikakvog povoda pucao i ubio Ala Gregga, pomoćnika šerifa. U takvim slučajevima osumnjičenom može suditi porota. Gospodine Doe, želite li porotu?

Zatvorenik se trgne kao da se bio ozbiljno zamislio, a onda sumnjičavo upita:

– A što ako ne želim porotu? Što će se dogoditi?

– U tom ću vam slučaju ja kao sudac sâm presuditi. Ja ću odlučiti jeste li krivi ili ne.

Zatvorenik se okrene i promotri ljude u dvorani. Očito mu se ono što je ugledao nije dopalo.

– Mislim da ću se ipak pouzdati u vas, gospodine suče.

Sudac se samo lagano nasmiješi.

– Odlično – progovori zatim. – U nedostatku ostalih službnih osoba ja ću sam prozivati svjedoke. Molim neka istupi gospodin Bart Holmgren.

Holmgren, koji je očito očekivao da ga pozovu, brzo je došao jer se nalazio u prvim redovima. Položi zakletvu, sjedne na stolicu za svjedoka i upitno se zagleda u suca. Sudac službeno započne:

– Molim vas vaše ime i zanimanje.

– Bart Holmgren. Konobar u salunu.

– Jeste li bili prisutni u vrijeme pucnjave?

– Da, gospodine suče.

Molim vas da nam svojim riječima ispričate što se dogodilo.

– Da, gospodine suče – započne Holmgren. – Ovaj tip ovdje i još jedan kojega nisam poznavao pili su za šankom kad je stigao Al Gregg. Nije im se dopalo nešto što je rekao i..

– Samo malo – prekine ga sudac. – Znate li možda slučajno što je Al Gregg rekao?

– Znam, gospodine suče. Pitao ih je jesu li tu samo u prolazu ili se namjeravaju dulje zadržati u gradu.

– Možete sad nastaviti.

– Dakle, kao što sam rekao, nije im se to dopalo. Mislim da su...

– Molim vas, ograničite se na činjenice, gospodine Holmgrene. Bez pretpostavki i vaših mišljenja.

– Dobro – pokori se Holmgren.

– U svakom slučaju, riječ po riječ, sve dok ovaj tip ovdje – nastavi Holmgren i upre prstom u zatvore-

nika – nije rekao da on ne treba svakom prokletom pomoćniku objašnjavati svoje namjere. Odmah sam shvatio da će biti gužve, pa sam se sagnuo da dohvatim sačmaricu što je uvijek držim ispod šanka, ali kad sam se uspravio, Al Gregg se već našao između dva revolvera. Ovaj tip je prvi opalio, a Al Gregg nije bio dovoljno brz i pao je pogođen u grudi. I da je bio brži, ne bi imao nikakvih izgleda jer bi ga onaj drugi sigurno napucao u leđa. No nije mu to uspjelo, jer je u salun ušao još jedan neznanač, poslije se ustanovilo da mu je ime Matt Davis i postao je čak šerifov pomoćnik. On je odmah shvatio o čemu je riječ i pogodio ga prije nego što je uspio opaliti.

Holmgren zastane da obriše znoj jer ga je tako dugo objašnjenje očito posve iscrpilo. Nastavi kao da se želi ispričati.

– Znam da vam to sad zvuči dosta zbrkano, ali baš tako se sve odigralo.

– Ne, ne, sve ste nam lijepo ispričali – pohvali ga sudac. – Samo još jedno pitanje: je li šerifov pomoćnik pokazao ikakve namjere da izvuče revolver prije nego što je osumnjičeni zapucao?

– Nije – izjavi Holmgren. – Gregg je bio posve iznenađen.

– To je prokleta laž! – vrisne zatvorenik. – Pomoćnik je prvi posegao za revolverom. Ja sam se samo pokušao zaštititi.

– Sad je dosta – vikne sudac već posve bijesno. – Vi ćete doći na red poslije. Imat ćete priliku da sami ispričate što je bilo. Dotada mirno sjedite!

Šerif uhvati zatvorenika za ruku i povuče ga da sjedne. Nagne se prema njemu i šapne mu na uho:

– Čuo si što ti je sudac rekao. Bolje biti bilo da ga ne ljutiš.

Zatvorenik promrmlja nešto posve nerazumljivo, ali se smiri. Sudac Jensen udari batićem da smiri gledalište koje je također zažamori- lo nakon zatvorenikovog izgreda.

– Možete nastaviti, gospodine Holmgrene – obrati se sudac svjedoku.

– To bi bilo sve – nastavi Holmgren. – Ubrzo se pojavio šerif, netko je otišao po doktora Yarborougha, a ja sam tada već imao toliko posla da nisam mogao pratiti što se događa. Svi su odjednom bili žedni.

– Dobro – zaključi sudac, pa se zagleda u zatvorenika: – Želite li ispitati svjedoka?

– Zašto bih? Napričat će nove i nove laži.

Sudac Jensen nakon toga objasni Holmgrenu da može otići. Nakon toga istupili su brojni drugi svjedoci, uključujući šerifa i liječnika Yarborougha. Svi su oni podržali izjavu barmena Holmgrena. Konačno se sudac obrati zatvoreniku:

– Sada je na vama red, gospodine Doe. Sud će saslušati vašu izjavu.

Zatvorenik ustane, uz mrmljanje pristane na zakletvu i smjesti se u klupu za svjedoka. Šerfi je bio sve zabrinutiji, jer je zatvorenik djelovao potpuno bezbrižno. Ponašao se krajnje drsko i kad su ga upitali za ime i zanimanje, prkosno odgovori:

– John Doe, bavim se bankarstvom.

Dvorana zažamori, a zatvorenik se ponosno naceri.

Šerif pogleda prema vratima i malo mu lakne kad shvati da Matt stoji tamo potpuno spreman. Ako bi se bilo što dogodalo pred vratima, Matt bi mu uputio unaprijed dogovoreni znak. Malo umiren, ali ipak nesiguran, šerif svrati pažnju na za-

tvorenika koji je osorno govorio laži.

– Svi su lagali, baš kao što sam i očekivao. Svi su ti svjedoci kao ptice ponavljali unaprijed smišljene priče. Zapravo je pomoćnik prvi potegao i ja sam se morao braniti. To je prava istina, tako mi Bog pomogao.

– Želite li još što reći? – upita sudac. – Naime, ako imate, ovo je pravi trenutak.

– To je sve. Glas poštenog čovjeka naprama gomili laži.

– Tako, dakle – izgovori sudac, neko je vrijeme još mirno sjedio i gledao preda se, a onda nastavi: – Saslušavši izjave svjedoka, sud zaključuje da je osumnjičeni kriv za ubojstvo i osuđuje se na smrt vješanjem. Šerife, vi ćete...

– Oh, ne, nećete! – vrisne zatvorenik.

Skočivši sa stolice, on zavuče ruku u košulju i izvuče mali pištolj.

– Iz ove ću prostorije izaći sam i ako me itko pokuša spriječiti, bit će mu to posljednji pokušaj u životu. I ako mislite da se pretvaram... – nastavi bijesno i uperi pištolj u Matta. – Ti prokletniče! – vrisne.

U isti čas pritisne okidač.

Matt je, iznenađen kao i svi ostali, pokušao izvući revolver, ali je na pola puta zastao. Čak kad bi ga uspio izvući i zapucati, što je bilo zapravo neizvedivo, najvjerojatnije bi u toj gužvi pogodio suca ili koga do njega.

Svi su se ukočili. Svi, osim šerifa, naravno. Šerif se doslovce bacio na zatvorenika.

Pištolj je opalio, ali je šerifov skok bio tako nagao i tako neočekivan da zatvorenik nije uspio sigurno naciljati. Metak je odletio visoko u zrak i zabio se u strop. Šerif se nije zaustavio, već mu naglo izbi- je pi-

štolj iz ruke i šakom ga udari u želudac.

Nastala je užasna gužva i buka.

Sve se smirilo istom kada su, pola sata poslije, zatvorenika konačno objesili. Tek kada je liječnik Yarborough proglasio da je osuđenik mrtav, ljudi su se opustili i počeli ponovo normalno živjeti. Grad se naglo raščistio, svi su odjurili raznositi vijesti što dalje u rančerske domove. Ulice su bile neobično mirne.

Matt i šerif večerali su kod Ellen koja ih je posluživala vlažnih očiju i izuzetno uznemirena.

– Nisam vam još ni zahvalio što ste mi spasili život – izjavi Matt zadivljeno gledajući šerifa. – Mogli ste i sami nastradati. Zašto ste to učinili, još s takvom nogom?

– To mi je dužnost – slijegne šerif ramenima.

Ni sam nije bio siguran bi li isto tako postupio da se slučajno radilo o nekom drugom, a ne o Mattu. Namršti se zamišljeno i skrene na drugi razgovor.

– Znaš li što me zapravo brine? Dvije stvari. Prvo, kako se zatvorenik dočepao pištolja? Zapravo, loše sam postavio pitanje. Nije problem kako, jer netko mu ga je sigurno dobacio kroz prozor, nego tko?

– I ja se pitam – odgovori Matt.

– Rekli ste da vas brinu dvije stvari. Koja je druga?

– Zar nisi zamijetio? Svi su bili u gradu osim Bena Gibsona i drugih malih rančera. Zacijelo su imali veliki razlog da ostanu kod kuće. Volio bih znati što se sprema.

XVI

Gibson je dobro pretpostavio da će subotom toliko ljudi tumarati okolicom da susret nekoliko malih rančera neće biti ni zamijećen. On i Lew Jennings izvukli su obećanje

od ostale četvorice malih rančera da će se pojaviti na sastanku. U devet i trideset stigli su svi osim Dutcha Schloempa. Svi su bili zbog toga prilično nervozni, pa Hank De-brow upita:

– Zar niste rekli da će i Dutch doći?

– Rekli smo – potvrđi Gibson. – Nije ga bilo lako uvjeriti, ali se napokon složio da u protivnom nema-mo nikakvih izgleda. Dutch će doći, dao je riječ. U međuvremenu možemo početi.

Svi se složiše i ponovo okrenuše prema Gibsonu, koga su prešutno smatrali vođom grupe, možda zbog toga što se sastanak održavao u njegovu sjeniku, a možda i zbog toga što je sam sve smislio. Gibson se nakašlje i počne:

– Svi dobro znamo zašto smo se sakupili. Vidjeli smo već dosta naših susjeda koje su nemilosrdno otjerali iz ovog kraja. Posljednja dvojica, ako se mene pita, podmuklo su ubijena. Sumnja li itko da Nolan nije umiješao svoje prste u te stvari?

Nitko ne odgovori i Gibson nastavi:

– Sada smo ostali samo nas šestorica i Nolan se neće smiriti dok nas sve ne sredi. Već sam vam ispričao kako me je htio uvaliti u nepri-like, tvrdeći da mu kradem stoku. Plan mu nije upalio, ali drugi put možda uspije. Da moja Laura nije opazila neznanca u mraku, možda se ne bih tako lako izvukao. Sada bih već možda sjedio u zatvoru.

Svi su ga napeto promatrali, a on nastavi:

– Ako mislite da mu samo ja smetam, varate se. Sigurno vam je Lew Jennings već ispričao što mu se dogodilo sa spremištem za vodu. Nemoguće je dokazati da ga je baš

Nolan probušio, ali svi mi znamo koliko traje dobro održavanje spremišta: Možda ste i vi ostali imali nekih neprilika? Što je s tobom, Nelse?

Nordquest, najstariji u grupi, odmahne glavom:

– Ništa se ne događa. Osim toga, ne vjerujem da bi Nolana uopće zanimao tako mali komad zemlje.

– To ti samo misliš! Nolan baš želi da ti tako misliš – naglasi Gibson, koji bi volio poštedjeti Nordquesta, ako ni zbog čeg drugog a ono zbog godina, ali to bi bila krajnje okrutna ljubaznost. – Možda će te Nolan i ostaviti na miru, bar u prvo vrijeme, tako da pomisliš kako si siguran, ali će doći red i na tebe. A tada ti više nitko neće moći pomoći. Malo nas je još ostalo i zato se moramo ujediniti. Shvaćaš to i sam, zar ne?

– Valjda si u pravu – pristane Nordquest krajnje neodlučno i preko volje.

– A ti, Wille?

– Ništa se još ne događa, ali ovo što si rekao Nordquestu je točno – odgovori Will Ott. – Samo bih želio da prvo raščistimo neke stvari. Prije nego što se u bilo što uvalim, želio bih znati što namjeravaš. Ako namjeravaš zametnuti rat s Nolanom, ja odustajem. Nemamo nikakvih izgleda.

– Dobro je da smo i to načeli – značajno izjavi Gibson. – Naravno da se ne namjeravam igrati rata. Već sam nas izbrojao i ima nas jedva petnaest, i to uključujući djecu koja jedva mogu držati oružje u rukama. Uključujući i moju Lauru koja ustraje da je ubrojim. Sigurno nas nema dovoljno za Nolanove revolveraše. No, mogli bismo ga ipak bar malo uzdrmati.

– Ne razumijem što misliš – dvojio je Hank Debrow.

– Stvar je vrlo jednostavna – objasni Gibson. – Recimo da ti Nolan pokuša nekako napakostiti, na primjer kao Lewu Jenningsu. Odmah nakon toga zapali mu se sjenik ili čak štala. Nitko ne može dokazati da si mu je baš ti zapalio. Zapravo, uredit ćemo tako da imaš bar deset svjedoka koji će potvrditi da su bili s tobom u to vrijeme.

– Čekaj malo! – usprotivi se Debrow. – Ne možeš samo tako namagarčiti Nolana. Odmah će poslati cijelu svoju rulju koja će mi spaliti i kuću i ljetinu.

– To je rizik koji moramo preuzeti – reče Gibson. – Ali zapamti, to se može dogoditi bilo kome od nas, ne samo tebi. Najvjerojatnije će se prvo baciti na mene, jer je još uvijek ljudit zbog onih ukradenih koža. Pretpostavimo da on okriviti mene i navali na moje imanje. Prijavit ću ga šerifu i on će stati na našu stranu.

– Zar nisi nešto zaboravio, Bene?

– odjednom se trgne Lew Jennings.

– Pa može i Nolan otići k šerifu. Mislim, ako mi njemu zapalimo sjenik ili štalu.

– Može – složi se Ben → ali ne vjerujem da će to i učiniti. On i šerif ne slažu se najbolje, naročito nakon što ni pomoćnik nije stao na njegovu stranu.

Gibson se odjednom ukoči i dade im znak da zašute.

– Netko dolazi – reče. – Sigurno Dutch Schloemp.

Umjesto Schloempa pojavi se Laura. Bila je uznemirena i uspuhana kao da je dotrčala do sjednika.

– Nešto gori na zapadu. Izađite i pogledajte što se to događa.

Na trenutak svi su samo nijemo stajali. Zatim jurnuše prema izlazu.

Svi su zurili prema zapadu gdje se u zrak uzdizao veliki oblak dima.

– To je na Schloempovu ranču – reče Gibson.

Odjuri natrag u štalu da osedla konja. Ostali su konji već bili osedlani i svi se vinuše na konje. Gibson izjaše iz štale i zastade kraj Laure.

– Ne miči se od kuće i budi oprezna – reče joj. – Ne vjerujem da bi Nolan navalio na dva mjesta odjednom, ali nikad se ne zna. Možda je to samo smicalica da me namami s ranča. Pušku u ruke i pucaj ako se itko približi. U noći se sve čuje, pa ću se ja odmah vratiti.

– Dobro, tata – odgovori Laura. – Ne brini za mene. Samo se ti pazi.

Gledala je kako otac juri za ostalim muškarcima, a onda uđe u kuću.

Još prije nego što su se približili Schloempovom imanju osjetili su miris dima. Ne samo miris zapaljenog drveta već i užasan miris mesa što gori Ben Gibson, koji je već stigao ostale, pomoli se u sebi da to bude miris konja, a ne ljudi. Konj mu je bio već sasvim nervozan, pa ga prije samog ranča priveže, sjaše i pješice se približi kući.

Gorjela je štala, a ne kuća. Ben se ponada da se nije dogodilo ono najgore, ali onda shvati da nigdje nema ni Schloempa ni njegove žene Helge, koji bi se već sigurno borili s plamenom, samo da mogu. Ni dvojice dječaka nije bilo u blizini.

U štalu se nikako nije moglo ući. Krov je već bio obrušio, a iznutra je buktao veliki plamen. Svi su stajali i zurili u plamen. Nitko nije znao što da kaže, čak ni Hank Debrow koji je uvijek imao nešto reći.

Prvi se pomakne Ben Gibson. Strepeći od najgorega, zaputi se

prema kući. Po navici je pokucao, iako je to ovog puta bilo posve nepotrebno. Vrata se otvoriše već na prvi dodir i on uđe.

U kuhinji je bilo prilično svjetlo jer je na ognjištu gorjela vatra. Sve je djelovalo sasvim normalno. Gibson prođe kroz otvorena vrata u blagovaonicu. Zakorači unutra i naiđe na nepomično tijelo Helge Schloemp, opruženo na podu. Klekne pokraj nje i opipa je.

– Živa je, hvala bogu! Potražite ostale! – reče onima koji su ušli za njim.

Gibson izvadi nož i presječe konopac kojim su Helgi bili vezani gležnjevi i zapešća. Oprezno je prodrma i zovne je po imenu. Nakon nekog vremena ona otvori oči i užasnuto ga pogleda.

– Dobro je, Helga, sve je dobro. To sam ja, Ben.

Užas u njenim očima na trenutak kao da iščezne. Zatim se trgne i vrisne nešto na njemačkom. Pokuša se uspraviti. Jedina riječ koju je Ben Gibson razumio bila je: Fritz! Odmah se sjeti da je to bilo pravo Dutchovo ime i da ga je samo Helga, i to ponekad, tako zvala.

Upravo tada pojavi se Lew Jennings.

– Pronašli smo dječake. Dobro su.

Gibson ga pogleda, a Jennings neprimjetnom kretnjom glave odgovori na nepostavljeno pitanje.

Mislili su da ih Helga ne prati, ali ona ponovo vrisne i zazove muža. Pokuša ustati, a onda posve klone i ponovo izgubi svijest.

Gibson ustane i pogleda Jenningsa.

– Što je s Dutchem?

– Ništa – odmahne Jennings. – Mislim da ga nećemo pronaći. Dječaci još nisu u stanju ništa suvislo

ispričati, ali soba izgleda jezivo. Krv je posvuda. Misliš li ti isto što i ja?

Gibson pogleda prema Helgi Schloemp, uvjeri se da je još u ne-svijesti i obrati se Jenningsu,

– Misliš, Dutch je završio u štali? I meni se tako čini. Ako su se potukli i ubili ga, najvjerojatnije su ga se tako pokušali otarasiti. Nisam računao s tako brzom akcijom. Pomogni mi da podignem Helgu na krevet, molim te! Reci Ottu da odjaše na moj ranč i vrati se s kolima. Ne možemo ih ostaviti ovdje preko noći.

Pola sata poslije polako su obnovili što se dogodilo. Uglavnom su govorili dječaci Gus i Peter. Njihova je majka došla k sebi, ali nije uspijevala progovoriti engleski.

Dakle, ubrzo nakon što je Dutch krenuo na sastanak, u kuću su upala dva zakrabiljena muškarca, s revolverima napali dječake i njihovu majku, privezali ih, a zatim zapalili štalu. Dutch je vjerojatno opazio dim, vratio se, pogodio jednog napadača u ruku, no drugi ga je usmrtio. Sve se odvijalo u spavaćoj sobi, pred užasnutim dječacima koji nisu mogli ništa poduzeti, niti bi sad mogli prepoznati zakrabiljene napadače.

Ubrzo se pojavila Laura s kolima. Svima je laknulo kad je Helga odmah pristala da je odvezu k Gibsonovima. Ona i dječaci utrpali su se u kola. Vatra je već jenjavala.

– Najbolje bi bilo da sad svi ode te svojim kućama – reče Ben. – Ja ću ostati za svaki slučaj, da vjetar ne ponese plamen prema kući. Morali bismo se dogovoriti za sprovod, ali ako je Dutch u štali, nećemo imati što pokopati. Čut ćemo se poslije.

Svi se počеше spremati za odlazak, a Ben uhvati Jenningsa za rukav. Jennings shvati i zadrži se po-

sljednji. Kad su svi otišli, Ben progovori:

– Vidiš i sam da je Nolan iza svega toga. Vjerojatno nije namjeravao ubiti Dutcha, ali je ipak kriv. No nećemo sada o tome. Drugo me nešto brine.

– Znam – nadoveže Jennings. – Pitaš se odakle je Nolan saznao da Dutch neće biti kod kuće.

– Točno. Samo nas šestorica znali smo za sastanak. Možda imamo izdajicu u svojim redovima. Što ti misliš?

– Nemam pojma – tmurno odgovori Jennings. – Jedino mogu prisegnuti da to nisam ja – reče i nakon kraćeg oklijevanja nastavi: – Prisegao bih i za tebe.

– Hvala ti – tužno se nasmiješi Gibson. – Sad kad Dutcha više nema, ostaju nam samo Debrow, Ott i Nordquest. Naravno, mogao se netko i izlanuti, ali ne vjerujem. Tko god to bio, moramo što prije otkriti.

Lew kimne i zaputi se prema svom konju, a Ben ostane sam i zaokupljen turobnim mislima.

XVII

Matt i šerif izmjenjivali su se u obilasku grada, a te subote bio je red na Mattu. Večer je bila neuobičajeno mirna, jer su se ljudi, koji su iz okolice došli na suđenje, razišli odmah nakon vješanja, kako bi razglasili najnovije vijesti.

Oko deset sati ulice su bile potpuno prazne, samo je salun još bio otvoren. Matt uđe i zatekne Berta Holmgrena koji je upravo skidao pregaču i spremao se zatvoriti salun.

– Mislio sam da bih mogao otići kući – ispričavao se Holmgren. – Već sat vremena nema nikoga. Ne želim se, nemojte to pomisliti. Danas sam se dobro naradio. Svi su

ožednjeli na suđenju i vješanju. A vi? Jeste li za čašicu prije spavanja?

– Pa, mogao bih – pristane Matt.

– Moram priznati, nekako se čudno osjećam.

– Mogli ste i čudno izgledati da vas nije šerif spasio – nadoveže Holmgren.

– Imate pravo – složi se Matt i podigne čašu što mu je Holmgren pružio. – I sad se pitam zašto je to učinio. Uostalom, poznaje me samo nekoliko dana.

– Ponekad nekoliko dana znače koliko i vječnost.

Matt ga upitno pogleda.

– Što ste time mislili reći? – upita.

– Oh, ništa! Samo sam zamijetio kako vas šerif gleda kad vi niste svjesni toga. Kao da ste nešto posebno. Naravno, naš šerif je hrabar čovjek, u to nitko ne sumnja, ali nisam siguran da bi toliko reskirao da je na vašem mjestu bio Al Gregg. Uostalom, kad ste jednom prihvatili značku i mjesto pomoćnika, prihvatili ste i sve opasnosti koje uz to idu.

Matt ništa ne reče i Holmgren požuri objašnjavati:

Nemojte me krivo shvatiti. Postupili ste baš kako treba. Pogriješili biste da ste pucali u onoj gužvi. Zato i niste pucali, zar ne?

– Ne znam – slijegne Matt ramenima. – Možda sam osjećao da ionako neću biti dovoljno brz.

– Možda – zakima barmen. – Ali zapamtite, ja sam vas već jednom vidio na djelu, prve noći, pa sam siguran da biste bili dovoljno brzi. Jesmo li za još jednu čašicu?

– Ne, hvala – odgovori Matt. – Mislim da će mi ovo piće pomoći da zaspim. Laku noć.

Vani, na ulici, Matt nastavi obilaziti dućane, provjeravajući jesu li vrata zaključana, ali je cijelo vrije-

me mislio o onome što mu je barmen rekao, a o čemu je i on sam već neko vrijeme razmišljao. Nikada se nije posebno vezivao za ljude. Zapravo, nikada nije ni imao pravih prijatelja. Ipak, za ovih nekoliko dana u Holbrook u vezao se za dvoje ljudi više nego za ikoga u životu. Osim majke, naravno. Prvo za šerifa, kojega je istinski obožavao, a zatim za Lauru Gibson, koju je samo dva puta sreo i ni jednom u povoljnim prilikama. Ako se malo ne pri-pazi, past će u iskušenje da zauvijek ostane u Holbrook u.

Ne, to ne dolazi u obzir! Zakleo se da će pronaći oca i osvetiti majku! Ništa ga ne smije u tome spriječiti. Ujutro će predati značku i krenuti svojim putem.

Upravo kad je donio tu odluku stigao je do restorana Ellen Troup i ugledao je kako pere pod. I ona je njega ugledala. Otključa vrata i pozove ga da uđe.

– Udi, Martine! Izgledaš kao da bi ti šalica kave dobro došla.

– Hvala – pristane Matt i uđe u restoran, pažljivo da ne stane na svježe oprani pod. – Kako to da radite tako kasno?

– Znaš kako je to sa ženskim poslovima – nasmije se Ellen. – Zapravo, znala sam da ionako neću moći samo tako zaspiti. Današnji mi je dan donio previše uzbuđenja. Svakako mi je drago da je sve svršilo.

– I meni – složi se Matt i prihva-ti pruženu šalicu kave. – Nisam vas vidio na suđenju.

– Ne, nisi ni mogao – reče Ellen i natoči i sebi šalicu. – Mislim da sam zapravo prava kukavica. Prema onome što mi je Ed... što mi je šerif rekao, bojala sam se da će se zatvorenik pokušati osloboditi i nisam željela tome prisustvovati. Eto

vidiš, nisam bila daleko od istine. Što misliš kako se zatvorenik dočepao pištolja?

– Nemam pojma – odgovori Matt. – Vjerojatno mu ga je netko pružio kroz prozor. No moram vam priznati, da nije bilo šerifa, ne bih sad s vama pijuckao kavu.

– Znam – zakima Ellen. – Čula sam to danas već desetak puta. Tko god uđe, samo o tome priča. Svi osim šerifa, naravno!

Neko su vrijeme oboje šutjeli.

– Već dugo poznajete šerifa? – konačno se odvaži Matt.

– Preko deset godina. Otkako je u Holbrook. Zašto?

Matt poželi da nije postavio to pitanje. Pomislio je kako se upliće u nešto što ga se ne tiče. Toliko mu je dugo trebalo da smisli neki odgovor, kako bi Ellen naslutila njegovo stanje.

– Nešto te muči? – nježno ga upita. – Možeš mi reći ako ima kakvih nevolja...

– Napustit ću posao – odjednom izjavi Matt.

Očekivao je da će ga ona odvrćati, ali je Ellen nastavila pijuckati kavu kao da se baš ništa nije dogodilo. Osjećao je da nešto mora nadodati.

– Tako smo se i dogovorili, šerif i ja, još prvog dana kad sam prihvatio posao. Odmah sam mu rekao da neću ostati dugo. Šerif se složio da mogu otići kad god želim.

– Ne moraš se meni ispričavati – prekine ga Ellen. – Zar te šerif nije odvrćao?

– Nisam mu još rekao. Upravo sam donio odluku.

– Oh? Zar se nešto dogodilo? Ali, ne! Ne moraš mi ništa objašnjavati. To je tvoja stvar. Sigurna sam da će te šerif pustiti. Bit će mu žao, ali što se tu može. Toliko se vezao za tebe.

Ali, neće ti on stati na put. Nije on takav čovjek. Je li ti sad lakše?

– Ne, ni slučajno – ozlovolji se Matt. – Bolje bih se osjećao da šerif pobijesni i napadne me zato što ga ostavljam. Sigurno će se naljutiti što odlazim upravo kad mi je spasio život. Pomislit će da sam nezahvalan.

– Neće se naljutiti, ne brini – uvjeravala ga je Ellen. – A što se tiče spasavanja života, on na to ionako gleda drugačije. Tvrdi da je jednostavno zadržavao zatvorenika da ne pobjegne.

Matt se zagleda u Ellen. Otvoreno joj se divio.

– Znate što? Stvarno me ne čudi što je šerif tako zaljubljen u vas. Nikad još nisam sreo nekoga poput vas.

Ellen ga pogleda zahvalno, ali zbunjeno.

– Kako smo samo došli na taj razgovor? – brzo ga upita. – Misli-la sam da razgovaramo o tebi.

– Oh, oprostite – ispričavao se Matt. – Znam da me se to ne tiče... svakako nisam želio...

– Znam što si želio – nasmije se Ellen, sada već sasvim pribrana. – Ne brini, nisi me uvrijedio, ne moraš se toga bojati. Ako me on zaista voli, kao što se tebi čini, nije me toga stid. Samo bih željela...

– Da?

– Oh, ništa! Nije važno. Ništa što bi tebe zanimalo, pogotovu sada kad si na odlasku. Želim ti sreću, bilo kamo odeš. I ne brini za Eda. Već će se on snaći. Uvijek se snađe.

Matt kimne i ustane.

– Hvala što ste me pozvali. I hvala vam za kavu. Laku noć.

– Laku noć. I zbogom, ako se ne vidimo prije tvog odlaska.

Našavši se ponovo na ulici, Matt još malo pričekava da se uvjeri je li Ellen zatvorila i zaključala vrata, a

onda prijede u hotel. Razgovor s Ellen, umjesto da ga umiri, pridonio je da se osjećao još gore. Kakav je on uopće čovjek kad je kadar ostaviti čovjeka koji se očito za njega vezao, kojega treba? A osim toga, spasio mu je život? Ne griješi li možda kad cijelo vrijeme osvetu stavlja ispred svih drugih osjećaja? Dovraga, zašto je uopće došao u taj Holbrook? Dotada nije imao takvih briga.

Noć provedena u krevetu nije ga učinila nimalo veselijim. Ustao je vrlo rano. Nije se želio još jednom suočiti s Ellen, ali s šerifom je morao porazgovarati. Krenuo je prema zatvoru.

Otključa vrata i smjesti se za stol.

Kroz prozor ugleda šerifa koji je upravo odšepao prema restoranu. Nekako je bio siguran da ga Ellen neće obavijestiti o njihovom sinoćnjem razgovoru i da će mu ostaviti to zadovoljstvo da se sâm nađe oči u oči sa šerifom.

Očito je dobro pretpostavio, jer kad se šerif pojavio na vratima ureda, po izrazu njegova lica nije se moglo zaključiti da ga muče ikakve misli. Nasmiješi se Mattu i začuđeno ga pogleda.

– Ellen kaže da još nisi bio na doručku. Zar nešto nije u redu?

– Ne, ne, sve je u redu – zbuni se Matt. – Jednostavno još nisam gladan. Osim toga, morao bih s vama porazgovarati.

– Oh? – iznenadi se šerif i zaputi se prema svom stolu. – I ja bih želio s tobom porazgovarati. Rekao bih ti nešto što će te sigurno zanimati. Mogu li ja prvi početi?

– Izvolite samo – brzo će Matt kome je laknulo što bar malo može odgoditi ono što je želi reći. – Nikamo mi se ne žuri.

Šerif odjednom otvori najgornju ladicu stola, izvuče iz nje hrpu tje-

ralica i položi ih na stol. Mattu zastade dah kad je šerif izdvojio njegovu tjeralicu. Podigne pogled i shvati da ga šerif pažljivo motri.

Dugo, dugo nije se čulo ništa osim kuckanja sata. Konačno prozbori Matt:

– Znači, konačno ste otkrili?

– Prepoznao sam te kad sam te prvi put ugledao – reče šerif. – Odlično si se prerušio, ali tokom svih tih godina naučio sam prepoznavati ljude bez obzira na to kako se preobrazе. I naravno, napravio si jednu grešku. Nisi promijenio konja. Tvoj konj u potpunosti odgovara opisu konja s tjeralice.

– Ne razumijem – iznenadi se Matt. – Cijelo ste vrijeme znali tko sam, a niste me uhapsili. Čak ste me zaposlili! Zašto?

– Zašto? Teško je odgovoriti – uzdahne šerif. – Prvo, već zbog činjenice da nisi promijenio konja pomislio sam da nisi odmetnik kakvim te žele prikazati. Osim toga, obično se ne prevarim u ljudima. Naravno – namršti se šerif i ponovo uzdahne – tu stoji da želiš ubiti oca, ali ne može se čovjeka osuditi samo zbog želje. Inače bih imao krkat zatvor. Pohapsio bih pola grada.

Matt je bio toliko zbunjen da nije znao što reći. Šerif ga je izvukao iz neprilike.

– Sigurno se pitaš zbog čega sam izabrao baš ovaj trenutak da ti kažem da znam tko si. Objašnjenje je vrlo jednostavno. Upravo sam saznao da nisi ništa opljačkao u Gunnisonu i da nisi nikoga ubio. Čovjeka koji je to učinio uhvatili su dok je pljačkao banku u Denveru. Prije smrti sve je priznao, između ostalog i zlodjelo u Gunnisonu. Maloprije sam to pročitao u novinama iz Denvera koje je netko ostavio u restoranu.

Mattu je toliko laknulo da je pomislio kako bi se mogao onesvijestiti. Šerif ga zabrinuto pogleda.

– Je li ti zlo? – upita gotovo u strahu, pa posegne u drugu ladicu i izvuče bocu viskija. – Povuci gutljaj, bit će ti bolje.

Mattu su se toliko tresle ruke da je nešto viskija prolio po košulji, ali ono što je popio pridonijelo je da se odmah počeo bolje osjećati. Vрати bocu i stane se ispričavati:

– Oprostite, obično se ne ponašam kao neka usidjelica, ali sad ste me stvarno potresli.

– Ne brini zbog toga – nasmiješi se šerif. – Takva bi vijest svakoga potresla – nastavi šerif, trljajući bradu. – I ti si sa mnom želio o nečemu porazgovarati, samo ti nisam pružio priliku. Što je bilo?

– Ništa naročito – odgovori Matt.

Bio je posve nesiguran, neodlučan što da poduzme. Okolnosti su se sasma promijenile i morat će dobro razmisliti.

Odjednom začuše korake na drvenom nogostupu. Matt se tako spasio nelagode, jer je šerif odmah našulio uši i počeo osluškivati tko im to dolazi. Na vratima se pojavi dječak, nesiguran smije li uopće ući.

Matt ga još nikad nije bio vidio, ali šerif ga je očito poznavao i odmah ga pozvao da uđe.

– Uđi, Peter. Ovo je moj pomoćnik Martin... ovaj, Matt Dixon. Nešto se dogodilo?

– Mama me je poslala – odgovori dječak. – Tata...

Dječak je očito pokušavao ostati sabran, ali odjednom se zbuni, zajeca i izgovori u jednom dahu:

– Tata je mrtav. Zapalili su nam štalu i...

Glas mu prepukne i suze navrije-

še još jače u oči. Šerif odmah ustane, pride dječaku i zagrli ga.

– Smiri se, sinko, smiri se!

Peter Schloemp sjedne na mjesto kamo ga je šerif bio uputio i obriše suze.

– Bilo je to sinoć. Tata je otišao, a dva su čovjeka upala u kuću. Zavezali su mamu, Gusa i mene, te zapalili štalu. Tata je sigurno ugledao plamen, jer se vratio. Ubili su ga. Poslije toga su ga vjerojatno bacili... bacili...

– Dobro je, dobro je, smiri se – tješio ga je šerif. – Tko je to bio? Jesi li ih prepoznao?

– Nisma. Imali su rubac preko lica. Tata je jednoga ranio, ali ne vjerujem da je rana ozbiljna.

– Gdje ti je sad mama?

– Kod Gibsonovih. Kad su svi drugi otišli, Laura Gibson nas je odvezla kolima.

– Tko je sve došao?

– Gospodin Jennings, gospodin Hank Debrow, gospodin Ott, gospodin Nordquest i gospodin Gibson. Svi su stigli vrlo brzo, vatra je još gorjela.

Šerif pogleda Matta.

– Sad mi je jasno zašto nitko od njih nije došao na suđenje.

– Vjerojatno – složi se Matt. – Da osedlam konje?

Šerif kimne i Matt ode iz ureda. Odluka više nije ovisila o njemu: Ne može ostaviti šerifa u takvim okolnostima. Mora ostati!

XVIII

Matt je obišao ugao zgrade vodeći šerifovog konja. Predao šerifu uzde i upita:

– Što je s dječakom?

– Odjurio je natrag k Gibbsonovima – odgovori šerif s mukom se penjući u sedlo. – Ja sam mu rekao da požuri. Bolje je tako jer ćemo mi

prvo na Schloempovo imanje i ne bih želio da dječak već danas prolazi kroz sve to još jednom.

Matt kimne shvaćajući i zaputi se za šerifom. Poslije otprilike jedan sat jahanja stigli su u Schloempovo dvorište. Od štale nije ostalo ništa osim hrpe pepela i nekoliko pogljenenih greda, ali u zraku se još uvijek osjećao neki neugodan miris. Oboje sjašu, privežu konje, šerif uđe u kuću, a Matt počne pretraživati po pepelu.

– Jesi li što pronašao? – upita ga šerif, koji se ubrzo vratio i zatekao ga još uvijek na istom mjestu.

– Samo ovo – odgovori Matt pokazujući mu pocrnjelu metalnu kopču za remen.

– To je Dutchovo – odgovori šerif nakon što ju je pažljivo pregledao – Osvojio ju je na rodeu prije nekoliko godina i stalno ju je nosio. Još nešto?

– Ništa neuobičajeno: nekoliko kuka, alatke bez drški, ostaci dvaju konja i kosti koje bi mogle biti ljudske. Pretpostavljam da bi to mogli biti ostaci Dutcha Schloempa. A što ste vi pronašli? Ima li što zanimljivo u kući?

– Ništa dobro – uzdahne šerif.
– U jednoj sobi ima dosta krvavih mrlja i sve djeluje prilično neuredno.

Naravno, noćas su tu bili ostali rančeri, pa da je i bilo nekih tragova, teško bismo ih sad pronašli – namrgodi se šerif. – Jedna me stvar zanima. Što se dogodilo s Dutchovim konjem? S konjem na kojem se vratio ovamo. Vjerojatno ga nije spremio u štalu, pa bi sad morao biti tu negdje.

– Osim ako ga ubojice nisu povele sa sobom – izgovori Matt.

– Eh, da bar jesu! To bi nam bio odličan trag. Kao i ono što je Peter

rekao da je Dutch ranio jednog napadača. No tu više ništa ne možemo učiniti. Krenimo k Gibsonovima. Ne znam kako ću se suočiti s gospođom Schloemp, ali bolje da to obavimo što prije.

Dutchovu su udovicu zatekli u znatno boljem stanju nego što su očekivali. Ljubazno je, na nesigurnom engleskom, pozdravila šerifa i upoznala se s Mattom. Očito nije cijelo vrijeme uspijevala biti tako mirna, jer ju je Laura neprestano držala na oku, tako da je jedva i pogledala predstavnike zakona. Matt, bez obzira na okolnosti, nije uspijevaao sakriti svoje razočaranje. Laura im se obratila tek nakon slijedećeg šerifovog pitanja:

– Možete li ih zadržati koji dan dok mi uredimo njihov ranč i raščistimo zgarište?

– Naravno da bih mogla, šerife. Ponudila sam im da ostanu koliko žele. Ali, bojim se da neće biti ništa od toga. Helga je čvrsto odlučila da se što prije vrati na svoj ranč.

Gospođa Schloemp je očito razumjela njihov razgovor. Odmah se uznemiri.

– Ništa, ništa, mi odmah idemo kući. Nastavit ćemo živjeti kao da se ništa nije dogodilo – slabim, ali odlučnim glasom je ponavljala.

Šerif je pokušao uvjeriti da griješi, ali ništa nije pomagalo, pa ga konačno i sama Laura poče odvrćati od tog truda.

– Nema smisla, šerife. Već satima je uvjeravam i molim, ali ne pristaje. Tata im je već otišao pripremiti kola. Posudit ćemo im konje i kola, jer su ostali bez svojih. Ponudili smo im da i ja odem s njima za neko vrijeme dok se ne snađu, ali Helga sve odbija.

– Pa valjda zna što radi – slijegne šerif ramenima. – Možda je čak

u pravu. Najbolje da se odmah suoči sa svim nevoljama. Odgađanje bi moglo biti još bolnije. Mislio sam da ćemo im bar raskrčiti zgarište, ali će to sami obaviti. Bar će imati nekog posla. Neće morati razmišljati.

Dječaci Peter i Gus napeto su slušali svaku izgovorenu riječ i uzvraćali su na najmanji mig svoje majke. Sve troje izađe u dvorište. Šerif odmah iskoristi priliku i upita Lauru:

– Je li išta spominjala da bi se mogli odseliti?

– Nije. Rekla je da će ostati i nastaviti živjeti kao da se ništa nije dogodilo.

– Nisam morao ni pitati – zakima šerif. – Jeste li razgovarale o napadačima?

– Jesmo. Što vas zanima? – upita Laura.

– Bi li mogla prepoznati kojega od njih?

– Ne, nije ih dobro vidjela – odmahne Laura glavom – ali je uvjeren da su s Nolanovog ranča. Tata i ja isto mislimo. To je jedino razumno objašnjenje.

Po izrazu Laurinog lica bilo je očito da očekuje šerifovo mišljenje, ali kako on nije pokazivao ni najmanju namjeru da ga pokaže, djevojka se povuče.

– Trebat će im nova štala prije jeseni – zamišljeno će šerif. – Sigurno će im svi susjedi pomoći.

– Svi osim Nolana – ogorčeno izjavi Laura.

– Najvjerojatnije – složi se šerif.

– Eh, kad smo ga već spomenuli, idemo, Matte, na posao!

– Matt? – iznenadi se djevojka.

– Oh, zaboravio sam – reče šerif – pa vi se, zapravo, ne poznajete! – nasmija se šerif i pokaže prema Mattu. – Volio bih vas upoznati s

Mattom Dixonom. Martina Davisa sad možete i zaboraviti. Možda će vam Matt sve objasniti poslije, kad budemo imali više vremena.

Laura se upitno zagleda u Matta i on bi volio zapodjenuti razgovor, ali je šerif već krenuo prema vratima, pa je morao odustati od toga.

Ben Gibson je bio pokraj štale, pripremio je kola za gospođu Schloemp. Šerif nije zastao da porazgovara, već mu samo mahne i popne se na konja. Matt ga je u svemu slijedio.

Pošto su već prešli nekoliko kilometara, Matt zapodjene razgovor:

– Nolan baš neće biti sretan kad me ponovo ugleda.

– Brine li te to? – upita šerif. – Ako ne želiš, ne moraš ići sa mnom.

– Ah, ne! Samo bih želio znati što smjerate. Zar ćete ga optužiti da je zapalio Schloempovu štalu?

– Što ti pada na pamet? – uzvikne šerif. – Zar bez ikakvih dokaza? Reći će mi neka to dokažem i onda ću ispasti budala.

Šerif se malo smiri i zagleda u Matta.

– Nisam želio biti grub prema tebi – reče. – Nemoj me krivo shvatiti. Tvoje je pitanje na mjestu. Još prije desetak godina možda bih čak tako postupio. Ovako ćemo ga samo posjetiti. Prvo, dat ćemo mu na znanje da znamo što radi. Svi ćemo znati da sumnjamo u njega da je potpalio Schloempa, iako ćemo se praviti da to nije tako. Možda se ipak malo zabrine.

– Rekli ste da je to prvo – podsjeti ga Matt. – A što je drugo?

– Još uvijek mislim na Dutchovog konja. Ako bude prilika, pogledaj malo oko sebe. Također pogledaj je li tko ranjen. Neće Nolan, naravno, biti tako glup da nam ih izloži, ali nikad se ne zna. Ponekad

te i najmanja sitnica može navesti na pravi trag. Nolan je sigurno zadržao te ljude. Ne vjerujem da bi ih otpremio sad kad se priprema gužva.

– Vi, znači, mislite da Nolan zna da su se rančeri udružili protiv njega?

– Najvjerojatnije – uzdahne šerif. – Schloemp je očito išao na sastanak s drugim rančerima kad je ugledao vatru. To je jedino objašnjenje za tako brzi dolazak svih ostalih rančera na njegovo imanje. Da mi je samo znati tko ih je prijavio Nolanu!

– Zar mislite da je jedan od rančera izdao ostale?

– Možda, iako zapravo ne vjerujem. Evo nas kod Nolana! Sad se pazi!

Matt gotovo nesvjesno otkoči revolver. Iako je šerifu rekao da se boji, cijelo se vrijeme prisjećao kako ga je Nolan gledao kad su se posljednji put rastali.

– Ništa ne pokušavaj. Ovdje bi te rado ubili. Ne smijemo im pružiti priliku da zapucaju. Tu pokraj štale je voda. Konji su možda žedni. Usput malo pronjuškaj – reče šerif, a zatim sjaše i doda mu uzde.

Matt se zaputi prema štali i usput začuje da je šerif ušao u kuću. Ubrzo mu pride neki sasvim pristojan stariji čovjek i upita ga da li koga traži.

– Ne, samo bih napojio konje. Ovo je konj šerifa Durhama, a ja sam šerifov pomoćnik Matt Dixon.

– Nate Isaacs, drago mi je – odgovori čovjek, ali onda se zbuni. – Ne znam, zapravo, smijem li razgovarati s vama. Čuo sam da ste se gazdi gadno zamjerili.

– Oh, nije to ništa strašno. Nitko vam ne može zabraniti da razgovarate sa mnom.

– Mislite? Nolan može sve.

– Čini mi se da baš niste odani svom gazdi. Zašto onda ne odete odavde?

– A kamo ću? Razumijem se samo u stoku, a ovdje nema drugih rančera osim...

Isaacs ne dovrši rečenicu. Matt je sve shvatio i nije nastavljao taj razgovor.

– Nikad nisam bio u tako velikoj štali – reče. – Možete li mi je pokazati?

– Svakako. I vjerujte mi, sve što ovdje vidite, ja sâm održavam. Više ne mogu toliko jahati, ali konje držim u savršenom redu. Evo ovdje...

– raspričao se Isaacs, a Matt je zurio ne bi li ugledao kakav trag Schloempovog konja.

– Koga vruga vi ovdje radite? – prekinu ih odjednom grubi glas.

Pojavi se krupan kauboj s nisko opasanim revolverima. Osim toga, na Mattovo zaprepaštenje, lijeva mu je ruka bila zamotana rupcem za vrat.

– Divim se konjušnici – odgovori Matt. – Nikada nisam vidio ljepšu. Ja sam Matt Dixon.

– Znam ja dobro tko ste – bijesno odvrati kauboj. – Gubite se odavde dok vas nisam izbacio!

– Zar samo s jednom rukom? – upita Matt. – Gospodine, ne znam tko ste, ali svakako ste vrlo nepristojni.

– Sad ćeš ti saznati tko sam – prosiće kauboj i posegne za revolverom.

Iako je bio brz, Matt je bio još brži. Mattov revolver opali i kauboju revolver izleti iz ruke. On se pokušava pridržati, ali padne na zemlju. Krv mu šikne iz desne, ali odjednom i iz lijeve ruke. Zapanjeno se zagleda u Natta.

Začuje se tresak vrata, a onda br-

zi koraci. U štalu ulete Nolan i šerif. Nolan baci pogled na ranjenog kauboja, a zatim na Matta.

– Vi ponovo! Što ste sada napravili?

– Upitajte njega! – reče Matt i pokaže prema ranjenom kauboju.

– Što je bilo, Ordway? Što se dogodilo?

– Prokleta kopile! Zapucao je bez ikakvog razloga. Samo sam ga pitao što radi u konjušnici.

– Nije istina – usprotivi se Matt.

– On je prvi zapucao.

– Zar mislite da ću vjerovati vama, a ne čovjeku koji već godinu dana radi za mene? – Šerife, zahtijevam da odmah uhapsite tog čovjeka, ne tiče me se što je vaš pomoćnik.

– Samo malo – reče šerif zadržavajući Isaacsu koji je očito pokušavao pobjeći iz štale. – Ovdje je svjedok, pa da čujemo što će nam reći.

– Dobro! – nabusito će Nolan. – Reci nam što je bilo, Isaacs.

Isaacs se nervozno osvrne, pročisi grlo i gotovo prošapće:

– Zamjenik je u pravu. Ordway je prvi potegao. Jednostavno nije bio dovoljno brz.

– Prokleti lažljivac! – vrisne Nolan. – Koliko ti je platio da držiš njegovu stranu?

– Smirite se – upozori ga šerif. – Nas dvojica smo stigli za nekoliko sekundi. Nije bilo dovoljno vremena da se dogovore – doda šerif i zagleda u ranjenog kauboja. – Vidim da vam obje ruke krvare. To ne može biti od jednog metka.

– To se vas ne tiče, ali reći ću vam. Posjekao se na žicu – odgovori Nolan prije nego što se Ordway snašao, a zatim se okrene k Isaacsu.

– A ti, gubi se odavde! Ne želim imati lažljivce na ranču!

Isaacs malo zastane, a onda krene prema vratima. Šerif ga zove:

– Isaacs, ako idete u grad, možete s nama. Ionako smo gotovi s poslom – značajno izjavi šerif.

Poslije, dok su zajedno jahali prema Holbrookku, Isaacs reče:

– Spasili ste mi život. Da nije bilo vas, ne bih se živ izvukao s ranča. Nolan ne može podnijeti da mu se netko usprotivi.

– Znam – složi se šerif. – Morat ćete se i dalje dobro paziti. Najbolje bi bilo da na neko vrijeme nestanete. Usput, znate li možda kako je Ordway ozlijedio ruku prvi put?

– Ne znam. Meni ništa ne govore. Jedino mogu reći da je još sinoć bio neozlijeđen.

Matt je očekivao da će šerif nastaviti ispitivati Isaacsu, ali se to nije dogodilo. Tek kad su njih dvojica ostali sami, a Isaacs otišao nekamo za svojim poslom, šerif mu objasni da nema nikakvog smisla uvlačiti jednog čovjeka u cijelu gužvu, jer će Nolan ionako naći dovoljno svjedoka koji će potvrditi ono što želi.

– Samo, moram ti nešto reći, Matte – zabrinuto započne šerif. – Možda bi bilo najbolje da i ti na neko vrijeme nestanešvi iz ovog kraja. Nolan ti ovo neće oprostiti.

– Mislite da pobjegnem? Ne dolazi u obzir. Ostajem s vama!

XIX

Gibsonovi su tog dana bili vrlo zaposleni jer su u posljednje vrijeme zbog svih tih neprilika zapustili brojne obaveze. Za vrijeme ručka detaljno su porazgovarali o svemu i složili se da ih najvjerojatnije nitko nije namjerno izdao Nolanu. Vijest se mogla proširiti bilo kako, preko radnika ili čak preko djece nekog rančera. Razgovarali su i o Mattu Dixonu i Lauru je zbunilo što je otac

naslutio njene misli za koje je vjerovala da ih odlično prikriva.

Poslije večere Ben Gibson uzjaše i krene u obilazak ranča. Ni on ni Laura nisu zamijetili čovjeka koji je skriven ležao na obližnjem brežuljku i promatrao njihovo imanje. Čim je Gibson otišao, i on uzjaše i odjuri na Nolanov ranč.

Dakota Groves – jer to je bio neznamac koji je cijeli dan promatrao Gibsonovo imanje – ubrzo je pokušao na Nolanova vrata. Nolan mu ih sam otvori.

– Gibson je upravo odjahao. Hoću li...

– Znaš već što treba da radiš. Kreći! – oštro naredi Nolan.

Groves nije ništa rekao, ali je u sebi proklinjao Nolana dok je izlazio iz kuće i penjao se na konja.

Čim je otišao, Nolan stavi šešir na glavu i krene k svojim ljudima. Nekoliko njih već se smjestilo u krevete, četvorica su igrala poker, a predradnik Dyke Blodgett je nešto računao. Nitko ništa nije rekao, pokeraši zastadoše, ali svi se zagledaše u Nolana jer nije običavao dolaziti u nastambu za radnike. Dyke Blodgett ustane, spremi bilježnicu i krene prema vratima.

– Želite li nešto, gospodine Nolane?

Nolan samo kimne i izađe. Blodgett pođe za njim.

– Osedlaj nam dva konja. Izjahat ćemo.

Blodgett kimne i osedla konje. Nije mu se svidao takav noćni izlazak, naročito nakon onoga što se jučer dogodilo kod Schloempovih. On nije bio ondje, ali ono što mu je Ordway ispričao nije mu se činilo prihvatljivim.

Još gore se počeo osjećati kad je shvatio da kreću prema Gibsonovom ranču. Blodgett je suzdržljiv

čovjek, naročito prema Nolanu, pa nije ništa rekao, ali je čvrsto odlučio da će odbiti ako mu Nolan naredi bilo što neprihvatljivo. Nije želio ništa učiniti protiv Gibsona ili protiv njegove kćeri.

Na svu sreću, nije bio ni doveden u takav položaj. Kad su se približili Gibsonovoj kući, Nolan uzvikne:

– Gibsone! Ja sam! Nolan! Želio bih razgovarati!

Laura je, naviknuta na život u samoći, odavno čula da se približavaju nepoznati jahači. Pogasila je sva svjetla, naoružala se i puškom i revolverom, te se sakrila pokraj kuće, uz štalu. Nolana bi prepoznala čak da se nije predstavio.

– Sidite s konja – odgovori ona.
– Otac vas također drži na nišanu, pa ništa ne pokušavajte!

Nolan promrmlja nešto što Laura, na svu sreću, nije čula, ali se nakon kraćeg oklijevanja ipak spusti na zemlju, tako da Laura uspije ugledati i prepoznati i njegovog suputnika Dykea Blodgetta. Malo joj lakne jer ga je uvijek smatrala boljim od ostalih ljudi iz Nolanove družine.

– Sada spustite i oružje! – naredi.

– Dovraga! – naljuti se Nolan. – Zar ne znaš tko sam ja?

– Znam vrlo dobro, gospodine Nolane! – uzvikne Laura. – Svejedno, ili me poslušajte ili odlazite s našeg imanja.

– Dobro, dobro, nema razloga za takvo ponašanje – odgovori Nolan koji se očito pribrao od prvog iznenađenja, pa izvadi revolver i spusti ga pažljivo na zemlju. – Nismo došli kao neprijatelji. Samo bih razgovarao s tvojim ocem.

Blodgett također izvuče revolver i spusti ga na zemlju. Lauri se učini

da se čak nasmiješio, ali nije mogla biti sigurna zbog mraka.

– Sad možemo ući u kuću – izjavi Laura. – Gospodine Blodgett, molim vas udite prvi i upalite svjetlo.

– Da, gospodice – odgovori Blodgett.

Ubrzo je kuća bila osvijetljena.

– Izvolite ući, gospodine Nolane!

Nolan uđe, a Laura za njim. Laura se prepadne da je možda pogriješila. Sve joj se to nije dopalo. Nolan je izgledao posve zadovoljan. Kao da mu odgovara da tu stoji i časka s njom. Čak i u tako nedoličnim uvjetima. Možda je njegov posjet samo izlika za neke opake radnje koje se upravo sada događaju na nekom drugom ranču. Sve joj je to prolazilo kroz glavu dok je vodila besmislen razgovor.

– Dobro, imate li napokon kakvu poruku za oca?

– Samo bih htio da mi vjeruje da nemam ništa s onim što se dogodilo noćas na imanju Dutcha Schloempa.

Laura prihvati poruku, a zatim isprati Nolana i Blodgetta. Nakon njihova odlaska pretraži cijelo imanje, ali ne pronade baš ništa sumnjivo. Napokon se zabrine i za oca.

Međutim, Gibson se pojavio negdje poslije ponoći, ljutit i umoran.

Neki zakrabuljeni neznanac zaustavio ga je na pola puta, uperio pušku u njega, oduzeo mu konja i potjerao ga nizbrdicom. Držao ga je na nišanu dulje vrijeme, a onda se bez riječi udaljio. Otac je sve vrijeme tražio konja i sada se vratio kući.

Još dugo u noć otac i kći sjedili su, razmišljajući što bi sve to moglo značiti, ali ništa nisu zaključili.

Slijedećeg jutra Nolanu su se sati poslije doručka činili dugi poput vječnosti. Gotovo je poskočio od radosti kad je naposljetku začuo uzrujano kucanje na vratima. Ipak, suzdrži se i polako ih otvori.

Uzbuđeni kauboji došli su ga obavijestiti da su pronašli veliki broj uginulih krava u udaljenom tjesnacu. Nolan je odmah naredio da mu osedlaju konja i pozovu Blodgetta.

U tjesnacu su pronašli pedesetak pregaženih krava. Kauboji su lišavali posljednjih muka poneke koje su još davale znakove života.

– Zna li se već što ih je nagnalo u stampedo? – upita Blodgett.

– Znamo što ih nije nagnalo. Svakako se nisu same uznemirile. Prokleti Gibson! Sad mi je jasno zašto ga nismo zatekli kod kuće.

– Ne bi to mogao sam napraviti – sumnjičavo je kimao Blodgett.

– Znači da mu je netko pomogao. Ali slažeš se da je on voda, zar ne?

Blodgett se zamisli, jer mu Gibson nikad nije djelovao kao čovjek koji bi nešto takvo učinio. Doduše, kad je netko u krajnjem očaju, nikad se ne zna.

– Možda, gospodine Nolane, ali bolje bih se osjećao da nađemo i neki dokaz...

– Ja imam dovoljno dokaza – naljuti se Nolan. – No, pogledajmo uokolo! Podijelimo se, možda ćemo nešto pronaći.

Blodgett posluša i oni se razdvoje. Zemlja je bila toliko izgažena od stada krava nagnanih u stampedo da je bilo teško što otkriti. Blodgett je vrludao, želeći da ne pronade nikakav trag i misleći na to kakve bi se sve užasne stvari mogle izroditi iz ovog stampeda. No, ubrzo mu pogled padne na neki svjetlucavi predmet. Sagne se i podigne revol-

ver. Odnese ga Nolanu. Revolver je imao ugravirane inicijale B.G.

Samo nekoliko sati poslije toga u grad je ujahala cijela družina Nolanovih revolveraša, vodeći razoružanog Bena Gibsona.

– Da čujemo što se ovaj put dogodilo? – upita ih šerif.

– Dakle, ovako – započne Nolan.

– Noćas je moj dobri susjed, ovdje prisutan Ben Gibson, sam ili uz pomoć svojih dobrih prijatelja, natjerao u stampedo stado moje stoke i pedesetak goveda sad leži uginulo u tjesnacu pokraj rijeke.

– Pretpostavljam da to možete i dokazati – reče šerif.

– Ovaj put, naravno, mogu – slavedobitno potvrdi Nolan.

I ispriča sve o tome kako je pret hodne večeri posjetio Gibsona i kako ga nije pronašao kod kuće, te kako je na mjestu stampeda pronašao revolver s inicijalima B.G.

– Je li to vaš revolver? – upita šerif Gibsona.

– Da, moj je, ali ga nisam izgubio na Nolanovom imanju. Zapravo, nisam ga uopće izgubio. Oduzeli su mi ga. Nažalost, nemam svjedoka. Nolan je u pravu, sinoć nisam bio kod kuće. Krenuo sam do Lewa Jenningsa, ali me na pola puta presreo zakrabuljeni napadač, oteo mu revolver i konja. Konja sam pronašao tek poslije nekoliko sati. To je sve što vam mogu reći.

Nakon toga šerifu nije preostalo ništa drugo nego da uhapsi Gibsona. Nolan i njegovi ljudi se povukoše. Matt ih je promatrao dok su juri li prema salunu.

Serif je obećao Gibsonu da će učiniti sve što je u njegovoj moći da ga oslobodi teške optužbe, a Matta je odmah poslao da se pobrine za Lauru.

XXI

Laura je dočekala i Matta s upe renom puškom. Čim ga je prepoznala, spustila ju je i uzrujano mu počela pričati što se dogodilo.

– Gospodin Gibson je dobro, upravo je razgovarao sa šerifom kad sam ja krenuo – tješio ju je Matt.

– Ako je dobro, zašto onda nije došao s vama? – sumnjičavo ona upita.

– Pa sad, dobro je, samo je u zatvoru – otvoreno odgovori Matt.

– U zatvoru? Zar je šerif povjerovao Nolanu?

– Nije, ali što je drugo mogao. Hej, što to radite? Kamo ćete?

Laura je naglo odbacila pušku i jurnula prema štali.

– U grad! Osloboditi oca!

Matt jurne za njom i snažno je zgrabi za ramena.

– Dovraga! Što to namjeravate? Kako ćete ga osloboditi? Zar ćete ubiti šerifa i oteti mu ključeve? Zar ne vidite da će on sve poduzeti da ga spasi? Ne možete li mu bar malo vjerovati?

– Ne vjerujem ja više nikome! Ni šerifu, pa ni vama! Osim toga, što ja uopće znam o vama? Tko ste vi? Martin Davis? Matt Dixon? Kako da vjerujem čovjeku koji mijenja imena.

Matt je naglo ispusti, ali ona se očito pokajala.

– Nisam to trebala reći, oprostite! – reče.

– Razumijem vas. Teško ću vas uvjeriti, ali reći ću vam istinu – započne Matt promijenjenim glasom.

Nije se namjeravao nikome ispovijedati, ali mu s ovom djevojkom ništa drugo nije preostajalo.

Laura ga je pažljivo promatrala.

– Kad sam stigao u Holbrook, bježao sam od zakona. U Koloradu

su me optužili za pljačku i ubojstvo. Šerif u Gunnisonu me uhapsio i uvjerio da će me po brzom postupku objesiti.

Oslobodio sam se i pobjegao. Pustio sam bradu i počeo koristiti ime Martin Davis. U Holbrook sam došao slučajno jer mi se konj ozlijedio. Znao već što mi se tu dogodilo. Kad mi je šerif ponudio posao, učinila mi se to zgodna prilika da predahnem.

Laura ga je pažljivo slušala. Matt malo zastane, a onda nastavi:

— Tek nedavno sam otkrio da me šerif odmah prepoznao. Nikad neću shvatiti zašto me nije i uhapsio. Kaže da je bio uvjeren da nisam zločinac, ali to mi se ne čini dovoljnim objašnjenjem. Neki dan je u nekim novinama pročitao da su uhvatili razbojnika koji je priznao i krađu i ubojstvo u Gunnisonu, tako da sam ja sada čist.

— Oh! Kad samo pomislim... — uzdahne Laura.

— Moram vam još nešto reći. Sve ovo vrijeme ja lutam zemljom jer tražim oca kojega sam se zakleo ubiti čim ga pronađem. Ostavio je majku i mene...

— Ubiti oca? — krikne Laura.

— To je uglavnom sve. A sad, želite li još uvijek poći u grad ili ćete me možda poslušati?

— Pa što mislite da bi trebalo uraditi?

— Mislim da bi najbolje bilo da oboje ostanemo ovdje i pokušamo otkriti mjesto gdje su napali vašeg oca. Možda nešto iščeprkamo.

Laura osedla konja i oni se zapu- tiše prema mjestu gdje je Gibson bio napadnut prošle noći. Mjesto su lako pronašli i na njemu ugledali tragove dvaju konja. Ugledali su čak jedan opušak od cigarete. Po tragovima su zaključili da je na jed-

nom mjestu netko duže vrijeme čekao, zatim je jedan jahač sišao s konja i ostao stajati, a oba su se konja zaputila prema zapadu.

Laura je objasnila da je odmah na zapada od toga mjesta kamento područje na kojem nema ničega osim zmija, pa čak ni Indijanci nisu onuda prolazili. Tkogod napao oca, očito je krenuo tim putem kako bi zametnuo trag. A trag je vjerojatno vodio prema Nolanovom ranču. Matt odluči otići onamo.

— I ja ću s vama — odlučno izjavi Laura. — Uopće me se ne tiče što me ne želite povesti.

Matt je znao da je neće moći razuvjeriti, a nije smio dopustiti da se izlaže takvoj opasnosti.

— Laura, u pravu ste, ali ne možemo se sami suprotstaviti Nolanovim ljudima. Šestorica su sada u gradu, ali na ranču ih je barem još toliko.

— Pa što ćemo učiniti? — zamisli se Laura.

— Ne znam, barem još ne znam — prizna Matt. — Najbolje bi bilo da se ja sâm pokušam neprimjetno ušuljati na ranč i otkriti bilo što. Vi biste mogli dovesti ostale, pa bismo onda možda nešto i napravili.

— Ostale? Koje ostale? Ne razumijem.

— Ostale rančere - izgovori Matt kao da se to samo po sebi razumije.

— Potražit ćete sve svoje prijatelje. Dok svi stignete, već će se smračiti.

— Dobro, valjda znate što radite. Samo, pazite se...

XXII

Iako je samo jednom prije toga bio na Nolanovom ranču, Matt se lako snašao. Čim je prišao i ugledao dim, sjahao je i privezao konja, a dalje nastavio pješice.

Posljednje je metre propuzao, pažljivo se navirujući da ga tko ne iznenadi. Sve je bilo potpuno pusto, tako da je, da nije ugledao dim, mogao pomisliti da nikoga ni nema.

Objašnjenje je bilo vrlo jednostavno. Dio ljudi je još bilo u Holbrook, dio je derao kožu s izgažene stoke, Kinez je pripremao ručak, a Dakota Groves koji se odmarao nakon naporne noći i ranjeni Ordway kartali su se u svojoj nastambi. Kartaši su se ubrzo posvađali i bijesni Ordway, koji onako ranjen nije mogao ništa napraviti, otišao je u štalu. Gnjev ga je toliko obuzeo da nije ni zamijetio Matta koji ga je ubrzo presreo u mraku štale.

– Ništa ne pokušavaj ili ću te još jednom izbušiti, ali ovaj put ne u ruku.

Ordway nije ni pisnuo dok mu je Matt oduzimao revolver.

– Tko je još ovdje? I nemoj lagati, jer ćeš loše proći.

– Samo Dakota Groves i kuhar. Istinu vam govorim, molim vas, nemojte pucati!

– Neću, ako budeš pošten. Legni na pod i stavi ruke iza leđa.

– Ali boli me – gundao je Ordway spuštajući se na pod.

Nije to ništa strašno – hladno izjavi Matt uvjeren da pred sobom gleda onoga koji je podmetnuo vatru i zapalio Schloempovo imanje.

– Slušaj me, Ordwayu! Poznato mi je da si ubio Schloempa. To što si sada ranjen neće me spriječiti da te ubijem, ako bilo što pokušaš. Gdje je Dakota Groves?

– U kući preko puta – odgovori Ordway. – Ali ruke mi trnu...

– Budi sretan što ih još osjećaš.

Matt mu nabije rubac u usta, zaveže ga čvrsto, a zatim baci Ordwaya na hrpu sijena. Nije bio siguran što da poduzme. Mogao bi se bezo-

brazno zaputiti preko dvorišta ili pričekati neće li Dakota Groves potražiti prijatelja. Nezgoda je u tome što bi se i Nolan uskoro mogao vratiti. Matt odluči malo pričekati.

Vrijeme je sporo odmicalo, postajalo je sve mračnije i Matt je bio sve nervozniji.

– Ordway? Gdje si se, dovraga, izgubio? – odjednom grubi glas zaurla na dvorištu: – Ordway?

Ništa se nije odvijalo kako je Matt bio zamislio. Prije svega želio se suočiti s Nolanom. Znao je da su i Ordway i Dakota Groves jednako krivi, ali se htio domaći Nolana. Sada je pak bilo očito da Groves ne namjerava ući u štalu. Matt je opet dugo čekao.

– Znam da ste unutra. Pronašao sam vašeg konja – Opet se javi grubi glas. – Tko ste vi, dovraga? I što ste učinili s Ordwayom?

Matt je shvatio da im više ne može baš ništa učiniti. Da stvar bude još gora, uskoro se začuo topot nekoliko konja i oštar Nolanov glas:

– Groves?

– Ovamo, gazda – vikne Groves.

– Imamo štakora u štali. Mislim da je ubio Ordwaya. Raširite se da nam ne pobjegne.

– Eto, šerife, čuli ste što kaže moj čovek – reče Nolan. – Ubojica je u štali. Ljubitelj reda i zakona morao bi ući i uhvatiti ga.

Matt se bio toliko uznemirio da je za trenutak zastao i pridržao se za ogradu. Najmanje je želio uvući šerifa u ovu gužvu. Koga on vruga radi na Nolanovom imanju?

– Ulazim, nisam naoružan – uzvikne šerif. – Želim porazgovarati. Može li?

Ako šerif nije naoružan, to može značiti samo jedno: doveli su ga ovamo protiv njegove volje. Sada ih

je Nolan obojicu ovamo namamio i teško će se odavde izvući.

— Ja sam, šerif! Matt Dixon! — šapne Matt.

— Znao sam — uzdahne šerif ulazeći u štalu. — Žao mi je što sam te u sve to uvukao, Matte.

— Niste vi krivi — tiho nastavi Matt, tako da ga oni vani nisu mogli čuti. — Baš me zanima što su vas ovamo dovukli, ali sad nemamo vremena za razgovor. Nećemo se predati dok god imamo metaka.

Zatim povisi glas i vikne: — Nola-
ne? Slušate li?

— Slušam — uzvratila Nolan. — Tko je to unutra zapravo?

— Ja sam! Šerifov zamjenik! - odgovori Matt. — Znam koliko me mrzite. Sad ćete moći svojim ljudima pokazati kako ste moćni. Uđite i izvedite me ako imate hrabrosti. Ili ćete, kao i obično, poslati druge da obavljaju opasan posao?

— Ti prokleta kopile! Sredit ću deset takvih...

— Pustite, šefe — umiješa se Groves. — Ja ću to srediti. Uostalom, Ordway je bio moj prijatelj.

Nolan ne odgovori. Očito mu je laknulo. Ponovo se javi Groves:

— Isuviše je mračno. Šerife, uzmite svjetiljku s vrata! Upalite je i izađite. Ovo je obračun između pomoćnika i mene.

— Učinite kako je rekao — požuri Matt šerifa. — Znam što radim.

Ne protiveći se, šerif upali šibicu i pronađe svjetiljku. Kao što je i rekao, korice za revolver bile su mu prazne. Zagleda se u Matta takvim pogledom da je ovaj zastao, ali nije bilo vremena za razgovor. Matt zastane između dva niza konjušnica. Vjerovao je da će Groves biti dovoljno ponosit i neće pucati iz mraka. I zaista, ovaj se ubrzo pojavio.

— Znači, želiš biti junačina. Ili si

jednostavno preglup da shvatiš kako si se namjerio na pravog revolveraša — izazivao ga je Groves.

— Matt se nije obazirao. Groves ga ionako nije zanimao. Jedino što ga je moglo usrećiti bilo je da sredi Nolana. Ionako se već bio pomirio s time da neće živ otići odavle, a svoj jedini metak ispalit će u Nolana, ne u Grovesa.

Nolana se sasvim dobro vidio. Zbog toga mu lakne.

— Kako god želite, gospodine — hladno reče Grovesu.

Groves je neko vrijeme mirno stajao, a onda mu ruka poleti poput zmije. Matt osjeti udarac u grudi još prije nego što je rukom dotakao kožne korice. Zatetura, padne i zaključa kako mu ni to nije uspjelo.

Kao u magli, ugleda kako Groves podiže revolver i sprema se još jednom okinuti. Šerif pride i stane između njih i Groves se zbuni.

— Što je to s vama, šerife? — javi se Nolan. — Umrijet ćete ionako, to nam je svima jasno, ali zašto da umrete spasavajući bezveznog zamjenika? Ionako je samo mala propalica.

— Nije on propalica — usprotivi se šerif: — On je moj sin!

Matt je tonuo u polusvijest, ali je razumio šerifove riječi, iako su mu se učinile posve nevjerojatnima. Zar je šerif zaista...

Nolan se obijesno nasmije.

— Vaše kopile? Neka sam proklet! Pa to je savršeno.

— Kako to mislite? — zbuni se šerif.

— To je fantastično, šerife! Sjećate li se kako ste me ostavili samoga u uredu dok ste otišli po Gibsonovu večeru? Otvorio sam jednu od ladića, tražio šibice i ugledao tjeralice. Pročitao sam tjeralicu za Mattom Dixonom.

— Pa što onda? — upita šerif. — Više ga ne traže. Netko drugi je sve priznao.

— Može biti — složi se Nolan — ali to nije važno. Važno je ono drugo: izjava da će ubiti oca. Sami ste priznali da ste njegov otac. Kad oboje za minutu ili dvije budete mrtvi, lako ćemo sve objasniti. Ispričat ćemo svima kako ste konačno jedan drugoga prepoznali i međusobno se poubijali. Svjedoka imam koliko želim — reče Nolan i obrati se Grovesu: — Nastavi, čovječe, sredi to već jednom.

Grovesova ruka krene prema revolveru, ali se prije toga začuje strašan prasak. Posljednje što je Matt vidio prije nego što se onesvijestio bio je Groves koji se ruši na zemlju, a Nolan pada preko njega. A posljednji glas koji je čuo bio je Laurin:

— Ne mičite se! Držimo vas sve na nišanu!

XXIII

Laurin glas bio je posljednji što ga je Matt čuo prije nego što je pao u nesvijest i prvi što ga je čuo pošto se osvijestio. Činilo mu se kao da govori iz velike udaljenosti, tako da je jedva razaznavao riječi.

— Mislim da se budi, doktore.

Začuju se koraci, a onda isto tako udaljeni muški glas:

— Da vidimo. Čujete li me?

Matt je pokušao odgovoriti, ali je napor bio prevelik, pa se još jednom onesvijestio.

Kako su mu poslije ispričali, još nekoliko je dana lebdio između života i smrti. Uglavnom je samo osjećao kako ga ponekad premještaju, kako mu nečije nježne ruke namještaju jasuke ili ga hrane nečim rijetkim i toplim. Većinu je vremena provodio u polusnu, snivajući lude

snove, neke strašne, a neke fantastične. U ovim drugima glavnu je ulogu obično imala Laura Gibson.

Napokon je jednog dana otvorio oči i shvatio da je u krevetu. Ali ne u svom krevetu u hotelu, jer ovaj sadašnji bio je udoban i čist, a strop iznad njega nije bio prošaran mrljama. Okrene glavu i kroz prozor prevučen lijepim zavjesicama ugleda sunčeve zrake. Soba mu je bila potpuno nepoznata.

Isuviše je bio umoran da bi dalje pokušavao odgonetati gdje se to nalazi. Zadovoljio se time što je živ i što mu je posve udobno. Samo je želio spavati. Kroz novi polusan prisjećao se zatvora u Gunnisonu, malog indijanskog trgovišta blizu Velikog kanjona, Laure, uperenog revolvera, šerifa...

I kao da je netko odjednom smaknuo sedam velova, prisjeti se cijele priče, sve do trenutka kada ga je pogodio metak što ga je ispalió Dakota Groves. Malo nejasnije prisjeti se kako je šerif stao između njega i Grovesa. Prisjeti se i šerifovih riječi: »Nije on propalica. On je moj sin«!

Bez razmišljanja, Matt pokuša ustati iz kreveta. Uspio je sjesti, ali mu se užasno zavrti u glavi i padne natrag na jastuk. Očito je proizveo i nekakvu buku jer se začuše ubrzani koraci, vrata se otvore i pojavi se Ellen Troup. Zabrinuto ga pogleda, ali kad on uperi u nju posve priseban pogled, ona se raznježeno nasmiješi.

— Oho! Odlučio si se pridružiti živima. Već smo se bili zabrinuli. Kako se osjećaš?

— Gladan sam — odgovori Matt. Bila je to prva riječ što mu je pala na pamet i iznenadila ga jednako kao i Ellen. Ona ga iznenađeno pogleda, a onda se nasmije. Kad se

prestala smijati, vragolasto ga pogleda.

– Deset dana ležiš tu kao mrtvac – reče mu – a sad si odmah gladan. Pravi muškarac!

– Deset dana! – slabašno usklikne Matt. – Zar je to moguće? I vi ste me sve to vrijeme njegovali?

– Oh, nemoj mi previše zahvaljivati – odmahne Ellen rukom. – Laura Gibson tu sjedi svaku noć. Nije ni bila kod kuće. Stanuje tu kod prijateljice. Ali, zar sam poludjela? Rekao si da si gladan, a ja tu pričam. Idem ti odmah u kuhinju pripremiti juhu.

– Hvala vam – prošapće Matt i nesigurno doda: – Zar sam sada u vašoj sobi? Zar sam...

– Ne smiješ tako mnogo pričati – upozori ga Ellen. – Vraćam se odmah.

– Znači, tako? Laura je bila uz njega sve ove noći. Ta spoznaja ispuni ga takvom nježnošću da je sav uzdrhtao, ali se odmah i zabrinuo. Valjda nije u bunilu govorio bilo što. Možda je čak izgovarao i nje-no ime?

Iz razmišljanja ga trgne novi gost. Ovoga puta došao je šerif. Matt pomisli kako ga sada više ne može smatrati šerifom, jer mu je i otac, i to otac kojega se zakleo ubiti.

Očito se nešto od njegove zbunjenosti ogledalo i na licu, jer šerif brzo započne:

– Ne moraš mi ništa reći, Matte! Samo sam se htio i sam uvjeriti da je sve dobro. Reći ću doktoru Yarrowu da si došao k sebi – izgovori šerif i okrene se.

– Čekaj! – uzvikne Matt i iznenadi se kako mu je lako rekao »ti«.

– Moram ti nešto reći. Mogu izgovoriti nekoliko riječi, neću od toga umrijeti.

Šerif je časak oklijevao, a onda se okrenuo prema Mattu.

– Izvoli, samo reci, Matte – potišteno će šerif. – Ne možeš mi reći ništa gore od onoga što ja sam sebi govorim svih ovih godina. Ne možeš me mrziti ništa više nego što ja sam sebe mrzim.

– Ali ja te ne mrzim – gotovo usklikne Matt. – Oh, mislio sam da te mrzim i cijeli sam život proveo planirajući kako ću te jednog dana ubiti. Ali sada to više ne mogu učiniti. Mislim da sam se počeo mijenjati već u Gunnisonu kad me je šerif zaključao u ćeliju. Poludio bih da sam morao dulje tamo ostati. Tada sam pomislio kako si se ti morao osjećati u istim okolnostima. A tek poslije, kad sam otkrio kako si odmah shvatio da sam bjegunac i nisi me odao ni zatvorio, pa si mi čak dva puta spasio i život, jedanput u sudnici, a drugi put kod Nolana. Oh, kakav si ti čovjek! Kako sam samo mogao biti tako glup!?

Šerifu potekoše suze niz obraze, ali se samo nasmiješi. Bez riječi se sagne, uhvati Matta za rame, a onda se trgne i izjuri iz sobe, gotovo se sudarivši s Ellen koja je nosila veliku zdjelu juhe. Zbunjeno se zalagala u Matta.

– Da mi je samo znati što si mi to rekao? Nikad još nisam vidjela šerifa kako plače.

– Šerifa? – ponovi Matt smiješeći se. – Oh, mislite moga oca! Ništa naročito. Hoćete li mi napokon dati malo te juhe ili ćete me samo mučiti tim opojnim mirisom.

Laura Gibson je sto puta naglasila da je Ellen pozove čim se Matt osvijesti. Tako je bilo i toga jutra prije njenog odlaska, pa ju je Ellen zaista i obavijestila. Laura se obukla najbrže što je mogla, ali iako je gotovo trčala do Ellenine kuće, za-

tekla je Matta ponovo u snu. Vruća juha i potpuna iscrpljenost spriječili su ga da je budan dočeka, iako su mu rekli da će Laura doći, iako ju je žarko želio vidjeti.

Umjesto toga, ugledao ju je tek kada se kasno popodne ponovo probudio. Sjedila je uz krevet.

Činilo se kao da spava i Matt ju je nekoliko minuta s obožavanjem promatrao, diveći se njenoj ljupkosti. Čak i tako, opuštena, izgledala je umorna, ali Mattu se činila ljepšom nego ikada prije.

Ona se prva trgne, otvori oči i pogleda ga. Znaci umora odjednom nestadoše i osmijeh ozari njeno lice.

– Dobro nam došao, Matte! Toliko je vremena prošlo.

– Previše – složi se Matt. – Gospođica Troup mi je rekla da si me svake noći pazila. Ne znam kako da ti zahvalim.

– I nemoj! – odvraća Laura. – Kako se sada osjećaš?

– Dobro – odgovori Matt. – Možda sam samo malo slab, ali to će proći – doda, pa nakon nesigurne stanke nastavi.

Jesam li ti zadao mnogo muke... mislim... jesam li buncao ili tako nešto?

– Ne baš mnogo – odgovori Laura, ali odjednom pocrveni i skrene pogled, pa zatim promijeni predmet razgovora. – Sigurno bi želio znati što se sve dogodilo otkako si ranjen. Želiš li da ti sada ispričam?

Matt kimne i Laura započne:

– Prvo, Nolan i Dakota Groves su mrtvi. Ne, nisam ih ja ubila, nego Lew Jennings. Osim toga, ako si možda čuo pucnjavu, moram ti reći tko je sve bio prisutan. Dakle, došli smo nas osmero: Jennings i njegov stariji sin, tri rančera, najamni radnik Willa Otta i Link, sina Hanka Debrowa. Usput, pogrešno smo ocije-

nili Hanka Debrowa. Nije nas on odao Nolanu. Sada svi mislimo da je to učinio Liggett, radnik Nelsa Nordquesta, jer je odmah nakon ovih događaja netragom nestao.

– Drago mi je da to nije bio Debrow.

– I meni. Zatim, pronašli smo onoga što si ga ti svezao. Mislim da se zove Ordway. Tako se bio prepao! Imao je i razloga. On i još jedan, Jeff Tyson, ubili su Dutcha Schloempa i bacili ga u zapaljenu štalu, a sve po Nolanovoj naredbi. Pronašli smo čak Schloempova konja u Nolanovoj konjušnici. Ordway, naravno, tvrdi da je Tyson ubio Schloempa. Možda laže, ali to se sad ne može provjeriti jer je Tyson odmaglio. I ne samo on! Cijela družina s Nolanovog ranča, svi osim Dykea Blodgetta, nestali su. Dyke Blodgett očito nije bio umiješan u njihove mračne poslove i sada traži nove ljude, ovaj put, zaista, radnike, da održi manje dok se ne pronađu neki daleki Nolanovi rođaci koji navodno žive negdje na Istokul

Je si li se već umorio?

– Ne, ne – usprotivi se Matt. – Samo, nisi mi ništa rekla o tvom ocu.

– Oh, on je odlično. Šerif ga je, naravno, odmah oslobodio i sada je na ranču, radi kao mazga. Nada se da će nam Nolanov rođak, kad se pojavi, htjeti prodati onaj komad zemlje što ga je Nolan lani kupio, pa ćemo se proširiti. Kupili bismo i još nešto stoke. Morat ćemo, naravno, uzeti i kojeg radnika, a tata kaže da ni ja više ne smijem raditi muške poslove.

– Ima pravo – složi se Matt. – Ti bi se morala...

– Da?

Matt nije skupio dovoljno hrabro-

sti da završi rečenicu. Zapravo je želio zaprositi Lauru, ali je umjesto toga rekao:

– Jesi li ikada bila u Zapadnom Koloradu?

Laura ga iznenađeno pogleda.

– Nisam. A kakve to ima veze sa svime o čemu smo dosad razgovarali?

– Reći ću ti poslije – obeća Matt.

– Kad budem sposobniji da se branim. Drago mi je što je sve tako dobro završilo.

– Zahvaljujući i tebi – uzdahne Laura i gotovo neprimjetno nježno ga uhvati za ruku. – Ellen mi je rekla za tebe i šerifa... mislim, za tog oca. Tako mi je drago. Sve je tako divno završilo.

Matt je uhvati za ruku, pomiluje ju, a Laura je ne povuče. Umjesto toga se nasmiješi.

– Sad kad se sve sredilo uvjere-

na sam da će se Ellen i tvoj otac vjenčati.

Matt se namršti. Ta ga vijest u prvi tren uznemiri. No kad je malo razmislio, shvatio je da griješi. Uostalom, otac je napustio majku prije dvadeset godina, ona je već dvije godine mrtva. Matt se nasmiješi.

– Baš se veselim! Otac nije mogao naći bolju ženu. Da sam dvadeset godina stariji, ja bih je zaprosio. No naravno, ja sam se već odlučio za drugu.

Laura još jednom pocrveni. Matt je uhvati i za drugu ruku i privuče k sebi. Upravo u tom trenu otvore se vrata i pojavi se liječnik Yarborough. Ni Matt ni Laura nisu ga zamijeniti. Liječnik ih je neko vrijeme promatrao, a onda se nasmiješi i tiho izađe.

Bolesnik se očito dobro oporavljao.

U PRIPREMI:

William Hopson:

POSLJEDNJA TVRĐAVA SLOBODE



PRETPLATA U SFRJ: polugodišnja 78.000. – d, godišnja 156.000. – d. Uplate se šalju na žiro račun NIŠPRO VJEŠNIK ZAGREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka pretplate.

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20) CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).

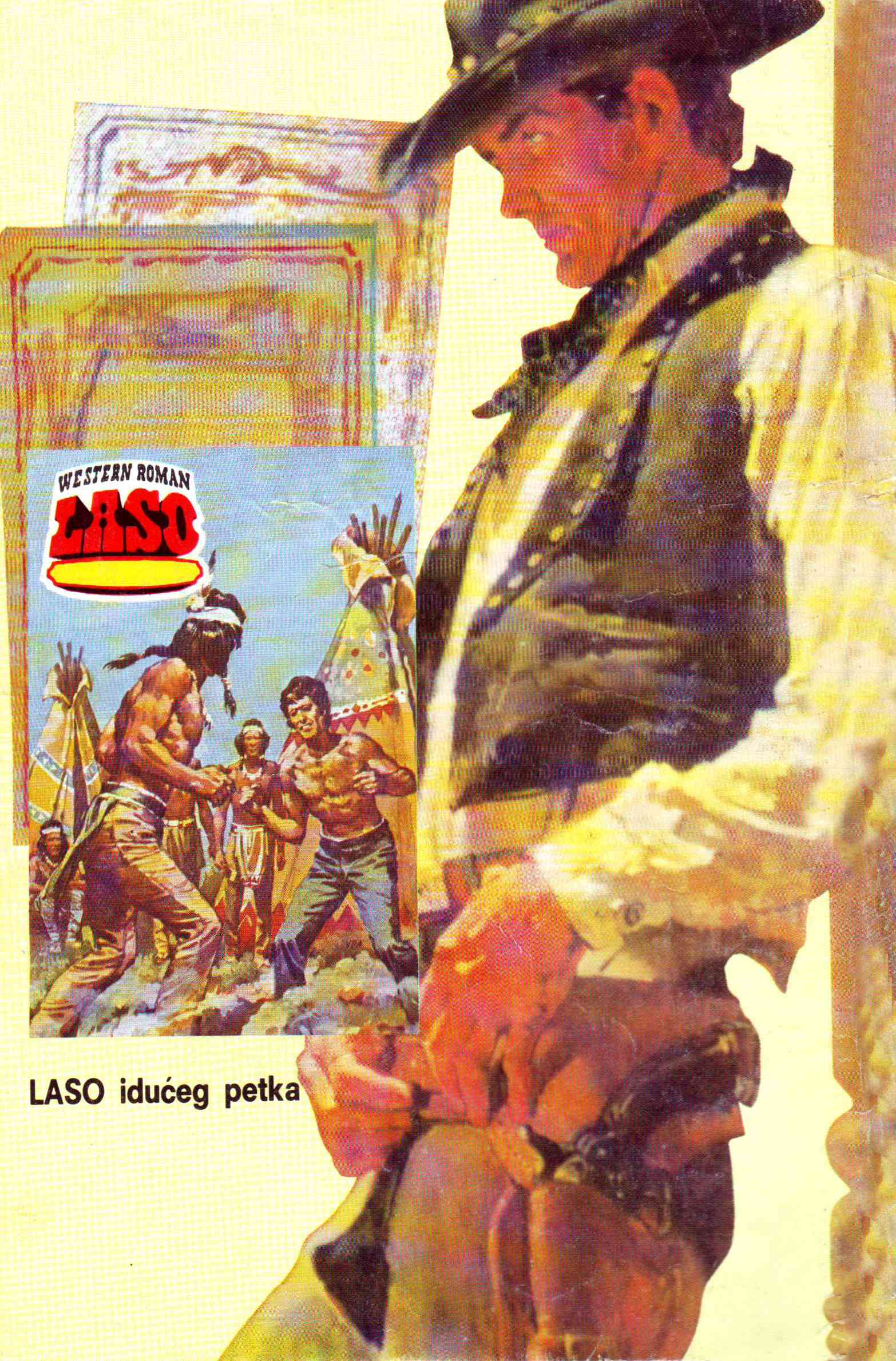
Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI.1973.

Rukopisi se ne vraćaju.



LASO idućeg petka